

Mesečna mesečno
25 Din, za inosem-
stvo 40 Din — se-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inosemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-03, 40-05, 40-06, 40-08 — Izdaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cena računa: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6

O pridobivanja komunistov

Zadnje čase se v gotovem tisku ponavljajo članki o tem, kakšen naj bo odnos med katoličanstvom in komunizmom. Ti članki pa so sestavljeni v takšnem smislu, da nekako grajajo tiste, ki so se med nami bodisi z besedo bodisi s peresom odločno postavili proti komunizmu in ki opozarjajo na komunistično nevarnost. Med vreticami omenjenih člankov zveni očitek, da je naša dosedanja taktika glede borbe s komunizmom bila pogrešana in da bi od katoliške strani bilo potreba pokazati proti komunizmu predvsem razumevanje in krščansko ljubezen, kar bi komuniste pridobilo, ne pa vedno poudarjanje borbe in zablodelosti komunizma. Povod za to »novo gledanje« naj bi dala izjave pariškega kardinala Verdiera o ponujanju roki komunistov o lanskem božiču. Ker se kljub izjavam francoskih katoliških listov in vatikanskega »Osservatore Romano«, da se Verdierovim izjavam dela sila in da jih nekateri na katoliški strani sučejo po svoje in jim dajejo svojevoljne komentarje — tudi pri nas stvar še vedno na dvoumen način pogreva, ne bo o tem škodovala jasno izgovorjena beseda.

Ako prihaja kdo od katoliške strani z odkritjem, da je krščanska dolžnost ljubiti tudi sovražnike, je s tem svojim odkritjem vsekakor nekoliko pozen. Katoliška Cerkev ni nikoli kaj drugega učila in njenih vernikov ne veže le kakšen tozadeven evangelijski nasvet, ampak jasno izražena zapoved Učenika: »Ljubite svoje sovražnike!« Pod kategorijo sovražnikov krščanstva brez dvoma spadajo tudi komunisti, če pomislimo na njihovo protikrščansko početje v Rusiji, Španiji, Mehiki, na Madžarskem in dobi Bele Kunove strahovlade... Ne delamo si nobenih utvar, da bi tudi naši slovenski in jugoslovanski komunisti, če bi dobili oblast v roke, ne zaostajali za svojimi boljševiški kolegi drugod po svetu. Toda kljub temu nas katoliške vernike veže božja zapoved, da jih kot ljudi ljubimo in da zlasti njih duše rešimo, kolikor je od človeškega delovanja zavisno. Kajti tudi za marksiste in komuniste je umrl Zveličar. Iz te svoje krščanske ljubezni pa prav tako seveda ne smemo izločiti kapitalistov, fašistov in onih, ki se imenujejo »nacionalisti«, in ki po nekih gotovih svojih organizacijah, kakor nam je znano, širijo mržnjo proti katoličizmu in katoliški Cerkvi. Tudi ti nas iskreno in globoko sovražijo. Pa vendar! Naša krščanska ljubezen do sovražnikov se ne sme raztezati le na komuniste, ampak prav tako tudi na fašiste in druge nasprotnike. Kajti tudi oni so odrešeni s trpljenjem učlovečenega božjega Sina.

Ako zapoved ljubezni velja za sovražnike, velja po vrstnem redu še mnogo bolj za one, ki so nam blizu po veri in božjem otroštvu ter po svetih zakramentih, ki jih z njimi vred sprejemamo in nas milostno oživljajo. Ti so nam najbližji in bi bilo kaj čudno, ko bi nam nekdo nenehoma poudarjal, kako potrebno je, da ljubimo komuniste, ne da bi pri tem pokazal sam iskrene in prepričevalne ljubezni do Cerkev in do katoliškega občestva, sredi katerega živi in ki mu je po verovanju in duhovni skupnosti najbližji. »Po tem bodete pokazali, da ste moji učenci, da se ljubite med seboj.«

Ako se dandanes med krščanskim delavstvom in tudi med katoliškimi razumniki kaže razpoloženje, posvetiti se prav posebej izprehajanju komunistov za Kristus, bi bilo tako dejanje prav v smislu papeških navodil in katoliške akcije. Tej apostolski vniemi se od strani ostalega slovenskega katoliškega občestva ne bo postavljala nobena ovira. Nasprotno, bila bi velika radost Cerkev in ponos slovenskih katoličanov, ko bi se po enem letu, po petih ali desetih letih moglo reči: ti in ti slovenski inteligenti in člani te in te krščanske delavske organizacije so s svoj ljubeznijo, žrtvami, požrtvovalnostjo in požrtvovalnim delom uspeli, da toliko komunistov, ki so prej sovražili Boga in Cerkev, sedaj hodi k sv. maši, prejema svete zakramente in se je pridružil vernemu katoliškemu občestvu. (Svetujemo pa, da se o tem čim manj govori in piše, ker s pisanjem in govorjenjem o ljubezni tega resnično potrebna pridobivanja komunistov za božjo stvar gotovo ne bo mogoče izvesti.) Mirno pa lahko zatrdimo, da za tako apostolsko delo ne bo nobene ovire od cerkvenih oblasti, pa tudi ne od katoliških kulturnih in političnih krogov.

Nekaj čisto drugega pa je stališče, ki naj ga katoličan zavzame do komunizma kot sistema in nauka. Tukaj pa velja za vernega katoličana smernica, ki jo je Pij XI. dal v svoji okrožnici proti brezbožnemu komunizmu: »Komunizem je nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanska kultura.« V tem pogledu je nas vseh dolžnost, da se odločno in neizprosno borimo proti komunizmu kot eni najnevarnejših zablod našega časa. V tem smislu izvenrešnih nešteto izjav sv. očeta in katoliških škofov vsega sveta. Zato je tudi bila objavljena protikomunistična papeževa okrožnica, da prinese jasnost nauka in odločno stališče Cerkev ter katoličanov v borbi s komunizmom. Ko so po lanskem božiču hoteli nekateri po svoje zavijati razgovor sv. očeta s kardinalom Verdierom, kakor da bi v boju s komunizmom bilo mogoče kako popuščanje ali ovinek za katoličane, je takoj nastopil »Osservatore Romano« in napisal v uvodniku, naj vendar nihče ne poskuša proti komunistični okrožnici »Divini Redemptoris« dolivati vode, ker je enciklika slejkoprej v polni svoji moči in veljavi. S komunizmom kot sistemom in ideologijo ne more imeti katoličan ničesar skupnega.

Glasilo krščanskih socialistov »Delavska Pravica« ima v zadnji številki tudi stavek: »Krščanstvo odraža osebe, ne pa ideologije!« Te besede so celo podčrtane in izvirniku. Nas iskreno veselja, da so naš krščanski socialisti to misel tako poudarili. Kajti, do sedaj smo prav od te strani imeli 20 let vtis, da hočejo pokristjanjevati in krščevati sisteme in ideologije, ki niso krščanske. Sicer niso ti poizkusi zrastle na slovenskem zelniku. Bilo je v Nemčiji in deloma tudi v Avstriji, kjer so imeli najprej

Schuschnigg pri Hitlerju

Sestanek pripravil von Papen — na željo Hitlerja

Berlin, 12. febr. c. Okoli polдне se je v Berlinu razširila z bliskovito naglico senzacionalna vest, da sta se ob 11 dopoldne v gradiču Berghof pri Berchtesgadenu sestala avstr. kanceler Schuschnigg in vodja rajha Adolf Hitler. Senzacija je posebno vplivala v diplomatskih krogih, kjer ni niko pričakoval, da bi moglo priti do takega nenadnega sestanka med obema državnikoma. Splošno se poudarja, da je ta sestanek izredno pomemben in v februarju tudi že kar drugi zgodovinski dogodek v politiki nemškega narodnega socializma.

Avstrijski državni kanceler Schuschnigg se je zjutraj odpeljal z Dunaja v spremstvu državnega podtajnika za zunanje zadeve Guida Schmidta in načelnika avstrijskega tiskovnega urada Weberja. Na Dunaju je bilo objavljeno, da se kanceler vozi v Kitzbühel, kjer se bi sestal s češkoslovaškim predsednikom vlade dr. Milanom Hođo. V Salzburgu pa je kanceler s svojim spremstvom izstopil in se odpeljal v Berchtesgaden, kamor je prišel ob 11 dopoldne.

Sestanek med Hitlerjem in v. Schuschniggom je trajal dve in pol ure. Berlinski dopisniki poročajo, da je kanceler Schuschnigg baje spet odpotoval po sestanku, dočim na Dunaju ob 6 zvečer še niso dobili potrdila, da je sestanek v Berchtesgadenu že zaključen. Vsekakor pa je najvažnejše ugotoviti, kaj je moglo oba državnika spraviti do tega, da sta se odločila za tako nenaden in načelno važen sestanek. Berlinski viri vedo povedati, da je ta sestanek želel Hitler sam, dočim na Dunaju izjavljajo, da je ta sestanek pripravil samo von Papen, ki hoče še pred odhodom z Dunaja temeljito urediti odnose med obema državama. Von Papen se je namreč z Dunaja odpeljal že sredi in se iz Salzburga v avtomobilu podal v Berchtesgaden. Po tej domnevi bi odločitev o tem sestanku padla

šele tedaj, ko se je Schuschnigg vozil z Dunaja proti Salzburgu.

Reuterjev dopisnik poroča, da se je na sestanku govorilo o odnosih med Avstrijo in Nemčijo na temelju pogodbe od 11. julija 1936. Ta pogodba naj bi se začela doslovno izvajati in po tej domnevi na sestanku v Berchtesgadenu ni prišlo do nobenih novih senzacionalnih zaključkov. Vsekakor poudarjajo, da je najvažnejše zaenkrat to, da je ta sestanek Hitler sam želel in da ima torej tudi v tem oziru iniciativo za bodoče delo v svojih rokah. Pričakujejo pa, da se bo zadeva pojasnila, ko bo proti večeru o sestanku objavljeno uradno poročilo.

Dunaj, 12. febr. c. Avstrijski državni kanceler dr. Schuschnigg je iz Berchtesgadenu odpotoval naravnost na Dunaj.

Proti večeru so se na Dunaju širile vesti, da bo kanceler Schuschnigg rekonstruiral svojo vlado. V vlado bo sprejel zastopnike avstrijske hitlerjevske opozicije, in sicer bo postal minister voditelj avstrijskega krila narodnosocialistične opozicije Scheinhaufer. Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu dr. Schmidt pa bo imenovan za pravega zunanjega ministra.

Molčečnost nemških uradnih krogov

Pariz, 12. februaria. AA. (Havas.) Iz Berlina poročajo: Uradni nemški krogi so zavzeli popolnoma rezervirano stališče do prihoda Schuschnigga in državnega tajnika Gvida Schmidta v Berchtesgaden. Uradni nemški krogi se zadovoljujejo s tem, da se odklicujejo na informacije, ki jih v zvezi s tem obiskom daje Dunaj. Šef nemškega tiskovnega urada, ki so ga vprašali po telefonu, ni demantiral prihoda avstrijskih državnikov, a tudi potrdil ga

ni. Izjavil je: »Če pride do tega obiska, bo izšlo uradno poročilo.«

Pripravlja se preosnova avstrijske vlade

Dunaj, 12. febr. TG. Po Dunaju se širijo vesti, da bo kmalu prišlo do preosnove zvezne vlade. Tako govorijo, da bodo sedanji podkanceler maršal Hülgerth, notranji minister Glaise-Horstenaus, pravosodni minister dr. Pilz in zunanji minister dr. Schmidt iz vlade izstopili. Na podkancelersko mesto bo baje imenovan sedanji državni tajnik za javno varnost Skubl, za državnega tajnika za zunanje zadeve pa bi prišel v pošto šef tiskovnega urada Adam. Novi pravosodni minister bi po teh vesteh postal državni svetnik Seissy-Inquart. Državni tiskovni urad pa bi prevzel minister Ludvig.

Italijanska vojska na avstrijski meji

Rim, 12. febr. AA. (Havas.) V tujem tisku so se razširile vesti, da je Italija poslala dve diviziji na avstrijsko mejo. Te vesti uradno odločno zanikajo.

Beck obišče Mussolinija

Dunaj, 12. febr. TG. Tukaj se je razširila tudi vest, da bo poljski zunanji minister polkovnik Beck v mesecu marcu uradno obiskal italijansko vlado. Mussolini je izrečno povabil poljskega državnika, naj pride v Rim, kjer bo gost italijanske vlade. Beck namerava potem obiskati Baltske države, to je Estonko, Letonsko, Finsko in na koncu še Švedsko. Nemški maršal Göring pa pride na Poljsko dne 28. februaria, ko se bo udeležil državnega lova, prirejanega njemu na čast.

Romunija pod osebnim vodstvom kralja

Bukarešta, 12. febr. TG. Prvi ukrepi so jasno pokazali, kaj pomeni prevrat v Romuniji, ki je dozorel v noči od četrtka na petek. V nekaterih inozemskih krogih se je prvi hip raznesel vtis, da pomeni zlom Gogove vlade tudi zlom poskusa, da se v Romuniji uvede fašistični ustroj države. To naziranje je sedaj padlo, ko je postalo vsem jasno, da je kralj Karel v svoji veliki zaskrbljenosti za dobrobit romunskega naroda sklenil, da uvede osebno diktaturo. Ustava je ukinjena. Politične stranke so prepovedane. Tisku je naložena najstrožja cenzura. Vse višje civilno upravno osebje države je odpuščeno in uprava izročena armadi. Obredno stanje je proglašeno nad vso državo. Imenovana je bila nova vlada, v kateri sedijo najbližji zaupniki kralja pod vodstvom patriarha Mirona, odnosno podpredsednika vlade Tatarescu, ki je bil 4 leta ministrijski predsednik in najožji kraljev zaupnik. Od sodelovanja so izključeni le dr. Maniu, prvi zagovornik demokracije in vodja najmočnejše narodno kmečke stranke, nadalje Goga s svojimi krščanskimi nacionalisti in Codreanu s svojo železno gardo in tisti del liberalne stranke, ki jo vodi Bratianu. Ti možje so po decembrskih izidih parlamentarnih volitev sami predstavljali 60% vseh volivcev.

Naziranje, da pomeni prevrat v Romuniji povrnitev k demokratičnemu obrazu državnega življenja, je torej neosnovana in kraljevi proglas, v katerem razglša, da je osebno prevzel vso izvršno moč v državi, je to slovesno potrdil. V poučenih inozemskih krogih v Bukarešti se vedno bolj utrjuje prepričanje, da 45 dnevna Gogova vlada ni pomenila nikakega resnega poskusa za ureditev države, marveč, da so hoteli Gogi dati samo priložnost, da se na znotraj in na zunanji onemogoči in osameši, da bi bila ustvarjena možnost, da kralj uvede osebno diktaturo s sodelovanjem armade in Tatarescu, ki se je samo za par tednov umaknil v ozadje, da sedaj nastopi kot desna kraljeva roka pri reševanju Romunije iz hudega položaja, kakor ga opisuje kraljevi manifest.

Inozemski krogi so prepričani, da je bil ta izhod pripravljen že ob nastopu Gogove vlade. Takrat bi bila proglasitev dikta-

ture povzročila neprijetne odmeve, ki jih danes po očividnem neuspehu Goge ni več. Romunija prehaja v dobo kraljeve osebne diktature ob sodelovanju armade in odličnih osebnosti, toda brez osira na strankarsko-politično podobo države in je zatorej mnenje, da je bil 11. februar 1938 v Romuniji to, kar je bil 6. januar 1929 v Jugoslaviji, zelo razširjeno in podaja pravo sliko o položaju.

Proglas vlade na narod

Bukarešta, 12. februaria. AA. (Rador.) Nova romunska vlada je izdala na narod proglas, ki predstavlja resume programa vlade narodne enotnosti in navaja ustavne reforme, ki bodo v skladu z zahtevami po obnovi romunskega naroda in duhovni obnovi javnega življenja. Dalje pravi proglas, da si bo vlada prizadevala, da bo na vseh področjih življenja poudarjala nacionalno idejo in upoštevala načelo enakopravnosti. Nato pravi proglas, da si bo vlada prizadevala, da popravi zgodovinske krivice, storjene romunskemu narodu, ne da bi kršila pravice manjšin, ki žive v okviru romunske države. Vlada bo proučila državljanske pravice, ki so si jih pridobili po vojni nekateri državljani, in bo ukinita pravice tistih ljudi, ki so jih dobili nezakonito. Omogočila bo odhod iz Romunije onim, ki so pred kratkim prišli v državo in napravili škodo Romuniji, zraven pa slabe narodnostni značaj države.

Romunija, pravi proglas dalje, bo sodelovala na osnovi mednarodnih pogodb z drugimi državami, ki imajo prebitek židovskega prebivalstva, z namenom, da se tem židom poišče nova domovina. Vlada bo izvedla depolitizacijo javnih služb in bo zatirala zlorabo v državni upravi, ki bo odslej temeljila na popolni morali. Razen tega si bo vlada prizadevala, da podpre kmečki in delavski stan. Uvedlo se bo proračunsko ravnotežje, vlada bo branila valuto, uvedla bo novo finančno politiko in bo spoštovala zasebno lastnino. Vlada bo izdala velik program produktivnih investicij. Poskrbela bo, da prenehajo boji, ki ustvarjajo razdor med narodom in sejejo ter pomnožujejo sovraštvo. Vlada si bo prizadevala, da v vsaj državi v vseh okoliščinah ohrani popoln red in mir v mejah vseh

malo še tega, kar je francoski katolicizem ustvaril za pokristjanjenje pariških predmestij. Kolikor nam je znano, francoski katoličani o tem velikem apostolskem delu dolgo sploh niso ne govorili ne pisali. Po 20. morda 30 letih skritega dela in žrtve je šele p. Laude pričel odkrivati delo modernih apostolov.

Delo za pokristjanjenje pariškega okoliša je podobno onemu v misijonskih deželah. Po pariških predmestjih so prej živeli po večini sami nekrščeni pogani, ki pa so se po vojni, ko je tako nanesla moda, pobarvali v brezbožne komuniste. Med nje so šli apostolsko goreči duhovniki, ki so svoje materialno življenje izenačili z življenjem teh bednikov in zapuščenec. Pomagali so jim duhovno in materialno, kolikor so mogli, učili jih katekizma in jih krščevali. Pomagali so jim katoliške mladinske organizacije, katoliški skavti, žostiti in plemenite žene, pa tudi mnogo katoliških laikov inteligentov. To apostolsko delo, ki ga francoski katoličani opravljajo že mnogo let pod direktnim vodstvom cerkvene hierarhije in čisto naravnost po navodilih sv. očeta, je rodilo že lepe sadove in je Cerkev lahko nanj ponosna.

Stvar je silno lepa in vredna posnemanja. Samo nikar ne zamenjajmo svojih teoretičnih in političnih debat s tem globoko krščanskim in ljubezenskim dejstvom, polnim žrtve in osebne odpovedi.

prav, kakor jih predpisuje zakon za vse državljane. Vlada bo vse storila za povečanje romunske vojske. Ohranila bo linijo tradicionalne romunske zunanje politike, v želji, da se ohrani mir in obvaruje romunske meje. Ta politika bo nadaljevala razvoj trajnega razmerja do vseh narodov brez izjeme, posebno pa s sosedi v okviru Zveze narodov. Obstoječe zveze in prijateljstva bo vlada utrdila in nadaljevala v korist splošnega mira.

Proglas nove romunske vlade končuje z besedami, ki pozivajo romunski narod, naj se razoroži glede političnih strasti in opusti medsebojne boje v interesu miru in sloge v državi, da bodo odslej Romuni v svojih srcih gojili vero v svojega kralja in domovino.

Vsi občinski odbori odstavljeni

Bukarešta, 12. februaria. AA. (DNB) Vsi občinski odbori v državi, ki jih je imenovala prejšnja vlada, so odstavljeni. Občinske volitve so odločene. V vseh občinah bodo sestanki pod nadzorstvom zastopnika notranjega ministrstva in iz teh krogov bo vlada izbrala po tri ugledne moške, ki bodo sestavili nove občinske odbore. V mestih bodo na čelu občinskih odborov ugledne osebnosti, v prvi vrsti rezervni častniki in višji uradniki.

Mnenje švicarskega lista

Zürich, 12. febr. TG. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja o prevratu v Romuniji naslednji članek:

»Kralj Karel II. je odgnal zaupanje vladi Goge in samega sebe proglasil za diktatorja Romunije. Poskus z Gogom se je izjalovil še pred parlamentarnimi volitvami. Brez dvoma je prišel kralj do prepričanja, da Goga ne bo dobil parlamentarne večine, ker nobena od velikih strank ni hotela z njim potegniti. Nad državo je ležalo neznošno ozračje. Negotovost glede političnega razvoja je ovirala vsako gospodarsko udejstvovanje in krvavi neredi so začeli vznemirjati ljudstvo. Kralju ni preostajal drug izhod, kakor da sam osebno poseže vmes in da skupno z armado, ki jo je prej pod Tatarescuovo vlado popolnoma preosnoval, prevzame vso izvršno moč v svoje roke. Kralj Karel je na takšno rešitev mislil že dalj časa. Celo ta vtis prevladuje, da jo je skrbno in previdno že dalje časa pripravil. Če je ta vtis pravilen, potem je svoj cilj dosegel vprav v trenutku, ko je Grija svojo diktaturo okrepila in ko sta Jugoslavija in Bolgarija na tem, da odstranita zadnje posledice svojih diktatorskih režimov. Na Balkanu je Romunija najbolj dolgo oklevala in ostala pri parlamentarni demokraciji, pri demokraciji, ki se je sicer vedno izražala v neomejeni oblasti te ali one stranke. Toda vprav v Romuniji, kjer je vladala najhujša korupcija, bi bila močna roka najprej potrebna, že pred leti.«

»Sedanja diktatura je udarec proti dr. Maniu, ki spada med najbolj iskrene in največje romunske demokrate, a tudi proti Codreanu, voditelju železne garde, ki je s svojimi oboroženimi legijami predstavljal nevarnost za vso državo.«

»Ako izvzamemo sodelovanje Mania, Goge in Codreana ter Bratianujevih liberalcev — kipa predstavljajo 60% vseh volivcev — so sedanja diktatorska vlada lahko imenovala vlado narodne ednosti in sodelujejo v njej res najbolj in kroni najbolj vdani državniki. V oči pade, da imajo v vladi največ mest in najbolj vplivna ministrstva v rokah člani tistega dela liberalcev, ki jih vodi Tatarescu.«

»Na odločitev kralja Karla je brez dvoma vplival tudi oster pritisk Francije in Anglije. Slednja je odklonila obisk ministra Miceasa in tudi izjavila, da bi moral biti državni obisk kralja Karla v Londonu preložen, ako bi ostal na vladi še nadalje Goga.«

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, brez bistvenih padavin, zjutraj zelo mirno.

Zagrebska vremenska napoved: Padec temperature s porastom oblačnosti.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Največji dogodek preteklega tedna je prekrat v Romuniji, o katerem objavljamo še bolj podrobno poročila na prvi strani lista. Prekrat je nastopil tako, da je kralj Karel zahteval od 45 dnevnega ministrskega predsednika Goce, naj odstopi, na kar je sklicel kronski svet, ki mu pripadajo vsi bivši ministrski predstavniki, patriarhi in drugi zaslužni državni. Na kronskem svetu je bilo v noči od četrtka na petek sklenjeno, da se ukine ustava, parlament odgodi za dve leti, razglasi obredno stanje po vsej državi in da se armadi poveri vsa notranja uprava države, političnim stankam pa se prepove vsako udejstvovanje. Na tej osnovi je bila sestavljena tudi vlada, ki ji načeluje patriarh Miron, a ki jo dejansko vodi bivši 4letni ministrski predsednik in kraljev najodličnejši zaupnik Tatarescu. Na tej osnovi je bil sestavljen tudi kraljevi proglas na narod, v katerem kralj pravi, da je bilo potrebno, da preneha strankarsko trenje v državi in da vzame sam osebo v roke vodstvo države, da jo reši propada. Prekrat v Romuniji je v svojih začetkih popolnoma podoben jugoslovanskemu šestojanuarskemu režimu iz l. 1929 in je, kakor to priznava tudi kraljevi proglas, dejansko kraljeva osebna diktatura, ki se oslanja na armado in na sodelovanje posameznih odličnih mož brez ozira na njihovo strankno pripadnost. V vladi pa ni zastopana po nobenem predstavniku narodno-kmetijska stranka (dr. Maniu) kakor v njej tudi ni nobenega člana Bratianujeve liberalne stranke in desničarske železne garde, ki vse tri skupaj, sodeč po decembrskih parlamentarnih volitvah, predstavljajo 60% volivcev. Vsa Evropa z velikim in napetim zanimanjem sledi romunskim dogodkom.

Tudi iz Grčije so se pretekli teden slišale zamolkite vesti o nekih notranjih neredih. Toda grška cenzura je tako stroga, da ne more nič v javnost. Pač pa je grški ministrski predsednik izpovedal, da ne bo dovolil nikakih neredov in da bo režim poostil, kar dokazuje, da se je moralo nekaj zgoditi.

Dogodki v Nemčiji, ki so razburjali Evropo prejšnje dni, še nikakor niso popolnoma pojasnjeni. Ta teden je pribežalo 5 nemških generalov in večje število polkovnikov čez mejo iz Nemčije v Avstrijo in so se takoj peljali dalje proti Švici. Čemu ta beg? Poljski listi v preteklem tednu so bili tudi polni novice o tem, da so nekod v Nemčiji bili neredi v vojašnicah, toda nemška vlada je izjavila, da so ta poročila lažljiva in časniki, ki so to poročali, so bili poklicani k voditelju tiska v Berlinu, kjer so bili pokarani. Šele govor državnega kancelarja Hitlerja prihodnjo nedeljo bo pojasnil vsa ozadja velikih sprememb v Nemčiji ter njih pomen za bodočo nemško politiko.

Značilno je, da je francoski minister za narodno obrambo Daladier tri dni po tem, ko je Hitler razglasil znane spremembe v vodstvu nemške armade, predložil francoskemu finančnemu odboru parlamenta zahtevo po 45 milijardah novih kreditov za oboroževanje. Francoska vlada je s tem pokazala, da je točno razumela pomen nemških dogodkov. — A značilno je tudi, da so se takoj po objavi dalekoosebnih sprememb v nemški vojski in v nemškem zunanem ministertvu začela pogajanja med Anglijo in Italijo in da vlada zanesljivo upanje, da bodo tudi uspešna. Pogajanja so na najboljši poti in bo sporazum glede umika italijanskih proslavljencev iz Španije — glavna sporna točka med Italijo in Anglijo — dosežen že prihodnje dni. Tako sta torej tudi Anglija in Italija točno razumeli, kakšen pomen je treba pripisati zadnjim dogodkom v Nemčiji.

O češkoslovaškem ministrskem predsedniku dr. Heclju smo brali, da se nahaja v Avstriji in sicer na Semmeringu in da se bo sestel z avstrijskim zveznim kancelarjem Schuschniggom. Torej se zблиžanje Avstrije s Češkoslovaško lepo nadaljuje. Zbližanje med Avstrijo in Jugoslavijo pa bo moralo biti odstavljeno z dnevnega reda za nekoliko časa, kajti neupravičeni izgoni jugoslovanskih državljanzov iz Avstrije — kot odgovor na mile ukrepe naših oblasti proti avstrijskim državljanom, ki so po štajerskem delu habsburške propagando — so ustvarili napeto ozračje, kjer bo treba od avstrijske strani več dobre volje, kot je bilo do sedaj, da se zopet razprši.

V Španiji v političnem pogledu ni bilo ničesar novega. V vojaškem oziru je Franco odnesel veliko zmago pri Teruelu in odnesel tudi bogat vojaški plen. — Na Kitajskem se je položaj zopet razvil v škodo Kitajske. Japonci so zasedli eno petino kitajskega ozemlja. Slišajo se glasovi, da bo sedaj Anglija posredovala med borečima se strankama za premirje.

Notranji pregled

Pred tednom dni smo po vsej državi, razen v zetski banovini imeli senatne volitve. V Sloveniji je brez volivne borbe od 474 volivnih upravičencev (poslancev, banskih svetnikov, županov) volilo 418, ki so vsi glasovali za dr. Schauba, odvetnika iz Maribora, ki je s tem postal senator. V ostali državi je bilo 3679 volivnih upravičencev, volilo jih je 2780 za kandidata JRZ, 620 glasov so dobili kandidati opozicije, 38 glasov pa je bilo praznih (2 v Nišu, 16 v Sarajevu, 20 v Banjaluki). Bolj živahne so bile te volitve samo v dunavski banovini, kjer so vsi nemopirjivi centralisti in hegemonisti skušali spraviti v senat Ilijo Trifunovića-Birčanina, bivšega predsednika razpuščenega odbora Narodne odbrane v Novem Sadu. Pa je med 946 volivnimi upravičenci dobil le 80 glasov. Zadosten dokaz, da JNS niti med prečasnimi Srbi ne vleče več. Tako je senat zopet po-

poln, šteje 79 senatorjev: 23 jih je bilo izvoljenih 3. febr. 1935, 23 pa 6. febr. 1938 (od teh jih 6 odpade na dr. Mačkovo listo, oziroma 5, ako verifikacijski odbor ne bo štel glasov tistih poslancev, ki ne hodijo v skupščino), ostalih 33 pa je imenovanih (v dobi sedanja vlada jih je bilo imenovanih 20). Te volitve so ponovno pokazale, da so prave politične skupine v državi samo JRZ in HSS ali v imenih: dr. Stojadinović, dr. Korošec, Mehmed Spaho, dr. Maček. Vsa druga imena — Davidović, Jovanović, Stanojević, Zivković — je razvoj že prerastel. JNS pa se drži samo še kot centralizem in odkrita ali prikrita želja po postopni likvidaciji hrvatstva in slovenstva.

V Belgradu je od 22. jan. do 8. febr. zasedal arhierejski sabor srbske pravoslavne cerkve. Ob zaključku je javno dal razglasiti, da vzame na znanje izjave predsednika vlade in izjave notranjega ministra kraljevine Jugoslavije, da je konkordat, to je mednarodno pravna pogodba s katoliško Cerkvijo, umaknjen z dnevnega reda. Isti dan je bila razglašena tudi amnestija kraljevih namestnikov za vsa kaznivna dejanja, ki so jih v zvezi z nemiri v teku lanskega leta zagrešili posamezniki ali skupine. Nato je arhierejski sabor 10. febr. zvečer razglasil, da je 8. febr. sklenil umakniti cerkvene kazni, ki so bile izrečene nad nekaterimi ministri in poslanci pravoslavne vere, ki so predlagali ali glasovali za ta konkordat. S tem tega vprašanja v Jugoslaviji ni več. Sprožila ga je Jeftičeva vlada, odpravili so ga arhierejske srbske pravoslavne cerkve. S tem v Jugoslaviji samo še katoliška Cerkva svojih pravic nima nikjer črno na belem zapisanih, kakor jih ima srbska pravoslavna cerkev, islamska verska zajednica, starokatoliška cerkev, židovske in protestantske verske obline. Ne da bi katoličane to kaj oviralo v njihovemu poslanstvu v Jugoslaviji, smemo z vso upravičenostjo pričakovati, da resni in pošteni politiki ne bodo več govorili o enakovrnosti. Resni in pošteni namreč.

V skupščini se nadaljujejo razprave o novem proračunu. Važno je bilo zlasti poročilo finančnega ministra, ki je na prvem viru zbral podatke o gospodarskem napredku države.

V Planici na Gorenjskem pa potekajo prve slavonske smučarske tekme, ki jih je priredila Zveza fantovskih odsekov. Tudi rast in delovanje te mlade družbe moramo smatrati za zelo pomemben domač dogodek, saj je najbolj naša, doma ustanovljena in doma vzdrževana. Njenih uspehov bomo veselili mi, lahko pa bo ponosna nanje tudi vsa Jugoslavija, saj se v teh vrstah goji tisto pravo jugoslovansko, ki so se ga veselili vsi plemeniti duhovi na slovanskem jugu.

Smučarske tekme ZFO v Planici

V teku na 16 km zmagal br. Starman, na 2. in 3. mestu češka Orla in br. Fousek

Rateče-Planica, dne 12. februarja.

Vsa tekmovalca se vrše točno po programu in v najlepšem redu in je zato tudi tek za klasično kombinacijo in kot samostojna panoga izpadel najlažje. Od prijaviteljev tekmovalcev jih je prišlo na start 32, na cilj pa 29. Favorit Markež iz Bohinja si je na progi zlomil smučo in je zaradi tega izstopil. Pred pričetkom tekme je službovali zdravnik dr. Tancar zdravniško pregledal vse tekmovalce, naker je bilo zbiranje števil v dvorani v Ratečah. Češki Orla so izžrebali številke 3, 8, 21 in 22, naši mojstri pa Markež 5, Podlipnik 18, Starman 24 itd.

Točno ob 2 popoldne je dal starter Novšak Viktor z Jesenic znamenje za start in tekmovalci št. 1 je odhitel na progo. Njega so sledili v polminutnem presledku ostali tekmovalci. Že pri prvih kilometrih so prvi tekaši prehiteli svoje prednike in je bilo zlasti lepo videti borbo na pobočju, kjer so zavijali tekmovalci na levo ob naši državni meji.

Proga, ki je v razpisu določena na 15 km, je merila po izjavi kontrolnega in sodniškega zbor, ki jo je prejel prevozil, najmanj 16.000 metrov in je bila srednje težka ter je imela nekaj ko-

Odlikovanja

Belgrad, 12. februarja. AA. Na predlog svetega ministra so odlikovani s kraljevim ukazom:

z redom jugoslovanske krone 3. stopnje posl. in bivši podpredsednik ljubljanske inženirske zbornice inž. Zupančič Franc, z redom sv. Save 3. stopnje predsednik ljubljanske inženirske zbornice inž. Pirkmajer Milko, z redom jugoslovanske krone 5. stopnje pooblaščen inženir in odbornik ljubljanske inženirske zbornice inž. Bleiweis-Trsteniški Fedor, pooblaščen arhitekt in odbornik ljubljanske inženirske zbornice arhitekt Tomašič Franc, prof. srednje tehnične šole v Ljubljani in odbornik ljubljanske inženirske zbornice inž. Fatur Dragotin.

MENZA LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 8

nudi, kakor že znano, vsakomur okusno in najcenejšo domačo hrano.

Posebnost! Vsak terek orehovi in sirovi štruktiji. Vsak petek dunajski jabolčni in sirov zvitok. — Zajtrk od 6 naprej: kava, mleko, čaj, ko-ruzni žganci, pecivo itd.

Pogreb kneza Nikolaja

Atene, 12. februarja. AA. Atenska agencija poroča: Danes je bil slovesen pogreb kneza Nikolaja. Grška prestolnica je bila v globoki žalosti. Velike množice ljudi so v pobožnem molku stale za dvojnim kordonom čet v vseh ulicah, po katerih je šel sprevod. V katedrali je opravil obrede atenski metropolit z vsemi člani ev. sinode in mnogostevilni mi duhovniki. Obredu so prisostvovali kralj Jurij, princesa Helena, vdova pokojnega kneza Nikolaja, s svojimi hčerami Nj. Vis. princesa Olga, Elizabeto, grofice Tering, vojvodinjo Kentoko, Nj. Vis. knez namestnik Pavle, vojvoda Kentski in vsi člani grške kraljevske družine. Navzoči so bili predsednik grške vlade Metaxas z vsemi člani vlade, člani diplomatskega zbora, visoko državno uradništvo in generaliteta. Po končanem obredu so truplo kneza Nikolaja položili na lafeto, ki jo je vlekel šest konj. Kralj Jurij, princeze in princ, člani vlad in člani diplomatskega zbora in drugi visoki dostojanstveniki so stopali za krsto vse do konca bul-

vara Kraljice Sofije. Na bulvaru kraljice so položili truplo v pogrebni avtomobil, nato so ga pa odpeljali proti Tatoi, kjer bo knez Nikolaj pokopan v kraljevskem mavzoleju. V Tatoi so za krsto šli samo člani kraljevske rodbine.

Žalna slovesnost na Dedinju

Belgrad, 12. februarja. AA. Danes na dan pogreba grškega princa Nikolaja, očeta Nj. Vis. knežice Olge je bila ob 11 žalna slovesnost v dvornem hramu na Dedinju. Žalne slovesnosti so se udeležili Nj. Vel. kralj, kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, grški poslanik Rosseti s svojo gospo, grški vojaški odposlanec, dvorne dame, guverner Nj. Vel. kralja, poveljnik kraljevske garde in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Telefonski kabel Belgrad—Maribor

Belgrad, 12. februarja. m. Na predlog poštne ministra je ministrski svet predpisal uredbo v smislu določb finančnega zakona za proračunsko leto 1937-38 o nabavi in polaganju telefonskega kabla na progi Belgrad—Zagreb—Maribor—avstrijska meja. Uredba bo dobila obvezno moč 1. aprila 1939.

Radio večer za izseljence

Belgrad, 12. februarja. AA. V noči s 14. na 15. februarja od 1. do 2.15 bo kratkovalovna radijska postaja oddajala svojo 22 prekooceanski program za naše izseljence v prekooceanskih državah. Govoril bo našim izseljencem minister brez portfelja v predsedstvu vlade dr. Niko Novaković. V glasbenem delu, ki je našim izseljencem posebno priljubljen, bodo sodelovali naši znani radijski umetniki z narodnimi pesmimi iz raznih krajev naše države.

Po španskih bojiščih

Franco se pripravlja za ofenzivo na Madrid

Salamanca, 12. februarja. AA. (Havas.) Štab rthovnega poveljstva poroča, da je bil sovražni poskus napada na osrednjo fronto odločno odbit. Na južni fronti so nacionalistične čete napadle sovražne postojanke in zavzele več vrhov. Sovražne izgube so velike.

Saragosa, 12. februarja. AA. (Reuter.) Po vesteh s španskih front so med zadnjimi napadi na Siero Palomero nacionalisti ujeli 11.768 milčnikov. V borbah je padlo nad 5000 sovražnikov, 3000 ranjenih milčnikov pa čaka na prevoz v bolnišnice.

Salamanca, 11. februarja. AA. (DNB) Nacionalistično poveljstvo objavlja: Sovražni oddelek je v odseku Alfambre skušal izvesti protinapad, pa

Vse naročnike dnevnega »Slovenca«, ki so izpolnili

pogoje za nagradno žrebanje, ki bo 24. februarja,

opozarjamo, da bomo izid žrebanja razglasili po

radiju v četrtek, 24. februarja med 19.50 in 20.15.

Lastništvo »Slovenca«.

Zaradi zasedanja banskega sveta Dravske banovine v Ljubljani odpadejo v prihodnjem tednu dne 15. in 18. febr. sprejemi strank pri g. bann dr. Marku Natlačenu.

Belgrad, 12. febr. m. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković je odobril mestni občini ljubljanski 50.000 din za zimsko pomoč brezposelnim.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 12. febr. m. Današnja skupščinska seja je trajala samo 20 minut. Po sprejetem zapisniku včerajšnje seje je bilo sporočeno, da je poštni minister predložil skupščini v pretres in odobritev uredbo o nabavi in položitvi telefonskega kabla na terenu Belgrad-Zagreb-Maribor-državna meja. Za proučitev uredbe bo izvoljen posebni odbor. Za tem je skupščina soglasno sprejela najprej

predlog verifikacijskega odbora za verifikacijo mandata poslanca Francu Novakoviću, ki je bil pri petomajskih volitvah izvoljen na listi dr. Mačka za djurdjevački okraj. Poslanca je predsednik pozval, naj se po seji javi v njegovi pisarni zaradi prisega. Spročeno je bilo tudi konstituiranje odbora za proučitev zakonskega osnutka o graditvi in razširitvi zdravstvenih ustanov. Ta odbor je že dokončal svoje delo ter o tem obvestil plenum skupščine. Na dnevnem redu je bila verifikacija mandatov novodošlih poslancev. Večina in manjšina sta glasovali za mandate in proglašeni so bili za poslance Miloš Vidaković, industrijec iz Zagreba kot namestnik umrlega poslanca dr. Jurisa, Ivo Skvrce, gostilničar iz Čakovca kot namestnik umrlega poslanca Videca, Vladimir Sulkič, kmet iz Velike plane na mesto poslanca Arandjelovića, Pero Kristić kot namestnik umrlega Branka Radkovića in Hasanbeg Džinić iz Banja Luke na mesto dr. Tode Lazarevića, ki je bil imenovan za bana vrbaske banovine. Skupščinska seja je bila nato zaključena. Prihodnja bo v ponedeljek ob 9 dopoldne. Po proračunski seji je predsednik zaprisegel novodošlega poslanca. Prisego je položil tudi Franc Novaković, izvoljen na dr. Mačkovi listi.

Franc Novaković je bil član bivše Hrvatske seljačke stranke, od l. 1919 do 1925 je bil predsednik krajevne strankine organizacije, od l. 1925 pa do šestojanuarskega režima pa predsednik okrajnih organizacij. Pri volitvi za oblastne samouprave je bil izvoljen za oblastnega poslanca. V oblastni samoupravi je bil tudi tajnik v Osijeku. V razgovoru je Novaković izjavil, da je prišel v skupščino zaradi tega, ker nad 70% njegovih volivcev ni odobravalo njegove abstinenčne politike. Zaradi tega je dal tudi verificirati svoj mandat in bo sedaj delal v skupščini. Verjetno je, da bo vstopil v JRZ.

16. obletnica papeževga kronanja

Belgrad, 12. febr. m. Belgrajski katoličani bodo proslavili obletnico papeževga dne jutri popoldne s slovesno akademijo v dvorani zavoda francoskih šolskih sester. Dopoldne ob 10 bo imel v cerkvi Kristusa Kralja slovesno pontifikalno mašo belgrajsko-smederevski nadškof msgr. dr. Ujčić.

Občni zbor jugoslovansko-poljskih lig

Belgrad, 12. febr. m. Danes je bil občni zbor Jugoslovansko-poljskih lig, na katerem je podal tudi zastopnik ljubljanskega društva prijateljev poljskega naroda dr. Tine Debeljak poročilo o delovanju društva v pretekli poslovni dobi. Pri volitvah novega odbora sta bila izmed Slovencev izvoljena v odbor senator Smodej in dr. Rudolf Mole kot predsednik društva prijateljev poljskega naroda v Ljubljani. Občnega zbora se je udeležil tudi poljski poslanik Roman Dembicki.

Za interelacijo se ie ponudil

»Jutro« je med drugimi poročili iz narodne skupščine prineslo 8. t. m. tudi vest, da je narodni poslanec Stanko Lenarčič vložil ostro interelacijo »a notranjega ministra glede nekakega neupravičenega postopanja ljubljanske policije proti nekaterim ljubljanskim trgovcem.

Poučili smo se na merodajnem mestu in izvedeli, da ljubljanski trgovci niso nikdar pooblaštili poslanca Lenarčiča, naj v njihovem imenu stavlja kake interelacije in se pritožuje. Potemtakem si je vso to reč sam izmislil in vložil interelacijo, to se pravi, vprašanje na g. notranjega ministra, sčemu mu je znanost in kaj misli ukreniti... Vse, kakor je hotel g. poslanec s tem vprašanjem napraviti vtis, da govori v imenu ljubljanskih trgovcev, da je trgovski stan v Ljubljani za njim itd. Ljubljanski trgovci, ki so v zaščito svojih stanovskih pravic združeni v posebnem združenju, pa nič ne vedo o vsem tem, ker so ta vprašanja že sami rešili na najbolj pristojnem in bližnjem mestu. S takim ravnanjem g. poslanec interelacijam samo jemlje njihov pomen, ki ga imajo v demokratičnih parlamentih, ker ob vsaki, tudi potrebni in resni interelaciji, si bo vsak lahko mislil: če ni tudi ta iz trte izvita, kakor je bila Lenarčičeva. In praznim interelacijam se bo odtlej reklo »Lenarčičevac«.

Varšava, 12. februarja. AA. (Pat) Maršal Goring pride na Poljsko takoj po seji rajstaga, najbrž 23. februarja. Na Poljskem bo ostal dva dni in se bo udeležil lova v Bialovicah.

Namakanje perila olajša pranje!

To se občuti, če se vzame za namakanje dobra Ženska hvala, ki vsebuje Schichtovo milo. Drugi dan je namreč večina madežev izginila iz perila. Ostala nesnaga se brez truda izpere pri kuhanju!

ŽENSKA HVALA

dobro namočeno, napol oprano

S slovanskih tekem ZFO

Ekipa češkoslov. Orla z vodjo br. Novotnyjem

Hanuš, češ. Orel

Čivrný, češ. Orel

Odlični Ciril Praček, zmagovalac v alpski kombinaciji

Zvan Lojze, zmagovalac v smuku

K nemškim šoškim zahtevam

Maribor, 12. februarja. Propaganda nekaterih mariborskih Nemcev za povratek Habsburžanov in priključitev slovenskega ozemlja novi monarhistični avstrijski državi, ki je dovedla do izgona večjega števila mariborskih Nemcev, je ponovno potrdila naše trditve, da predstavljajo Nemci trajno nevarnost, če jih naša oblast z odločnimi ukrepi ne bo znala naučiti lojalnosti do naroda in države. Zato pa nismo nikoli pustili vprašanja naših Nemcev in njihovega delovanja v nemar, ampak sproti opozarjali na vse pojave, ki predstavljajo nevarnost za naš narodni obstoj in varnost državne celote.

Nemci so mislili, da je nastopil ugoden trenutek za njihovo živahnije delovanje v času, ko je jugoslovanska zunanja politika krenila na nova pota. Ta trenutek so izrabili, da so zopet postavili nove zahteve po manjšinskem šolstvu, ki ga že imajo, in sicer toliko, da ustreza vsem njihovim potrebam. Predsedniku vlade dr. M. Stojadinoviču so predložili spomenico z vsemi zahtevami, ki jih imajo glede šolstva. V tej spomenici zahtevajo manjšinske šole za otroke nemške narodnosti. Učni jezik v 4 nižjih razredih osnovne šole bodi nemški, v višjih razredih pa se naj poučuje v slovenščini.

oziroma državnem jeziku le zemljepis in zgodovina. Učitelji in nadzorniki na teh nemških razredih morajo po njihovi zahtevi biti Nemci. Nadalje zahtevajo, da se v 12 državnih srednjih šolah uvede nemščina kot obvezen predmet za nemške otroke, ki hočejo biti sprejeti v nemško zasebno učiteljsko ali na visoke šole. Država mora z denarnimi sredstvi podpreti nemško zasebno učiteljsko. V občinah z državno in manjšinsko šolo se morajo voditi ločeni proračuni in uprave za manjšinsko šolo. Manjšina ima pravico poučevati svoje otroke v zasebnih tečajih ter ustanavljati za njih otroške vrtce. Nemško učiteljstvo ima pravico združevati se v svoji strokovni zvezi.

O teh zahtevah je treba zlasti z ozirom na štajerske in mariborske Nemce spregovoriti nekoliko besed. Predvsem tole: »Gottscheer Zeitung« pripominja v svojem poročilu o predloženem osnutku, da bi mogel služiti kot podlaga za ureditev manjšinskega šolstva v Avstriji. Mi pa znova postavljamo zahtevo, naj bo podlaga za nemško manjšinsko šolstvo v Jugoslaviji manjšinsko šolstvo v Avstriji. Ker tam slovenskega šolstva nimamo, ga naj nimajo tudi naši Nemci.

Dalje: V osnutku za ureditev nemškega manjšinskega šolstva stavijo naši Nemci zahtevo, da se narodnost otrok določa po družinskem jeziku. To se pravi, vsi otroci družin, ki so jih Nemci ponemčili in ki jih še ponemčujejo, naj hodijo v nemške šole, da bodo mogli Nemci pod zakonsko zaščito in z državno pomočjo še naprej vršiti nemoralno ponemčevanje, o katerem bomo prav kmalu obširneje javnost informirali, ker upamo, da bo na stalne zahteve časopisja in javnosti oblast napravila temu početju konec.

Tudi ostale zahteve so za nas nesprejemljive. Ne moremo dopustiti, da bi se v višjih razredih le zemljepis in zgodovina poučevala v slovenskem jeziku, vse ostalo pa v nemškem, ker se bo sicer dogajalo, da se nemški otroci ne bodo slovenščine niti naučili in bo tako našim nemškim propagatorjem dana nova možnost, da bodo s temi otroki, ko bodo dorasli, ponemčevali Slovence, ker z njimi ne bodo hoteli in tudi ne znali govoriti slovensko. Dokler naši Slovenci na Koroškem ne bodo imeli svoje kulturne avtonomije, tudi nobena občina ne bo dovolila, da bi se ekspanzija nemške manjšine vtičala v njene šolske proračune in šolsko upravo. Prav tako nesprejemljiva je tudi zahteva po strokovni organizaciji nemških učiteljev, ko te pravice nimajo niti naši slovenski katoliški učitelji, ki po zakonu ne smejo imeti svoje lastne strokovne organizacije. Kar se pa tiče zasebnih tečajev, pa so znali Nemci to vprašanje že sami rešiti, saj take tečaje že prirejajo ter v njih otroke vzgajajo v narodnosocialističnem duhu in nanje privabljajo tudi slovenske otroke.

Z ozirom na nemško manjšino, ki živi na bivšem Štajerskem in zlasti v Mariboru, pa so nove zahteve še posebej nesprejemljive ali pa nepotrebne, ker imajo že vse, kar nemški manjšini gre. Bore majhno število mariborskih Nemcev ima svoje manjšinsko šolstvo, in sicer 2 razreda, od katerih ima vsak po dva oddelka, to se pravi, da obiskujejo nemški otroci 4 razrede nemške osnovne šole. V prvih dveh oddelkih je pouk izključno nemški in nimajo slovenščine niti kot predmeta, le v višjih dveh oddelkih se poučuje slovenščina kot predmet, učni jezik pa je izključno nemški. Učni red je torej za nemške otroke tak, da si ugodnejše misli ne morejo in bi s takim redom bilo slovensko manjšinsko šolstvo vprašanje na Koroškem popolnoma urejeno. Te štiri oddelke poseja zadnja leta sem po 80 nemških otrok, od teh tretjina inozemskih staršev, ki so v Mariboru na alabem glasu inozemskih nameščencev. Zanimivo je, da število nemških otrok našega državljanstva stalno pada, število inozemskih otrok pa narašča. Naši domačini imajo od inozemskih nameščencev torej najprej to škodo, da jim odjedajo kruh, nato pa mora naš človek za njihove otroke še vzdrževati manjšinsko šolstvo, katerega prostori in učne moči bi bile oprico mizernega stanja našega šolstva našim slovenskim otrokom krvavo potrebne.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

2 navdušenjem je g eda's publika včera našo premiero monumentalnega, milijonskega vefilma po slovitem MARK TWAINOVEM romanu

V glavnih vlogah:
Errol Flynn, dvojčka Billy in Bobby
Glasha: E. W. Korngold

Kraljevič in siromak

Prečavate radi izredne dolžine filma danes ob 14.45, 17., 19. in 21.15 ur
Kratka vsebina tega romana izhaja v slikah v »Slovenskem domu«

POZOR! Ob 10.30 pred. Paglavček po najnižjih ma- inozemskih cenah
Kino Union Telefon 22-21

Roland Dorgeiès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Silil sem z njimi v umazana gnezda. Zlasti eno je bilo značilno: v njem je stala ena sama postelja in vse polno cunj. V tej kočii se je stiskala enajst-članska družina, kmetje, ki so prišli s severa in so že nekaj tednov čakali, da bi bili sprejeti v kolhoz. Ker razen rok niso imeli ničesar, se upravnemu svetu ni prav nič mudilo, da bi jih sprejel. Ziveli so od miloščine.

»Koliko bodo zaslužili, ko bodo sprejeti?«

»Tri rublje na dan, pozneje pa še poseben do-atek do dveh rubljev.«

To dá pet frankov. Ta nedečakana vsota, ta veliki dobiček, ta sreča — vse to jim ni dalo spati. Dajali smo jim kopejke in masne bankovce in branili so se jih z nastavljenimi dlanmi.

Na vratih se je pojavila neka postava, ki je ni mogče popisati, v moškem jopiču, z neko cunj na glavi. Oprta na palico je s poželjivimi očmi šla za denarjem.

»Koliko je stara?« je nekdo vprašal.

»Pet in dvajset let...«

Levo nogo je imela zavito v umazane povoje in kljub palici se je le z muko premikala.

»Zlomljena noga?« Vi pa ne delate več?... Koliko le dobiva na dan?«

Hotel sem se izkazati s svojim znanjem in sem odgovoril:

»Tri franke. Za to se lahko kupi funt ovsenega kruha in košček slanin.«

Ko so ji razložili, kaj sem rekel, je odmajala z glavo. Poldrug rubelj? Saj ni res! Ker ni bila zavarovana, tudi ni bila v nobenem kolhozu, ne

dobi nič, niti kopejke, že tri mesece. Kako lepa preskrbljenost, kako lepe obveze!

Kako vendar živi?

Dá, kako? Ugibajte...

Ta nesrečna ženska, ki je omahovaje odšla izpred naših oči, zdaj morda toče kamenje ob kakem prikopu, kamor so jo odpeljali z drugimi Magdalenami vred. V SSSR je prostitutica prepovedana. Lakota pa ne.

Ti tuji, ki so dotlej obiskovali le podjetja za reklamo, so polagoma spoznali strašno resnico, ko se je predsednik, ki se je mudil neke v bližini, spet prikazal, so ga gledali postrani, kot da bi bil on odgovoren za revščino svojih podrejenih.

Gotovo se tudi v ostali Evropi in celo v demokracijah, ki so med vsemi še najsrečnejše, dobé družine, ki stanujejo v umazanih bajtah, pohabljeni in ljudje, ki umirajo od lakote, toda to so izjeme; le revni, brezposelni, taki, ki jih je zadela kaka nesreča, pridejo tako daleč. V SSSR pa je delavec in kmet oblečen v cunje in se nikoli do sitga ne najé.

Pred nami so brodili po blatu boši otroci. Med njimi je stopicala starka, nogo je imela ovite z žakljevino.

»To se pa vse neha,« je vzkliknila neka gospa, »Na Francoskem siromakom delijo čevlje.«

Bah! Buržujske navade... Sovjeti siromakom brezplačno dajejo navodila, ne pa obutve. To bi bilo predrago. Ko bodo ti paglavci postali vojaki, bodo dobili celo škornje. Mužik postane celo militarist, da ima noge na gorkem.

24

Po povratku s teh mojih izletov v moskovsko okolico sem imel nekaj časa, da sem vse različne vtise spravil v neko celoto. Z na pol zaprtimi očmi, poglavljen sam vase, sem premišljeval o velikanski nalogi, ki si jo je nadel režim. Z obližja zemlje in ljudi polagoma izbrisati vse, kar bi spominjalo na preteklost. Lenin se je bal kmečkega stanu, ki mu je bil glavna zavora pri kolektivizaciji. Stalinu se bo posrečilo, kar je temu izpodletelo.

Kmet, vzidan v artel, se počasi privadi, postane poljski delavec, in obdeluje žito kakor bi obdeloval železo. Kljub temu pa je to trdo, če si delal na svoji zemlji in jo obdeloval za sebe, sedaj si pa samo še slabo plačan najemnik.

Kolhoz je mreža. Ko si enkrat notri, ne moreš več ven. Če hoče kmet zapustiti artel, more teoretično zahtevati polovico vsote, za katero je oddal svoje inetje kolhozu (zemljišče, orodje in vprežno živino), druga polovica pa zapade skupni blagajni. Teoretično lahko proda ali odda v našem tudi svojo hišo in se naseli kje drugod, dejansko pa je to neizvedljivo. Najetje ali nakup hiše se opravi potem Burohina, ki zahteva od kupca dovoljenje tovarne ali trsta, v katerem je dotični zaposlen, od prodajalca pa privolenje vsakega sovjeta. To privolenje pa se lahko zavleče v nedogled in lastnik ostane ujetnik svojega umazanega gnezda, kakor školjka v lupini. S tem, da je hotel prodati svojo krpo zemlje, pa je izgubil pravico uživanja še tistega koščka zemlje, ki ga je edini živel. Ne more iti v službo h kakemu svobodnemu kmetu, kajti tovrstno »izrabljanje« je prepovedano. Tudi če so mu orodje pustili, takemu skesanemu kolhožanu ne ostane drugega kakor da gloda ročice svojega pluga in pogine od lakote.

Komunistični stranki se ta sistem zdi še preveč svoboden, preveč oddaljen od proletarijata in namerava kolhoze odpraviti, kakor so svojčas odpravili kulake, ko niso bili več potrebni. Bodoče kmečko gospodarstvo določa samo še —

Prva nagrada za tekme v Planici

Danes bodo zaključene prve slovanske smučarske tekme, ki jih je priredila Zveza fantovskih odsekov. Zmagovalci bodo dobili lepe in dragocene nagrade, med katerimi bo prva nagrada lepo darilo ministra notranjih del dr. Antona Korošca. Nagradni kip predstavlja smučarja v polnem zaletu. Kip sam se umetniško delo iz bronu ter je pritrjen na belo mramornato ploščo, slično snežni površini. Mramornata podloga stoji na okusno izdelanem podstavku iz lesa. Na ta podstavek je pritrjena srebrna ploščica z napisom: »1. slovanske smučarske tekme Z.F.O. 10.—13. februarja 1938 dr. Anton Korošec — minister notranjih del.«

S to lepo nagrado je minister notranjih del dr. Anton Korošec dal najlepše priznanje prizadevanju Zveze fantovskih odsekov in prav radovedni smo, ali bo kip ostal v domovini ali pa bo šel z zmagovitim gostom v bratsko Češkoslovaško.

Slavnostno okrašana koč ASK Gorenjca (tekmovalci so si privoščili kratek odmor)

3 snubci okrog vrele kaše:

Claudette Colbert

v veseli filmski komediji iz mondenega Pariza in Švice v nemškem jeziku Danes ob 15, 17, 19 in 21 uri. — Predprogram: najnovejši žurnal, melodije in jazz itd. Telefon 21-24

Rendez-vous v Parizu

KINO
MATICA

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 13. februarja: (1. predpostna nedelja)

Katarina ričjaka, devica; Gregorij II., papež.

Ponedeljek, 14. januarja: Valentin (Zdravko), mučenec; Ivana Valova, vdova. Ščip ob 18.14. Herschel napoveduje lepo vreme.

Torek, 15. februarja: Favstin, mučenec; Jordan, spoznavalec

Osebnosti

— Iz zdravstvene službe. Za primarija v VI. položajni skupini na banovinskih zdravilišču na Golniku je napredoval dr. Furlan Tomaž. Zdravnik-volonter banovinske bolnišnice v Mariboru dr. Wolf Vlado je postavljen za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinski bolnišnici v Slovenjem Gradu. Banovinske uradniške pripravnik dr. Prijatelj Anka je premeščena iz ženske bolnišnice v Novem mestu k banovinski bolnišnici v Maribor. Za zdravstveno pomočnico v VIII. položajni skupini je napredovala zdravstvena pomočnica Cizelj Ivanka pri Higienem zavodu v Ljubljani.

— Pred stalno izpitno komisijo za profesorske izpite v Ljubljani so dne 10. februarja opravili izpite sledeči gg. supletici: I. Opeka, suplent v Kranju, Edvard Mizerit, suplent v Podgorici in Leopold Stanek, suplent na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani.

— Na poljedelsko-gozdarski fakulteti zagrebške univerze je bila v četrti, 10. t. m., diplomirana za inženirja agronomije gđ. Tika Klina-jeva z Dovjega, članica AKD »Danica« v Zagrebu. Iskreno čestitamo!

— Poročila se bo danes gđ. Marička Jeglič iz ugledne Matijevčeve družine z g. Ivanom Babičem. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Redna stolica

Oglas reg. S. Br. 31420 dne 24. XII. 1935.

— Euharistični kongres v Budimpešti. V času od 25. do 30. maja 1938 priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji, zastopništvo Putnika v sporazumu s stalnim odborom za euharistične kongrese v Jugoslaviji in v sporazumu z kneževskimi pooblaščenecem za ljubljansko škofijo g. Jernejem Hafnerjem romanje na 34. svetovni euharistični kongres v Budimpešti. Spored in cene potovanja bodo v najkrajšem času poslane skupno s prijavnicami vsem čl. župnim uradom. V vseh poslovalnicah PUTNIKA v Sloveniji se dobe podatki in navodila glede vožnje, prehrane in prenočišča ter skupnega potnega lista, kakor vse ostalo. Poleg tega je Putnik preskrbel, da se lahko za romanje v Budimpešto določeni znesek vplača v treh mesečnih zaporednih obrokih. Odhod na romanje iz Ljubljane je določen na dan 25. maja okoli 8 s pribodom v Budimpešto ob 6 zvečer. Romarji se vračajo 30. maja okoli 6 zjutraj.

26. dražba kož

divjadi na vselejmu

7. marca 1938

Pošljite nemudoma blago na naslov: Ljubljana, »DIVJA KOŽA«, Vselejmu.

— Na XXXIV. euharistični kongres v Budimpešti bo vozil posebni izletniški avtobus iz Ljubljane 25. maja zjutraj ob 6 preko Celja, Ptuja skozi Panonijo na obrežje Balatnega jezera. Izletniki se pomudijo nekaj ur ob jezeru in si ogledajo najlepše letoviške kraje. Na to nadaljevo vožnjo proti Budimpešti, kamor pridejo med 7. in 8. uro zvečer. Za izletnike je preskrbljeno stanovanje z eno ali dvema posteljama, popolna hrana, ki se začne z večerjo 25. in se konča z zajtrkom 30. V. Udeležijo se vseh večjih skupnih svečanosti, kakor tudi slovenskih. Prosti čas pa bodo izletniki porabili, da si bodo pod vodstvom ogledali parlament, državni muzej, galerijo slik, najlepše cerkve in zanimivosti, ki jih nudi Budimpešta. Odhod iz Budimpešte 30. maja zjutraj ob 6, vračajo se izletniki po združni strani Balatnega jezera nazaj v Ljubljano, kamor pridejo med 6. in 7. uro. Celokupni stroški t. j. vozšina od Ljubljane do Budimpešte in nazaj, hrana, stanovanje in kongresna izkaznica stane 1100 din. Priglasje sprejema Prosvetna zveza. Ljubljana, Miklošičeva c. 7.

— Odborom prosvetnih društev za dekanijo Leskovec. Danes ob treh popoldne bo v Društvenem domu v Leskovcu sestanek zastopnikov dramatskih odsekov za odnovo Leskovec. Pride delegat Zveze ljudskih odrov. Vsako društvo naj pošlje vsaj enega zastopnika.

— Katoliška akcija, odsek za dekleta, vladno vabi vsa podeželska dekleta na duhovne vaje in tečaj KA, ki bodo v Domu Devic Mogočne v Lichtenburnovem zavodu od 19. do 25. februarja. Začetek prvi dan ob 6 zvečer, konec zadnji dan zjutraj. Prispevek za vso oskrbo znaša 130 din. Priglasje sprejema še do 18. februarja. Naslov: Lojzka Štrajnar, Šmartinska c. 15, Ljubljana. — Odbor.

— Nova revija. Kakor nam poročajo, začne a 1. marcem t. l. izhajati nova revija »Slovenska knjigica«, ki jo bo izdajala založba z enakim imenom v Kamniku. Hkrati v revijo bodo izšle za mesečno naročnino po 16 din štiri izvršne slovenske knjige na leto. Uredništvo revije je v Ljubljani, Vodnikova 13/II, kjer dobe pisatelji, ki žele sodelovati, podrobnejša pojasnila.

— Dva nova lista. V Mariboru je začel izhajati tednik »Edinost«, pod katerim je podpisan konzorcij »Edinosti«, za urednika pa novinar g. France Gerželj, ki je nekoč sodeloval pri Pueljeve »Kmetiskem listu« in pri »Glasu narodov«. List tiska Mariborska tiskarna, katere lastnik je industrijec g. Oskar Pogačnik. Splošno znano je, da se g. Pogačnik bavi z načrtom izdajati v Mariboru slovenski dnevnik, ki bo zgrajen na trgovski podlagi in ki naj bi sčasoma nadomestil usihajočo »Mariborers Zeitung«. Temu časopisu so namreč avstrijske oblasti prepovedale vstop na avstrijsko ozemlje, v Mariboru in okolici pa je Nemec čimdalje manj in zato hoče Mariborska tiskarna oziroma njen lastnik nemški dnevnik nadomestiti s slovenskim. Začetek tega dnevnika je pač novi tednik »Edinost«. — Izšel je tudi »Branik«, v podnaslovu »Neodvisno glasilo«. Izdaja ga konzorcij »Branik«, podpisani pa je Roman Boltauzar, Ljubljana, Ipatčeva ul. 4. Tiska ga tiskarna Slatnar (Vodnik in Knez) v Kamniku. List je pisan v istem duhu, kakor rajni »Pohod«, ki so ga morale oblasti zaradi njegove surovosti končno le ustaviti. Celo slog pisec bi se dal istovetiti! Najbolj zanimivo pa je, da so po večini dobili prvi dve številki »Edinosti« in »Branika« eni in isti ljudje. To pomenja, da je bila med upravama obeh listov neka zamenjava naslovov, ali pa da sta oba lista uporabila kakšen star adressar. Idejne sorodnosti med obema listoma pa ni zaslediti!

KINO
SLOGA

predvaja premiero veselega in zabavnega filma

TRANSATLANTIK

po poznani noveli »Hotel na vodi« in po gledališkem komadu »Spiel am Bord« od pisatelja Axela Iverssa. V glavni vlogi: Viktor de Kowa, Susi Lanner, Alfred Abel.

feletan 27-30

Dopolnilni program: »Čudežni konj« vesela in smejalna burka

V afriške misijone je odšla 10. t. m. domačinka iz Velike Rače pri Kopanju a. Terezija Alojzija Steh, sestra znane naše misijonarke s. Benigne Steh. Njena postojanka bo mesto Rietpoort v kapeški angleški koloniji v južni Africi.

— Izlet v Trst z avtobusom, priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji, zast. Putnik. Odhod 26. febr. t. m. ob 14. Pribod nazaj v Ljubljano 27. febr. t. l. Preskrbljeno je za obisk gledališke predstave in drugih družabnih prireditev. — Vse informacije v vseh biljetarnicah Putnika.

— Strah pred časopisom. Pretekli teden sem znani dami ponudil v gledališču kočček nove čokolade Strato. »O, to je pa nekaj nebeškega!« je vzklila, ko jo je pokusila. Ko sem jo pa prosil, naj mi dovoli, da objavim njeno sodbo in njeno ime v časopisu, mi je moja prošnja, v kolikor se njenega imena tiče, odklonila. Ali ni tak strah odvisen, saj je nova čokolada Strato zaradi svojih posebnosti že marsikoga zadivila! Čitajte današnji oglas!

— Bivšim smiheljskim učenkam! Danes, 13. t. m., ob 3. popoldne zborujejo, polagajo račune, volijo in po večmesečnih nevihtah iziščene stopajo v tretje poslovno leto »Bivše smiheljske učenke za zgradbo dolenske sirotišnice« v Smihelu pri Novem mestu. Da bi jim bilo to leto blagoslovljeno in mirno! Dela je veliko, delavk, pravih delavk, pa malo, malo! Od zadnje objave, to je od 3. februarja, so prispevali za sirotišno blaginjo: gosp. Hrovat Jožica, Gorica-Radovljica, 50 din, g. Vidmar Vinko, Novo mesto, 50 din, Küssel Dora, Novo mesto, 100 din, Lojzka Komljanec, Škofjan, 100 din (za knjige), občina St. Vid 100 din, A. Vončina, Ljubljana, 140 din, Kobe Fani, Novo mesto, 200 din, I. Vidrih iz St. Petra, 110 din. — Vsem darovalcem iskrena hvala!

— Vse vojne tovariše, ki so služili med svetovno vojno v vojnookrbnem skladišču (Verpflegsmagazin) v Grazu, prosim, da mi pošljete svoje naslove. Več potem pisмено. — Zupančič Mohor, davčni inšpektor v p. in posestnik v Ljutomeru.

— Fr. Jakličeve »Ljudske povesti«, ki jih je izdala »Nova založba«, vsebujejo najzanimivejša in najboljša dela nekoč zelo priljubljenega pripovednika. To delo je gotovo tudi ena najlepših knjig (broš. 8 din) in ga toplo priporočamo. Prav tako se dobi po znižani ceni dr. Jož. Debeveva dijaška povest »Vzori in boji«, ki nam je najlepša slika nekdanjega dijaškega življenja in Ljubljane. Naročite te knjige pri Novi založbi v Ljubljani (Kongresni trg 19).

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

— Zeleniškim upokojencem, članom bolniškega fonda v vednost. Po nalogu oblasti uprave bolniškega fonda za državno prometno osebo št. 2542 — I. 1938, naj se javijo vsi upokojenci, ki so zavarovani pri tem fondu oziroma bolniški blaginji pri edinicah, kjer so v staležu zaradi revizije članstva bolniškega fonda. S seboj naj prinesejo članski list bolniškega fonda zaradi eventualnih popravkov. Za otroke, ki so prekoračili 18 let starosti ter za pastorko nad 16 let starosti, naj prinesejo, če obiskujejo šolo, potrdilo šole oziroma dijaške knjižice, iz katerih bo razvidno, da otrok nadaljuje šolanje. Upokojenci, kateri so v staležu Ljubljana glavni kolodvor, naj se javijo v računski pisarni v času od 12. do 20. februarja. Kdor ne bi v določenem času predložil članskega lista in na-

vedenih potrdil, bomo po nalogu oblasti uprave bolniškega fonda članske liste razveljavili in vse neopravičene rodbinske člane izšli iz staleža članstva bolniškega fonda. — Uprava.

— Planšarski tečaj v Trzinu priredi v meščanski šoli začeni 14. februarja ob 2. popoldne okr. kmetijski odbor v Kranju. Na tečaju, na katerem se bodo obravnavala vsa aktualna kmetijsko-strokovna vprašanja planinskega gospodarstva, bosta prvi dan poročala kmetijski referent iz Kranja in inšpektor agrarnih operacij iz Ljubljane.

— Velika kongresna knjiga o II. euharističnem kongresu v Ljubljani bo letos zopet aktualna, ko bo maja v Budimpešti svetovni euharistični kongres. Knjiga pa ima tudi sicer trajno vrednost zaradi ogromnega števila govorov in predavanj, ki nudijo mnogo gradiva za vsakovrstna predavanja. Misijonska tiskarna ima v zalogi še 75 izvodov, ki jih nudi po zelo znižani ceni: V celem platnu stane 80 din, luksuzna izdaja z vezavo v usnju in z zlato obrezbo pa 100 din. Kdor torej hoče imeti knjigo, naj jo takoj naroči.

— Delo jugoslovanskih rotary-klubov za socialno skrb. Pred božičem smo imeli priliko poročati, da je ljubljanski Rotary-klub daroval iz lastnih sredstev 5000 din za pohabljenega deco, istočasno pa ustanovil tudi sklad, ki naj bi služil zdravljenju pohabljenih otrok. Ta sklad, ki je nastal iz prispevkov kluba in njegovih članov, znaša danes že nad 20.000 din. Klub bo ustanovil tudi posebno društvo, ki bo prevzelo skrb za pohabljenega otroka. Temu društvu bo dal klub na razpolago navedeni svoj sklad za pohabljenega deco. Iz podatkov o delovanju osta-

lih klubov posnemamo, da tudi drugi klubi jugoslovanskega distrikta posvečajo posebno skrb otrokom. Med drugim navajamo, da je v letošnji zimi daroval klub v Karlovcu zimsko obleko za 24 otrok, v Pančevu je oblekel tamošnji klub 12 otrok, v Vukovaru 15 itd. Rotary-klub v Nišu je daroval 16 otrokom življenjskih potrebščin, obleke in obutve za 3700 din. Zagrebški klub je dal 4500 din raznim institucijam, ki se bavijo z vzgojo mladine. Poleg tega je prevzel nase skrb za popolno prehrano 5 revnih kmečkih učencev. Rotary-klub v Subotici podpira od decembra 1937 dalje mesečno 100 revnih družin z življenjskimi potrebščinami, za to akcijo je klub zbral že nad 35.000 din med svojimi člani.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 12. t. m. je objavljena »Uredba o sporazumu med Jugoslavijo in Italijo o ureditvi njunih trgovinskih izmenjav in plačil, ki so s temi v zvezi dalje »Odločba glede odkupne cene ricinovega semena«. »Pravilnik za poslovanje okrajnih cestnih odborov v dravski banovini« in »Banška odredba o predložitvi pooblastil oziroma obrtnih listov«.

— Da srečni vsi bi bili... Če ste premožni ali siromašni, nekaj vam bo gotovo prav prišlo o čemer piše list, ki vam ga pošlje brezplačno na ogled uprava »Po božjem svetu« v Ljubljani, če sporočite svoj naslov po dopisnici.

— Pregled motornih vozil za območje okrajnega natelstva v Ljubljani — okolica se bo vršil v četrti, dne 17. februarja 1938 od 8.—13. ure v Ljubljani kot običajno na Bregu št. 20 pred policijsko stražnico. Okrajno natelstvo v Ljubljani — okolica poziva vse lastnike motornih vozil iz svojega področja — razen avtobuse in izvoške — da pripeljejo motorna vozila pravočasno na kraj pregleda. S seboj naj prinesejo prometno knjižico in overovljeno vozniško (šofersko) izkaznico.

— Opozorjamo na oglas knjižnih zbirk Jugoslovanske knjigarnice za leto 1938. v današnji številki Slovenca.

— Težko stanje dalmatinske industrije cementa. Proizvodnja cementa v Dalmaciji je zašla v težko krizo. Tovarna »Dalmacija« v Kaštel Sučurcu je dnevno proizvedla 21 vagonov cementa. Sedaj je ta tovarna zaprla vse svoje vertikalne peči ter je odpovedala svojim delavcem, od katerih jih bo 400 ostalo brez dela. Prav tako je tovarna »Split« na Mejdenu, ki je mesečno proizvedla 2500 vagonov, odpovedala 1200 delavcem. Več drugih manjših tovarn pa že dolgo ne dela.

— Gradnja unske proge. Iz Bihaca v Bosni poročajo, da se je povečala delavnost pri gradnji unske proge. Na tej progi so pričeli že polagati tračnice. V Bihacu bo na glavni postaji zgrajenih 5 tirov. Ta proga, ki bo vezala Bihac in Knin, bo izročena prometno l. 1941.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Mati skriva svoje otroke med perutnino. V vasi Gjurgjeu pri Bjelovaru je bilo odkrito strašno početje kmetice Milke Salamunčeve, ki je pred dvema letoma vdovela, imela pa je iz prvega zakona 6 letno deklico in 4 letnega dečka. Rada bi se pa poročila drugič, ker pa sta jo otroka pri tem motila, ju je zaprla v kokošnjak, kjer sta dve leti preživela v strašnem amru in v popolni nesnagi. Deklica si je pred dvema letoma celo zlomila roko, toda nihče ji ni nič pomagal. Otroka sta bila med perutnino zaprta noč in dan. Oblasti so nečloveško mater zaprle.

— Osjek zahteva avtomatsko telefonsko centralo. Za drugimi mesti zahteva avtomatsko telefonsko centralo tudi Osjek, ki zahteva poleg tega tudi zboljšanje telefonskih zvez s tem mestom. V Belgradu se je mudila te dni posebna delegacija, ki je zahtevala Osjek predložiti odločujočim činiteljem. V Belgradu so delegaciji odgovorili, da

Osjek dobi avtomatsko centralo takoj, ko bodo to dovolile kreditne možnosti poštnega ministrstva. Do tedaj pa bo popravljena sedanja telefonska centrala.

— Povečana številka ilustriranega družinskega lista »Žikec« je izšla te dni. Poleg številnih priznanj, ki jih pošiljajo ljubitelji žikinih proizvodov, in člankov, ki opozarjajo na prvovrstno kakovost ržene žitne kave Žike, žikinega specialnega steriliziranega zdroba za dojenčke in bolnike in žikinih higieničnih krušnih drobtin, ima list naslednje vsebine: J. Lovrenčič — Klic naših dni; A. Ingolič — S slapov na Dravi in Donavi; R. Kipling — Slon; A. Daudet — Mladi ovaduh; V. Potnik — Izletniki; M. Brendič — Kot nocoj...; in nekaj »Kratkih zgodb za dobro voljo«. Sledi »Zdravniška posvetovalnica«, kjer daje g. primarij dr. Dragaš nasvete za bolne otroke in razpravlja o angini, ter »Gospodinjski kotiček«, v katerem najdete recepte za likerje, domače sladkarije in podobno. List »Žikec« družji v svojem krogu odjemalce izvršnih žikinih hranil, prejme pa ga brezplačno vsak zainteresirani. Naslov: Prazarna Žika, Ljubljana-Viž.

Za pet tihih minut

Naš Gospod je duhovne resnice, katere je oznanjal, kaj rad pojasnjeval s primerami iz vsakdanjega življenja v Sveti deželi. Prav današnji evangelij je lep zgled. Gospod je pripovedoval priliko o gospodarju vinogradnika, ki je zjutraj najel po običajni dnevni delavce za svoj vinograd. Ves dan, prav do večera pa je pošiljal v vinograd še novih delavcev, tisti: »Kar bo prav, vam bom dal.« Zvečer pa je plačal vsem enako. Gospod je s to priliko pojasnil, kako razna nebeški Oče: Kdaj koga pokliče na delo v svoj vinograd, odloča njegova modrost; kako plačata njegovo delo, presoja njegova neizmirljiva pravičnost; klicanje na delo in plačilo za delo pa je dar njegove dobrotljivosti.

Tudi Gospodov apostol Pavel nam v današnjem berilu skrb in trud za zveličanje priporoča s zgledom iz življenja. Pikoč v mesto Korint porablja primere iz življenja v večjem mestu, kjer so tekme tekašev, voznikov, rokoborcev, borilcev s meči, gonje živali in še druge vabile krčila gledalcev v stadije in gledališča. Nemara bo naš čas, ki športne tekme tako zelo ceni, Pavlovo primero in njen nauk tem laže razumel. Da bi si ta nauk tudi k arcu vzeli!

Dva opomina za krščansko življenje povzema Pavel od tekom in od priprav zanje: 1. Tako tečite, da dosežete nagrado. Za nagrado gre! 2. Tekmovalci se vadijo — trenirajo — in k pripravi spada tudi to, da se združuje vsega, kar bi slabilo njih moč in manjšalo njih gibčnost. Premagujejo pa se, da prejmejo minljive venec — danes navadno prehodni pokal — kristjana pa čaka neminljiva nagrada, če tukaj zatajuje svojo grešno nagnjenja, da je bil in krepak za življenjsko tekmo. Toda čujmo apostola samega!

»Ali veste, da tisti, ki v tekaštvu teka, sicer vsi tečejo, pa le eden dobi nagrado? Tako tečite, da jo dosežete. Vsak pa, kateri tekmuje, se zadržuje vsega: oni, da prejmejo minljive venec, mi pa neminljivega. Jaz torej tako tečem, ne kakor na slepo, se tako borim, ne kakor bi mahal po zraku; marveč zatiram svoje telo in ga delim v sužnost, da bi, ko evangelij oznanim drugim, sam ne bil svažena« (1 Kor 9, 24—27).

Tobačnim staroupokojencem!

Pod gornjim naslovom je bila v »Slovenec« z dne 10. t. m. objavljena med dnevnimi novicami notica s podpisom akcijski odbor. V tej notici se pojasnjuje ukrepi akcijskega odbora v zadevi zboljšanja pokojnih tobačnim upokojencem v Ljubljani. Istečasnno se svari upokojenci, naj ne nadejajo nikomur, ki bi pod kakršnokoli krinko hotel zadevo izrabljati in od upokojencev izsiljevati denar, če, da je zanje delal. Podpisano društvo se z navedenim svarilom strinja, v kolikor so v resnici posamezniki izsiljevali denar od upokojencev, ker smo tudi že mi ponovno grajali tak način izsiljevanja denarja od ubogih tobačnih upokojencev. Ne moremo pa se strinjati s trditvijo akcijskega odbora, da je vse prošnje v zadevi zboljšanja položaja tobačnim upokojencem sam pisal in jih odposiljal na merodajna mesta brez stroškov. Znano je, da obstoja v Ljubljani Strokovno društvo tobačnih upokojencev in upokojenk, ki je že vso povojno dobo neumorno na delu za zboljšanje položaja tobačnim upokojencem in je za to upokojence že marsikaj tudi doseglo. Društvo je vse svoje prošnje in vloge kolkovala po predpisih zakona, ker jih sicer državna oblast ne bi vzela v pretres. Prav tako je društvo pošiljalo delegacije na merodajna mesta in še ni dolgo, ko je bila taka delegacija podpisanega društva v Belgradu in je na merodajnih mestih našla razumevanje za upravičene zahteve tobačnih upokojencev. Naše društvo pobira od svojih članov samo malenkostno članarino, ki znaša 6 dinarjev letno. Nikdar pa ni od posameznika in ne od celote zahtevalo kako posebne prispevke za prošnje ali kolikovo ali odškodnino. Radovedni smo, kdo je ta akcijski odbor in s kakšno pravico daje tobačnim upokojencem in upokojenkam take izjave. Naše člane in članice prosimo, da vzamejo gorje na znanje in se ne pustje begati od nikogar, ki nima legitimacije za zastopstvo naših težej na merodajnih mestih.

Strokovno društvo

tobačnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Sofer in samovozač je naslov knjigi, katero je spisal inž. Josip Stofa in katere je danes neobhodno potrebna knjiga za vsakega vozača avtomobila ali mototokila. Ima 272 strani besedila in nad 300 slik posameznih delov motorja in drugih važnih delov, cena vezani je 140 din. založila jo je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Knjiga govori o konstrukciji, delovanju, stregi in vodstvu modernega avtomobila, dalje o motorju, o organih za prenos sile od motorja na kolesa avtomobila, šasija, električna oprema, različne pritlikline avtomobila, mazanje šasije, seznam motenj, izvleček iz zakona o varnostno-policijskih določilih za obratovanje z motornimi vozili, bencinske štacije, kot dodatek pa slovarček slovensko-nemških in nemško-slovenskih avtomobilskih izrazov. Knjigo toplo priporočamo vsem šoferjem, naraščajo v stroki ter samovozačem.

Najcenejše in
kvalitativno najboljše
brastove in bukove

PARKETE

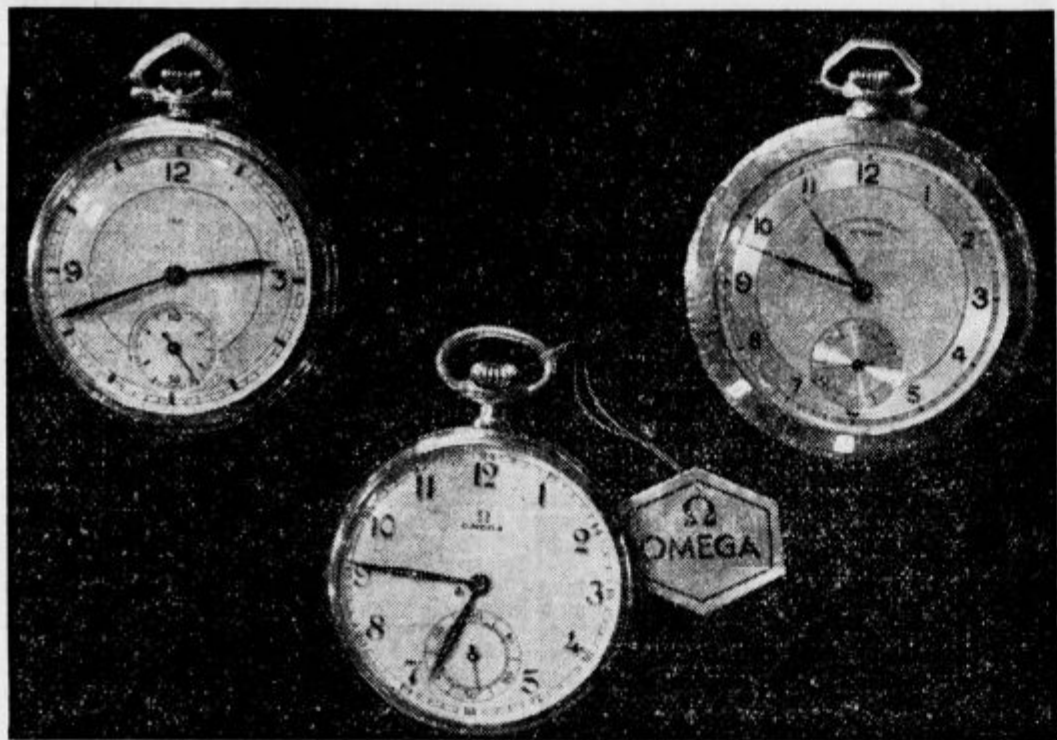
dobavlja in polaga tovarna

REMEC-CO

DUPLICA PRI KAMNIKU
železniška in avtopostaja

Oglejte si naše zaloge v tovarni ali v pisarni
LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7, poleg Slamiča

Samo še en teden

imate časa, da izpolnite pogoje za nagradno žrebanje, ki ga razpisuje lastništvo dnevnika »Slovenec« za svoje naročnike.

Zato ne odlašajte; ampak takoj nakažite naročnino za mesec februar, ako ste že najmanj 3 mesece naročnik na dnevnega »Slovenca«, ako pa še niste naročnik, naročite se na dnevnega »Slovenca« takoj za tri mesece in plačajte vsaj do 19. t. m. trimesečno naročnino; tako boste imeli v hiši najboljši slovenski dnevnik in poleg tega boste lahko dobili eno od 76 dragocenih nagrad.

Gornja slika predstavlja tri izvrstne ure, ki si jih vsak lahko ogleda v izloži tvrdke Suttner v Prešernovi ulici v Ljubljani.

Spodnja slika pa predstavlja bogat jedilni servis, ki si ga vsak lahko ogleda v izloži tvrdke Kollman, Mestni trg 16 v Ljubljani.

Vsak lahko izpolni pogoje za nagradno žrebanje pri vseh naših podružnicah, pri vseh naših zastopnikih ali pa enostavno na pošti s čekovno položnico (št. ček. rač. 10.560).

Žrebanje bo v četrtek 24. t. m. v prostorih uprave »Slovenca«.

Žrebanje bo pred komisijo naročnikov in ob prisotnosti javnega notarja. Vsak naročnik, ki je izpolnil pogoje za nagradno žrebanje, dobi na listu v naši kartoteki posebno številko. Ista številka bo tudi na posebnem listu. — Vse te listke s številkami bomo dali v posebno vrečo, iz katere bo potem dekletce z zavezanimi očmi dne 24. t. m. vleklo srečno naročnico!

Izid žrebanja bomo naznanili isti večer, dne 24. februarja, po radiu med 19.50 in 20.15 in pa drugi dan v dnevniku »Slovenec«.

Usoda bo delila med naročnike dnevnega »Slovenca« le dragocena darila. Sreča Vam ponuja roko; ne odklonite jo!

LASTNIŠTVO »SLOVENE«.

Štiri zlate poroke

Mivčev oče in mati z Brega pri Komendi obhajata danes svojo zlato poroko. Oba sta še čvrsta in zdrava. Mati je dala življenje desetim otrokom, od katerih jih živi še pet in so že vsi preskrbljeni. Dve hčerki sta usmiljenki, ena v Ogulinu, druga v Kragujevcu. Tretja hčerka, ki je bila tudi usmiljenka, je pa že umrla. Oče krepko nosi svojih 72 let, je vedno vesel in zadovoljen. Prva njegova pot vsako jutro je v cerkev. Udeležuje se vedno shodov Marijine družbe. Pri gasilski četli deluje že 43 let. Bil je tri leta župan in 50 let lovski čuvaj. Za svoje delo pri gasilstvu je že pred tremi leti dobil diplomu kot častni član. Danes bo pa prejel zlato svetinjo in vsa gasilska četa ga bo spremljala v cerkev k zlati poroki. Bog daj, da bi Mivčev oče in mama še dolgo vrsto let živela med nami srečno in zadovoljno.

50 let je minilo, odkar je stopil g. Titus Strmljan iz Mačkovec pri Vačah s svojo izvoljenko pred poročni oltar. Ko sporočamo to novico njegovim številnim prijateljem in znanjem po širni Sloveniji, jim povemo, da naš g. Titus po duhu še ravno tako krepak in agilni med nami živi, kakor je pred 50 leti. Kdo je še vedno cerkveni ključar sv. Antona na Vačah?

Titus. Kdo je še vedno načelnik ljudske hranilnice in posojilnice na Vačah? Titus. Kdo se še redno in gotovo udeležuje vsake prireditve Prosvetnega društva na Vačah? Titus. Kdo v njegovi hiši še vedno vodi gospodarstvo in vzreja živino? Titus. Kdo z večjo roko še vedno ljudem pomaga pri živinskih boleznih? Titus. — G. Titus, mi priznavamo Vašo nesebično delavnost, ki ste jo v 50 letih v toliki meri razvijali ter Vam hvaležni želimo, naj Vam brezijska in višarska Mati božja, kamor ste deset in desetkrat »k nogam« poromali, izprosi vsaj še desetletno poroko! Bog živi Vas in Vašo soproglo!

Dne 7. t. m. je obhajala Špeharjeva hiša v Veliki Račni pri Kopanju pomenljiv domači praznik: zlato poroko očeta Martina Zajca in matere Uršule roj. Virant. 6. februarja 1888 je bilo v šentjurski župni cerkvi — ma — je doma iz ondotne župnije — poročenih 5 parov, od katerih živita danes samo še naša slavljena. Oba sta za svoja leta — oče jih ima 78, mati pa 70 — še kaj čvrsta in zdrava ter še vedno gospodarita na svojem domu. Ves čas svojega zakonskega življenja sta preživela v vzorni edinosti in ljubezni. »Moli in delaj« je načelo in vodilo njune življenja. Po tem geslu sta vzgojila tudi svoje otroke, ki jih jima je Bog podaril

deset, od katerih osem še živi in je pet poročenih. Dve hčerki sta vrli krščanski učiteljici. Ob tej priliki so prihiteli vsi otroci, razen sina, ki je v Ameriki, domov ter spremili očeta in mater v župno cerkev, kjer je bil pomenljiv obred zlate poroke s sv. mašo, nato pa so v domači hiši skupno preživeli nekaj veselih ur. Omeniti moramo tudi, da je pravkar minilo 40 let, odkar opravljajo Špeharjev oče tudi častno službo ključarja domače župne cerkve na Kopanju z vso skrbjo in vestnostjo. Špeharjeva hiša je bila in je veskozi vzor odlično krščanske hiše, kamor imajo dostop samo dobri krščanski časopisi, ki jih imajo več naročenih. »Domoljuba« imajo že, odkar izhaja, na družbo sv. Mohorja so naročeni tudi že nad petdeset let. Želimo, da ostane hiša tega mišljenja in življenja vedno tudi v bodočih rodovih! Spoštovana zlatoporočenca naj Bog ohrani zdrava in zadovoljna do biserne poroke in še čez!

Sv. Jernej pri Ločah

Dne 6. t. m. je obhajala v krogu svojih otrok, katerih ena hčer je šolska sestra v Trzinu, svojo zlato poroko mati našega g. organista, ga. Korosec Marija, posestnica in velika dobrotnica ubogih in vseh potrebnih. Če se bodo izpolnile nabitnice in voščila, ki so se ji ob tej pomembni obletnici izrekla, bo učakala še biserno, kar ji vsi želimo. Na mnoga leta! — Silen vihar nam je vrzel križ in strelovod raz stolpa. — V zvezi z zadnjimi vlnami v Poljčanah so tamkajšnji orožniki tudi k nam prišli tatov iskat, zlasti enega zelo »kumštnega«, ki je ravnokar odsedel ječo za neke prejšnje grehe.

»Slovenec« v Zagrebu

Naši slovenski bratje v Zagrebu prav pridno segajo po našem dnevniku. Poleg lepega številca stalnih naročnikov, je tudi mnogo Slovencev in Slovenk, ki naš list stalno zahtevajo po trafikah in časopisnih paviļionih. Ker je pa v Zagrebu še mnogo naših ljudi, ki ne vedo, kje je »Slovenec« v Zagrebu stalno na razpolago in ker s tem ustrezemo tudi v Zagreb potujočemu našemu stalnemu občinstvu, navajamo v naslednjem kraje, trge in ulice, kjer se prodaja »Slovenec«: Glavni kolodvor, vestibul, na peronu in pri vlakih; kolodvor Sava; trafika; Pejačevićev trg; trafika; Preradovičeva ulica; Trpince; paviljon pred glavnim kolodvorom; Jelačičev trg; paviljon Balogh; Invalidska zadruha; paviljon Severin; Jurisheva ulica 23; trafika; Gradski podrum; trafika; Tržnica »Dolac«, Kolportira se končno »Slovenec« vsako nedeljo dopoldne in popoldne pri cerkvi sv. Roka. Rokaj! Segajte po »Slovencu«! — Kolporter vam vsako nedeljo postreže tudi s »Slov. domom«, Domoljubom« in »Bogoljubom«.

Gostilničarji, kavarnarji, vinski trgovci!

Nudi se Vam sedaj ugodna prilika za nakup najboljšega, starega ljutomerskega, sortirnega vina vinogradov Ormoške grašine po zelo ugodnih cenah. Količina vseh vrst vina v skupnem je 200 hektolitrov. Pismene informacije dobite pri g. Med. Univ. dr. Otmar Majeriču, Ormož.

Občni zbor Kmečke zveze

Kmečka zveza ima v nedeljo 20. t. m. svoj redni občni zbor, ki se vrši v Celju v dvorani Ljudske posojilnice (kino Metropol) z začetkom ob 11 dopoldne.

Dnevni red je bil objavljen v št. 2. »Orača«, vsa navodila za delegate pa poslana v okrožnici Krajevnim kmečkim zvezam.

Glede znižane voznine sporočamo, da se z ozirom na nove predpise o voznih ugodnostih, ki so bili objavljeni v Službenem listu kr. banske uprave z dne 29. januarja 1938, ne da dobiti za to priliko nobenih popustov, ker se zahtevajo članske izkaznice s fotografijo in še nekatere druge formalnosti. Zaradi tega naj se delegati poslužijo nedeljske povratne karte, ki veljajo od sobote do ponedeljka opoldne. — Odbor K. Z.

Odprto pismo

K odprtemu pismu, ki je bilo na najino prošnjo objavljeno v Vašem listu dne 19. decembra 1937 pod št. 290a., še dodajava:

Dopisnik celjske Nove dobe iz Slovenjega Gradca gospod Bogdan Pušenjak z dne 24. decembra 1937 v Novi dobi v št. 52. pod notico »Ceste v slovenjegraškem srezu« objavil, da je vložil proti nama tožbo pred ljubljanskim okrožnim sodiščem zaradi zgoraj navedenega odprtega pisma.

Ta objava pa je neresnična, kajti do danes nama ni bila tožba vročena in do danes tudi ni bila vložena, zaradi česar prosiva gospoda Pušenjaka Bogdana, da ali vloži zaradi navedenega odprtega pisma zoper naju tožbo, ali pa, da se odzove najinemu pozivu z dne 19. decembra 1937, t. j., da še enkrat ponovi svoje poročilo, podano v Novi dobi pod naslovom »Ceste v slovenjegraškem srezu«, objavljeno v št. 47. od 19. novembra 1937 in v št. 48. od 26. XI. 1937.

Ako se imenovani v gospod dopisnik tej najini prošnji in vabilu ne bi odzval, vztrajava še naprej pri svoji trditvi, objavljeni v odprtem pismu z dne 19. decembra 1937 pod št. 290a. Vasega cenjenega lista.

Ivan Smolčnik, načelnik okr. cest. odbora v Slovenjem Gradcu.

Dr. Jože Picelj, mestni župan v Slovenjem Gradcu.

Harun al Rašid, veliki kalif, je hotel preskusiti razsodnost svojih podložnikov. Preoblekel se je in na trgu prodajal cekine za mali bakreni navec. Pametni so kupovali, drugi pa so smatrali prodajo za sleparijo. Kot Harunu al Rašidu se godi nam, ki priporočamo za pranje priznano dobro terpentinovo milo Zlatorog. Razumne gospodinjne perejo z njim, — druge pa v svojo veliko škodo preslišijo naš glas.

Ob smrti Simona Koropca

V visoki starosti je umrl najstarejši član župnije Sveti Jernej pri Ločah g. Simon Koropec iz odlične slovenske rodbine Koropcev Zanimivo je, da je rajni Simon v svojem življenju dvakrat obhajal srebrno poroko. Bil je namreč dvakrat poročen in je živel s prvo ženo v srečnem zakonu 27 let, a z drugo pa 26 let. S prvo ženo je imel 15 otrok in sicer 3 fante in 12 deklet, od katerih še živi 1 fant in 6 hčera. S prvo ženo je živel kot gostilničar in posestnik v Poljčanah, a z drugo je srečno gospodaril na Petelinjeku pri Sv. Jerneju. Iz drugega zakona ni bilo otrok. Pred desetimi tedni mu je umrla druga žena, a prva pred 30 leti. Stari Koropec je bil čvrsta slovenska korenina in je bil daleč na okoli visoko spoštovana osebnost. Pogreb je bil veličasten in se ga je udeležilo izredno mnogo občinstva od blizu in daleč. Možu, ki je naš list stalno čital in naročeval, naj bo zemljica lahka! Spoštovani Koropčevi obitelji pa naše odkrito sožalje!

St. Janž pri Dravogradu

Ob izredno veliki udeležbi ljudstva smo spremili na zadnji poti od vseh spoštovani hotelirko go. Marico Komauer — Pokojnica je bila vzorna gospodinja, marljiva in neustrašiva pri delu, vsakemu zelo ustrezljiva in vsikdar prijazna ter nad vse skrbna in dobra mati. Prav posebno so ji bili pri srcu njeni ljubljani otroci, ki jih je, kot je bila sama strogo verna, vzgajala skrbno in v strogo krščanskem duhu. Tudi za časa šolanja izven doma jih je zaupala le katoliškemu internatu ali zanesljivim in vernim družinam, nikdar v srcu najmanj naklonjena društvom, ki ne temeljijo na verskonavnem načelu, vendar ni nikoli odbila njih prošnje za podporo, če je šlo za lajšanje bede siromakom ali otrokom. Neokusno pa je bilo, da se je ta njena velika darežljivost skušala pokazati v nekem listu in govoru v napačnem pojmovanju, in povsem drugem smislu. V svoji boleznici je veliko trpela in z neprimernim samozatajevanjem bogudrpnala prenašala. Umrla je v starosti 44 let ter zapuščala poleg žalujočega soproga še tri nepreskrbljene otroke, sina, slušatelja medicine, in dve hčerki, najmlajšo v starosti 13 let. Hudo bo preostali preboletji to nenadestljivo izgubo skrbne soproge in srčno dobre matere, pa vendar jih naj tolaži zavest, da bo njih nepozabna za nje v nebesih prosila božja varstva in blagoslova.

Komenda

Prosvetno društvo priredi danes Krekovo proslavo in uprizori igro »Turški križ«.

V Komendi je bilo v letu 1937 zaklanih 6 volov, 4 biki, 1 junč, 35 krav, 4 junice, 107 telet, 45 kozličev, 20 svinj, 41 prašičev, skupaj 263 glav. Vina smo popili 30.450 l, vinskega mosta 315 l, piva 1226 l, špirta 450 l, žganja 953 l, ruma in konjaka 32 l, likerjev 113 litrov.

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Ljubljanske vesti

Nedelja, dne 13. februarja 1938

Gledališče

Drama, Nedelja, 15. februarja ob 15. »Snežuljica«. Mladinska predstava po znanih pesnikih od 20. dan navzdol; ob 20. »Firma«. Izven. Značane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 14. febr. zaprt. — Torek, 15. febr.: »Rdeče rože«. Red B.

Opera: Nedelja, 13. febr. ob 15. »Heltje«. Izven. Značane cene; ob 20. zaprt. — Ponedeljek, 14. februarja zaprt. — Torek, 15. febr.: »Ero z golega sveta«. Debut gđne Heybalove. Gostovanje Josipa Križaja. Premierski abonama. — Sreda, 16. febr.: »Evgenij Onjegin«. Gostuje Anton Dermota. Izven.

Prirreditve in zabave

Františkanska prosveta M. O. Ljubljana uprizaro danes točno ob 8 popoldne v františkanski dvorani pravilno veseloigro s petjem in plesom »Krojaček — junaček«, ob kateri bodo zlasti otroci našli mnogo veselja, smeha in razvedrila. Predprodaja vstopnic po 6, 4, 3 in 2 din danes od 10 do 12 in od 2 do 3 pri dnevni blagajni. Člani imajo popust.

Rokodelski oder v Ljubljani uprizaro danes popoldne ob 5 mladinsko igro s petjem »Pepelko« (Desetnik in sirotica). Starši, pripeljite svoje malčke, da se razvesele ob prisrčnem rajanju ljubkih gozdnih palčkov! Zaradi velikega povpraševanja si preskrbite vstopnice vnaprej danes popoldne od 10 do 12 v društveni pisarni, Komenskega cesta 12-1. Vstopnina znizana.

Zvešed repatic, zabavno štiridejansko, bodo klate ponovile danes popoldne ob 6 v františkanski dvorani ob izredno znizanih cenah, da bo vsakomur mogoče videti to lepo in mikavno veseloigro. Vstopnice v františkanski pasaji.

Jutri v ponedeljek, dne 14. t. m., koncertira v veliki Filharmonični dvorani slovenski tenorist Anton Dermota, ki je trenutno angažiran na državni operi na Dunaju. To dovolj dokazuje njegovo glasovno in umetniško kvaliteto, zato obisk njegovega koncerta najtopleje priporočamo. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

I. javna produkcija gojencev dr. konservatorija bo v torek, dne 15. t. m. ob 18.15 zvečer. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice za 3 din, spored je obenem vstopnica k produkciji, ki bo v veliki Filharmonični dvorani.

Preselili smo se na Tyršev 9, blizu nebotičnika
PARFUMERIJA VENUS

Predavanja

Rokodelski dom. V sredo, 16. t. m., ob 8 zvečer bo predaval g. magr. Viktor Steeka. Naslov njegovemu zelo zanimivemu predavanju je »Moderni čarovniki«. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop je prost.

Prosvetno društvo Trnovo. »Dunaj, Budimpešta, Krakovo« je naslov predavanju, ki ga bo imel g. pater dr. Roman Tominec, na desetem prosvetnem večeru v sredo, 16. februarja ob 8 zvečer v društvenem domu.

Katol. akad. društva Danica, Savica in Zarija vabijo v ponedeljek k predavanju g. Terseglava: O krščanski pobožnosti. Vstop vsakomur prost, za člane je udeležba obvezna. Po predavanju debata.

Dravljje. V nedeljo, dne 13. febr. bo v cerkveni dvorani misijonsko predavanje o Afriki. Predaval bo g. misijonar I. Bratina, ki je sam nekaj let bival med zamorci v Južni Afriki. Predavanje bodo spremljale skioptične slike, ki jih je g. misijonar sam povzel ob svojem delovanju med zamorci. Začetek ob 7. zvečer.

Sadjarška podružnica SVD Šiška. Strokovno predavanje o »Čepitju sadnega drevja« ima gospod Brecljnik v torek 15. t. m. ob pol 20 v prostorih »Stare Šole« na Celovski c. 99.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, jutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Sestanki

Svetopisemski večer bo jutri, dne 14. februarja, v dvorani št. 1 na portu františkanskega samostana.

Pogrebno in podporno društvo državnih službenec. Člansko zborovanje bo 6. marca ob 8 v dvorani Delavske zbornice. Vstop dovoljen samo članom proti izkazu s člansko knjižico. Ker imajo na obnem zboru pravico glasovanja samo delegati, zato je udeležba na članskem zborovanju obvezna.

Kino

Kino Kodeljevo (tel. 41-64). Danes ob 15, 17 in 20, jutri ob 20 dva epoda: »Rembrandt (Charles Laughton) in Puccini: »Boheme« (Douglas Fairbank). Prihodnji spored, od 18. do 21.: »Kirchfeldski župnik«.

Zvočni kino Viš predvaja danes ob 4, 6 in 8 zabaven film »Junak dneva«. V glavni vlogi komik Heinz Rühmann. Za dodatek Foxov tehnik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Recljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič. V ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; Gartner, Moste.

Slovenski javnosti

Klub slušateljev nemške filologije na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani namerava prirediti o velikih počitnicah 1938 študijsko ekskurzijo v Nemčijo.

Ker so dandanes štipendije silno redke in že bolj oni, ki bi si mogli privoščiti študij v tujini na lastne stroške, naj bi to v majni meri nadomestila skupna ekskurzija germanistov. Saj s spoznavanjem drugih držav in kultur si širimo duševno obzorje, kar je nam, kot bodočim vzgojiteljem mladine, pač potrebno.

Jasno je, da društvo osamljeno ne zmore prirediti take ekskurzije, zato se po tej poti obrača na slovensko javnost, da nam glede na težko stališče naše akademske mladine priskoči na pomoč.

Ne zavračajte naših prošelj, ki jih bomo razposlali!

Klub slušateljev nemške filologije na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani.

I V proslavi obletnice kronanja sv. očeta Pija XI. bo danes ob pol 10 v stolnici škofova pridiga in nato pontifikalna škofova sv. maša. Vrniki se vabijo, da se te cerkvene proslave udeležijo.

I Nova ekspozitura »Slovenčev« uprave prične jutri poslovati v trafiki Kordij v pasaji Nebočičnika poleg delikatesne in specer. trgovine Spreitzer. Ekspozitura sprejema naročila in oglase za »Slovenec« in »Slovenski dom« ter daje vsa tozadnja pojasnila. Telefonska številka iz posebne prijaznosti: 39-38.

I Zadušno upraviteljo za umrlega sobrata Povšta Alojzija bo v križanski cerkvi jutri, v ponedeljek, 14. t. m. ob 6 zjutraj. Vljudo vabljeni člani križanske moške in mladeničke Marijine družbe in drugi prijatelji pokojnikov.

I Krščansko šolsko društvo obvešča članice, da bo ogled tovarne »Siora« v ponedeljek, 14. t. m. Zbirališče ob 8 pri kavarni Evropa.

I Ob 10 letnici smrti pok. g. Ignacija Zargija se bo brala sv. maša zadušnica 14. t. m. ob 7 zjutraj v františkanski cerkvi.

I Po napornem premišljanju je neki dopisnik »Jutra« včeraj objavil svoj zaključek, da se upokojitev železniškega direktorja dr. Al. Fatrja ne more ujemati s trditvami o posebnih vrtilnah in zaslugah odhajajočega strokovnjaka, ker so ga upokojili po določbah § 112 št. 16 v zvezi s § 118 o državnem prometnem osebju. Najbrž je dopisnik že prileten in ga tudi že spominjajo, sicer bi še ne bil pozabil, da je bil g. direktor hkrati v upokojitvi vnovič odklikan v visokim redom, ki mora biti tudi za manj nadarjene dopisnike zadosten dokaz o pravilni oceni njegovih vrtil in zaslug za železniško službo, o katerih je »Slovenec« poročal dne 25. januarja.

Za avbe

vzorci, zlata nit, gotove oblike, rožasti trak.

Ljubljana M. DRENIK Kongresni trg 7

I H »Kaplan« za vodo so te dni zopet pripeljali dobrega »dolenca« in »bizelja«.

I Odborom prosvetnih društev Ljubljana-mesto in Ljubljana-okolica. Danes bo v dvorani Akademikega doma na Miklošičevi cesti 5 sestanek zastopnikov dramatskih odelcev in eleez za Ljubljana-mesto dopoldne ob 10, za okolico pa popoldne ob 3. Pride delegat Zveze ljudskih odrov g. kaplan Petančič.

I V sklad dr. A. Šerka je darovala rodbina Krajc iz Grabovega 200 din. Iskrena hvala!

I Pripravljalni tečaj za srednješolce, ki ga organizira Društvo brezposelnih prof. kandidatov, se vrši na II. drž. realni gimnaziji. Vpisovanje in informacije ob torkih, četrtkih in sobotah od pol 4 do pol 5 na istem zavodu ter vsak dan od 10—12 v društvenem lokalu Kraljevska ulica 35. Cena je za vsak predmet za tri ure pouka tedensko 90 din mesečno. Vpisnina 10 din. V tečaj se sprejemajo srednješolci, ki še obiskujejo šolo in pa tisti, ki so bili izključeni in se pripravljajo na razredni izpit konec leta! — Odbor DBPK.

I Dela pri palači Mayer zaenkrat počivajo. Pri gradnji te palače sta trenutno zaposlena le dva zidarja in en paznik, palača je namreč v surovem stanju in v ogradiju še dovršena, druga dela pa se bodo nadaljevala, ko nastopi toplejša vreme. Stropi so že vsi dovršeni, manjkajo pa še vmesne stene. Palačo bo treba tudi ometati in vstaviti steklo. Dalje bodo na pomlad montirali lift, deloma montirana pa je že centralna kurjava, čeprav niti notranje stene še niso ometane. Tvrdis Mayer namerava izbrabiti za izložbo in trgovino prtilje, kjer bodo razkošne izložbe proti Marijemem trgu, nabrežju in Wolfovi ulici, dalje prvo nadstropje in pa vmesno galerijo. Druga tri nadstropja bodo izrabljena za stanovanja. Ko bo podrt zid stare hiše ob Wolfovi ulici, ki služi sedaj za stavbno ograjo, bo vidno, kako zelo se je Wolfova ulica razširila. Vidni pa bodo tudi obrisi bodočega velikega Marijinega trga, saj bosta slehernemu padli v oči dve hiši, ki bosta stali tako rekoč sredi trga in ki ju bo treba čimprej odstraniti.

I Podružnica SVD za Ljubljano javlja, da se bo začelo škropljenje proti sadnim škodljivcem prihodnje dni. Prijave naj se pošljejo na g. Teodorja Dreniga, Cesta v Rožno dolino 36.

I Novi gostilniški prostori g. Košaka v Prešernovi ulici. Znana gostilna ge. Josipine in Petra Košaka v Prešernovi ulici je zopet povečala svoje lokale. V prvem nadstropju je preuredila za gostilniške prostore dve lepi sobi, od katerih je ena zelo velika. Nove prostore je okusno opremila, tako da se bo vsakdo počutil v njih prav dobro in domače. V njih bo lahko dobilo prostora še nad 100 ljudi, tako da bodo številni obiskovalci lahko vedno prišli do dobre jedi in pijače. Prihodnji teden bo adaptacija prostorov dovršena in bodo prostori že na razpolago gostom.

I Vlom v trafiko. Pred dnevi smo poročali o vlomu v trafiko na Poljanski cesti. Policija je ugotovila, da so neznanec odnesli iz te trafike, ki je last g. Minke Zajčeve 120 din v gotovini ter mnogo cigaret, cigar, tobaka, pisemskega papirja in razglednic, kar je bilo skupaj vredno 5958 din. Za vlomilca se sedaj ni nobene sledi.

I Izložbe ki jih stalno menjava, so vzbudile pozornost pasantov. — Ni čudo; z okusom izbrano blago jih privlači! Manufaktura

BRATA VLAJ, Wolfova ulica 5

I Najdeno kolo. Na Lomčarski stezi je bilo najdeno moško kolo znamke »Hektor« z nazvgor obranjenim krmilom. Na kolesu ni bilo evidenčne številke.

I Razglas o licitaciji. Mestno poglavarstvo v Ljubljani je javno razpisalo dobavo raznega lesa. Interesenti se opozarjajo na tozadnje razglas v Službenem listu, kos 12.

I Pisalne in računske stroje Vam strokovno popravi Simandi, Dvořakova ul. 3. tel. 24-07.

I Ofertalna licitacija. Stab dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 15. marca 1938 prvo ofertalno licitacijo za zgradbo konjušnice v kasarni 16. artiljerijskega polka. Več je razvidno iz razglasa, ki je nabit na deski mestnega poglavarstva.

Novo mesto

Spomin pokojnega vladike Slovencev, nadškofa dr. A. B. Jegliča počasti Prosvetno društvo v Novem mestu s skioptičnim predavanjem in filmom o življenju in smrti velikega pokojnika danes, v nedeljo ob pol petih popoldne v dvorani Prosvetnega doma. Prostovoljni prispevki.

Slovenski knez Kocelj

Slovenski javnosti sporočamo, da pripravlja Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani izčrpano monografijo o knezu Kocelju, politično in kulturno najpomembnejšem slovenskem vladarju iz zgodnjega srednjega veka, izpod peresa vseuč. prof. dr. Fr. Grivca, ki je za današnje število »Slovenec« napisal daljši članek »Panonski knez Kocelj in blazni njegov učitelj Ciril«. V njem se temeljito obvladane zgodovinske gradiva družijo z veliko vneto, da prikaže Slovincem najsvetlejšo dobo njihove politične samostojnosti, ki naj bi podžigala naš narodni ponos in vzbujala zavest, da nismo »narod brez zgodovine«. Ze iz tega članka, v katerem sta lik slovenskega kneza Kocelja in njegov zgodovinski pomen samo nakazana, pa si bo čitatelj lahko ustvaril vsaj približno sliko tega, kar bo obširna monografija razgrnila in podrobni, nazorni in plastični orisih, ki jih je avtor strnil v prepričljivo sintezo dobe, ki kar zaživi pred nami in iz katere stopi monumentalna postava kneza Kocelja v vsej svoji veličini in zgodovinski resničnosti. Priprani smo, da bo imelo to Grivčovo delo velik odmev ne samo v slovenski, marveč tudi v jugoslovanski kulturni javnosti.

To, v naši znanstveni literaturi edinstveno delo, dragoceno za poznavanje slovenske preteklosti in vzgojo naše narodne zavesti, bi moral imeti vsaj vsak naš izobraženec, naše šolske in javne knjižnice ter društva.

Knjiga, ki bo obsegala ok. 260 str., bo izšla okrog velike noči v zbirki »Kosmos«, in sicer v dvobarvnem tisku, s prilagami na umetniškem papirju ter bogato opremljena s inicialkami in vinjetami akad. slikarja Slavka Pengova. Poleg tega pripravljajo založba še bibliofilsko izdajo tega dela v omejenem številu izvodov. Pogoje za naročbo bomo pravočasno objavili.

Maribor

m Danes dopoldne v Unionsko dvorano! Danes dopoldne proslavi katoliški Maribor 16. obletnico kronanja sv. očeta Pija XI. Ob pol 10 dopoldne bo v stolnici pridiga (govori prevzeli) lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič in slovenska škofova sv. maša z zahvalno pesmijo. Ob tri četrti na 12 bo v veliki dvorani Unionske slovesno zborovanje. Spored slovesnosti bo sledeč: 1. Dr. Witt, Sv. očetu, pozdravi! (Poje zbor bogoslovcev. 2. Thiele, Kjer je Petra cerkev prava. (Poje zbor bogoslovcev. 3. Govor odveta. 4. Josipa Leskovarja. 4. Deklamacija: Svetemu očetu Piju XI. 5. Papeška himna. (Poje zbor bogoslovcev.) Vstopnine ni. Katoličani, udeležite se proslave polnoštevno!

Velika izbira!
Manufaktura »češki magazin«
Maribor - Ulica 10. okt.

m Katoliška mladina uprizaro danes popoldne ob pol 17 v Domu v Cvetlični ulici nadvse zabavno komedijo »Stric v toplicah«.

m Ljudski oder. Vstopnice za sobotno in nedeljsko uprizoritev igre »Kruc« se dobijo od jutri naprej v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti 6. Oskrbite si jih že v predprodaji.

m Iz našega Aerokluba. Redni letni občni zbor Aerokluba »Naša krila« v Mariboru bo dne 27. t. m. ob 10. Podrobnejša navodila še slede. — Aeroklub v Mariboru poziva vse pilote, tudi one, ki so leteli med vojno, da se čimprej javijo pisмено oblastnemu odboru Aerokluba v Mariboru in da predložijo vse potrebne podatke. V poštev prihajajo vsi piloti, ki bivajo na ozemlju bivše mariborske oblasti. Aeroklub potrebuje te podatke za pridobitev trenažnega oddelka v Mariboru.

m Zaposlitev brezposelnih pri javnih delih. Na socialno-politični oddelke mestne občine prihajajo neprestano prošnje brezposelnih, da bi se jih zaposlilo pri javnih delih. Ker pa imajo sedanja javna dela, ki jih občina izvaja, značaj podpore, ni mogoče ugoditi vsem prošnjam, temveč samo takim, za katere je občina dolžna skrbeti; to so predvsem v Maribor pristojni brezposelni, ki nimajo sredstev za preživljanje, pa tudi tisti, ki so drugam pristojni, pa bivajo nepretrgoma tri leta v Mariboru. V vsakem primeru pa imajo prvenstvo brezposelni pri družinskih člani. Ker se vrši zaposlitev pri javnih delih le v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, je vlaganje prošenj brezpredmetno, če prosilci ne ustrezajo gorajim zahtevam.

Vsi, ženin in neveste,

kupujejo pohištvo in vse za stanovanje ugodno in poceni samo pri »Obnova«, F. Novak, Maribor, Jurčičeva ulica 6

m Gori. Na Pobrežju je na Zrkovski cesti izbruhnil požar v gospodarskem posloju posestnika Ivana Rojka. Goreti je začelo seno nad hlevom. Gospodarsko posloj je z orodjem vred in živinsko krmo je zgorelo do tal ter je škoda kakih 25.000 din.

m Mlada begunka. Od svoje matere, ki stanuje na Zrinjskem trgu 6, je pobegnila komaj 10 letna šolarica Stanislava Lorbec. Deklica je odšla v šolo, domov pa se ni več vrnila. Je precej velike, šibke postave, plavih pristriženih las, nosi rdečo obleko in rjav plašč ter je imela s seboj šolske knjige v nahrbtniku.

m Tatvina na veselici. Slovensko planinsko društvo je prijavilo na policijo, da je bilo ukradenih na njegovi veselici dne 1. februarja v Unionski dvorani več steklenic šampanjca, vina in likerja v skupni vrednosti 2096 din.

m Dva karambola na Glavnem trgu sta se pripetila v petek popoldne, in sicer oba med osebama in tovornima avtomobiloma. Prvi karambol je bil pri vходу na most, kjer se je zaletel neki osebni avto v Dolenčev tovorni avtomobil. Zaradi majhne brzine je škoda na obeh vozilih bolj majhna. — V bližini električne ure se je kmalu nato zaletel Fordov avto, katerega je šofirala neka ženska, v tovorni avtomobil. Obe vozili sta si pri trčenju zvilj blatinke.

Gledališče

Sobota, 12. febr.: ob 20: »Noč v Kairu«. Red A. — Nedelja, 13. febr.: ob 15: »Sodnik Zalamejski«. Globoko znizane cene. Zadnjič. Ob 20: »Pri treh mladenkah«. Gostovanje J. Povhta. Znizane cene. — Ponedeljek, 14. febr.: Zaprt. — Torek, 15. febr.: ob 20: »Noč v Kairu«. Red B.

Veržej

Tudi letos bodo tridnevne zaprte duhovne vaje za salezijansko sodelništvo v Marijanski kapeli. Duhovne vaje se začne na pepelnico sredo jutraj ob 5.30 in se zaključijo v soboto, 6. marca zjutraj. Prav je, da se udeležence že prej prijavijo.

Celje

e Članski sestanek krajevne organizacije JRZ v Celju bo danes ob 8 zjutraj v Doma v Samostanski ulici. Na sestanku bo poročal finančni referent g. Vinco Prelog o obinskem gospodarstvu.

Kino Union

Danes ob 16., 18.30 in 20.45 zabaven vesele film **Valček na ledu** V glavni vlogi Sonja Henie, bratje Rits - najbolj nadarjeni svetovni komiki. - Matineja samo ob 14: »GOSPODINA DOKTORICA«

e IV. prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva v Celju, ki bo jutri v ponedeljek ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice, je posvečen spominu velikega moža, nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. Ravatelj g. Vinko Zor in Ljubljane bo izpregovoril o nadškofovi življenjski poti, njegov govor pa bodo pojasnjeval skioptične slike. Sledi deklamacija — sv. očetu Piju XI. Krasne slike: Slovo od slovenskega naroda na lantovskem taboru v Celju. Celjski oktet napoje himno »Poveš Bogac«. Na sporedu je tudi film, ki bo opisal potovanje vladike dr. Antona Bonaventura Jegliča po Ameriki ob priliki svetovnega evharističnega kongresa v Chicago, in film, ki bo prikazal neštivilne množice, ki so bile sbrane na evharističnem kongresu v Ljubljani. Najlejša bo prav gotovo slika, kako spremlja narod svojega višjega pastirja na poslednji poti. Zbor bo pel žalostinke. Začetek točno ob 8.

LOVSKO DRUŠTVO — CELJE

priridi v soboto, dne 12. marca 1938 v vseh gornjih prostorih Narodnega doma svoj družabni večer, na katerega že danes opozarja.

e »Miklova Zalac« na celjskem odru. Danes ob 4 popoldne bo v mestnem gledališču ponovitev narodne igre »Miklova Zalac«.

e Osmošolci celjske državne gimnazije bodo gostovali v Beogradu a komedijo »Cee dames aux chapeaux verts«, ki so jo uprizorili v celjskem gledališču s popolnim uspehom. Čestitamo in želimo, da bi kar najbolj uspeli v naši prestolnici!

Kino Metropol

Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 film sijajne komike **Pravi in lažni princ** (nemški dialog) Matineja samo ob 14: eksotični film »TOMAL, GOSPODAR SLOVON«

e Delavski doklički krožek ima danes ob 9 dopoldne v Domu v Samostanski ulici svoj redni sestanek. Vabljeni k polnoštevni udeležbi!

e Mestno poglavarstvo obvešča vse gospode rezervne častnike, da odpade za dne 15. t. m. napovedano prdanje.

e Huda nesreča pod vozom. V Smihelu pri Mozirju je v četrtke padla pod voz 12-letna rejenka Oled Neža. Kolo je šlo čez njo in ji zlomilo levo roko.

Krščanska dobrotelnost v Celju

10 let bo kmalu, ko je bila ustanovljena v Celju Vincencijeva konferenca. Rodila se je iz nujne potrebe, da pomaga številnim revežem. V letih najhujše bede, krize in pomanjkanja, ko so odpovedale svojo pomoč številne socialne ustanove, je Vincencijeva konferenca stala trdno ob strani revežev in jim pomagala.

V sredo zvečer je odbor polagal račune o svojem delovanju v pretekli poslovni dobi. Vincencijeva konferenca je lani dosegla višek dela, ki presega delo vseh ostalih dobrotelnih celjskih društev. Našla ni samo popolnega razumevanja v Celju, kjer so jo podprli mestna občina, celjski denarni zavodi, trgovci, obrtniki in zasebniki, temveč v glavnem le podpore v obliki nakaznic za živila, obleko, kurjavo, stanovanje in potne stroške itd. Svoje delo je osredotočila v podporanju revnih družin, predvsem takih, ki imajo večje število otrok. Pozabila pa tudi ni potrebnih samcev, bodisi mladih ali starih, moškega ali ženskega spola. Samce je Vincencijeva konferenca podpirala v glavnem na ta način, da jim je nudila v svoji kuhinji brezplačno hrano. Kuhinja je razdelila v preteklem letu 28.852 kosil. Vincencijeva konferenca je pomagala pri urejanju zakonskih zvez, kjer je bilo le mogoče. Veliko prosilcev je bilo za Veliko noč, v zimskih mesecih, predvsem pa o božiču je naraslo na maksimum. Konferenca je podpirala 319 revežev, 1927 je bilo izdanih nakaznic na bloke. Po navodilih Karitativne zveze je dobilo podporo 90 oseb. V polletnih mesecih je naval brezposelnih precej popustil, pozimi pa je število brezposelnih zelo naraslo. Kuhinja je imela ogromno dela. Kosil brez nakaznic je bilo 8.694. Največji naval v kuhinji je bil januarja. V javno kuhinjo zahaja vsak dan veliko število šolskih otrok iz okolice. Vincencijeva konferenca pa ni podpirala samo revežev celjske župnije, podporo so dobivali številni reveži iz daljnih okolice, ker so tudi druge župnije prispevale za Vincencijev konferenco. Delovnih članov je 16. Vseh izdatkov je imela konferenca v preteklem letu 175.368 din. Samo kuhinja je imela izdatkov 110.510 din. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen stari odbor.

Ko zaključujemo to poročilo, se v imenu podpirancev Vincencijeve konference v Celju zahvaljujemo vsem tistim, ki so pomagali lažjati bedo in gorje in s tem izpolnjevali največjo Gospodovo zapoved. Zahvaliti pa se moramo tudi agilnemu odboru Vincencijeve konference in usmiljenim sestram, ki so se s svojim delom žrtvovali in pomagale, da je delo rodilo toli uspeha in blagoslova. Vsem skupaj v imenu podpirancev: Bog plačaji!

Kamnik

Prvovrstno primorsko črtno točijo pri Sfarju.

Trbovlje

Zasavske lovsko društvo bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, 20. februarja ob pol 10 dopoldne v Sokolskem domu v Trbovljah z običajnim dnevnim redom.

Ljutomer

Naše prosvetno društvo pripravlja za pustni čas zelo hvaljevno in času primerno kmečko komedijo Voda. Napisal jo je Joža Vomberger. V vsebini je podan bogi gruntnarjev in bajtarjev v odločitvi občinskih interesov. Igrali bomo to veseloigro v nedeljo, dne 20. februarja točno ob polnočrti uri v Katoliškem domu. Ne zamudite te prilike in si oglejte to komedijo!

Pod organizatornim vodjem Jakobom Rajhom se je sestal pripravljalni odbor za proslavo 70 letnice prvega slovenskega tabora, ki je bil leta 1868 v Ljutomeru. Ta proslava bo v začetku meseca junija. Javnost že sedaj obveščamo na veliko važnost te prireditve in na važnost prvega slovenskega tabora, katero so pravi čas spoznali slovenski rodoljubi in tako zahtevali od nemške avstrijske vlade svoje narodne pravice. Proslava bo imela zelo velik obseg.

Naše nagrade so lepe in vredne

Ljubljana, 12. februarja. Pred enim izmed velikih izložbenih oken tvrdke Mayer v Stritarjevi ulici se ustavljajo gospe in gospodične ter prav potihem vzdihujejo: »Ko bi to jaz zadela!« — »No, če si plačala naročnino za »Slovenec«, pa nemara utegneš res zadeti!« — »Ne morem nič pomagati, na »Slovenec« nisem jaz naročena, ampak moj mož!« — »Če tvoj mož zadene nevestino bala, jo prejmeš seveda ti, kdo pa drugi!«

Sicer pa, komu ne bi bila vseh nevestina bala. Dve lepi svileni odeji, ki sta sedaj v izložbi zeleni, toda če si bo tisti, ki bo zadel, premislil morda rdečo, vijoličasto ali kakšno drugo barvo, bo seveda tvrdila ti dve krasni zeleni svileni odeji zamenjala za enakovredni odeji druge barve. No, k tej nagradi pa spadajo še druge reči, recimo 12 kapen (ženske razumejo pod tem pokrivalne rjuhe) in 12 rjuh, dalje trije lepi prti iz damasta, 12 damastnih servietov, 6 blazin, 6 frotirk, 6 brisač iz krepa, 12 kuhinjskih brisač. Vprašali smo pri tvrdki, če je vse to blago solidno, in so nam povedali, da ne samo solidno, temveč najboljše kvalitete. Posteljno perilo je najboljše svetovne znamke »Schroll«.

Pogledali smo še v Kollmanov kristalni grad na Mestnem trgu. V izložbi je sicer nekaj letak, toda občinstvo je že zvedelo, da je v razstavnih dvorani krasen servis, ki ga bo deležen eden izmed naročnikov ali naročnic »Slovenca«. Mimogrede povedano, se spleča obisk pri Kollmanu že zaradi pre-

lepih stvari in resničnih umetnin iz stekla in porcelana, toda radovedneže le zanima razstavljeni servis za »Slovenec« nagraje. Servis, ki pokriva celo okroglo mizo in ki bi ga bila vesela vsaka še tako razvajena gospodinja, obsega 25 kosov iz porcelana (na razpolago nismo imeli nobene ženske reporterke, temveč le moškega, ki pa ne loči med skledami, skodelami in krožniki, temveč le tisto, kar je na njih. Op. ur.) Ta servis je iz krasnega belega češkega porcelana, v katerem so gravirane lepe moderne rožice, vse v enakem slogu. K temu servisu spada tudi brušena steklenica iz domačega stekla s šestimi kozarci. Torej kdor hoče jesti iz lepe posode in piti iz finega stekla, naj tekmuje pri »Slovenčevem« nagradnem žrebanju. Prihodnji teden bo ta »Slovenec« servis tvrdka razstavila v svojem izložbenem oknu, tako da si ga bo mogel ogledati sleherni mimo idoč.

Oglasili smo se tudi pri tvrdki Goričar na sv. Petra cesti in smo vprašali za kvaliteto blaga, oziroma nagrade, ki smo jih kupili tam. Kdor bo zadel te nagrade, mislimo, da ne bo razočaran. 6 najfinjših frotirk in najfinjši angleški popelin za dve moški srajci. Je res nekaj prima in vemo, da se tvrdka Goričar ne bo dala kar tako osramotiti!

Imamo še več dni do izida tekmovanja in če bomo utegnili, bomo še popisali bolj podrobno, kaj in kako so naše nagrade, ki jih dajemo svojim naročnikom!

Prenovljena cerkev v St. Vidu pri Lukovici

Cerkev v St. Vidu je bila letos vsa prenovljena. Bila je popravila že tudi res potrebna, saj je v teku 200 let svojega obstoja temeljito opesala. Njen neroden glavni vhod pod zvonikom se je moral umakniti novemu, širokemu in udobnemu izven zvonika. Tlak iz grdih razpokanih skal so pokrile nove lesne ploščice. Klopi, vse stare in polomljene ter razvrščene nepraktično po sredi cerkve, so izginile. Mesto njih krasijo sedaj cerkev nove hrastove, ki so lično in

praktično izdelane in postavljene v dve vrsti tako, da puščajo sredino cerkve prosto. Tudi vsi peteri oltarji in prižnica so slogu primerno obnovljeni. Stene, poprej vse marogasto poslikane, so sedaj progastosivo pobeljene, stebri in drugi zidni okrasji pa so snežnobeli. Tako je postala cerkev vsa svetla in vzbujala viden, da je večja in višja. Krasni sta novi na lahno pisani okni ob velikem oltarju. Cerkev je dobila vsa štiri nova lepa hrastova vrata in nove hrastove klopi na korn mesto starih in okornih zidanih. Hrastov les za ta dela so ljudje cerkvi darovali. Najbolj bistvena sprememba v cerkvi pa je na novo dozidana spovedna kapelica, ki je cerkev nepregledno polepšala, ko ji je dala simetrijo že s prej dozidano krstno kapleco. Zakristija, poprej temna klet, je sedaj svetla in praktično preurejena soba.

Tudi zunanjsčina je vsa prenovljena. Tudi tu vidimo samo dve isti barvi kot v cerkvi. Stene zvonika in cerkve so sive, vogli in olepšave so bele, kar izredno ugodno vpliva na oko.

Poglejmo še nekoliko zgodovino naše cerkve. Sredi 15. stoletja so tu postavili zelo bogato okrašeno gotsko cerkvico s posebej stoječim zvonikom. Vse to nam je pokazala prezidava. V zidu sedanje cerkve so našli zidarji vse polno ostankov kamenitih gotških okrasov, ki so sedaj vzdani pod zvonikom v spomin na staro cerkev. Leta 1749 so namreč gotško cerkev, razen zvonika, do tal podrli in sezidali sedanjo, ki so jo zvezali s starim, a takrat že eno nadstropje zvišanim zvonikom. Pri šentviški cerkvi so svoj čas obstajali vozniki, ki so oskrbovali promet med Dunajem in Trstom. Tu so se priporočevali svojemu patronu sv. Stefanu, ki ima v cerkvi že od nekdaj svoj oltar. Vozniki so iz Trsta pripeljali tudi zanimivo sliko Marije Pomagaj, ki jo ljudstvo zelo časti kot čudodelno. Tudi slavni slikar Metzinger je slikal za našo cerkev dve sliki: sv. Dorotejo in Vstajenje Kristusovo slikar Wergant pa ljubeznivo sliko Madone s spečim Detetom, ki jo sedaj v dragoceno izrezljanem okvirju na oltarju sv. Stefana. Potočnik ima v cerkvi zelo samosvojko sliko Marijine smrti. Layer pa sliko sv. Alojzija.

Veliki oltar je krasno delo neznane rezbar-

ske delavnice iz srede 18. stoletja. Nekaj posebnega so ogromne stalne jaslice, ki tvorijo vrh velikega oltarja. Naj omenimo še dragoceni krstni kamen iz kararskega marmorja, ki ga je daroval cerkvi italijanski grof Ceconi l. 1907. Po splošni sodbi je najlepši v škofiji.

Tako posrečeno prenovljena cerkev je postala ena najlepših v vsej okolici. — Karel Iglšč.

Prostovolna socialna davščina v Ljubljani

V Ljubljani prebiva stalno okoli 800 brezposelnih. V poletnih mesecih zaslužijo z več ali manj trajno zaposlitvijo pri zasebnih delih komaj toliko, da prežive sebe in svoje družine. Da bi si od tega zaslužka mogli za zimski čas kaj prihraniti, je nemogoče, ker so delovne mezde prenzke. Ko pride tedaj zimski čas, trpe njih družine pomanjkanje vsega. Menda dela zima vsakomur pregla-vice, tudi onim, ki imajo stalne in izdatne dohodke. Ako zadostujejo dohodki za poletni čas in ne dovoljujejo prihrankov, ne morejo zadostovati v zimskem času, ki terja vedno posebne izdatke. Pri nezaposlenih je razmerje celo obrnjeno; poleti imajo za silo zaslužek, pozimi pa nič. Zanje nastopi z zimo pretežak čas in naravno je, da se zatekajo za pomoč k občini. Ljubljanska občina vnese vsako leto v proračun znatno vsoto za nezaposlene delavce. Ta vsota je — za oko — velika in marsikdo bi mislil, da bo kar zadostovala za zimsko pomoč. Toda ko je treba stotinam delavcem dati delo, se kaj kmalu pokaže, da kredit vsak dan močno kopni. Hitreje izginja proračunski znesek, kot se pa umika zima. Ko mine zima in nastopi pomladno vreme, se navadno število nezaposlenih mnogo ne zmanjša. Zasebna gradbena in druga dela se pričnejo pozneje. Sila je tedaj pomladi še vedno velika. Zato mora mestna občina skrbeti, da dobi na razpolago zadostna sredstva. Sedaj črpa denar iz rednih virov. Misli mora pa na čas, ko teh kreditov ne bo več. In kakor druga leta, mora tudi letos prositi one občane, ki imajo stalne dohodke, da žrtvujejo mal prispevek za pomoč nezaposlenim. Naravno je, da darujejo oni, ki imajo dohodke, neznaten del teh dohodkov drugim, ki nimajo ničesar. Tako se s prostovoljno dajitvijo na najbolj naraven način izravna neenakost življenjskih razmer.

Mestna občina bo v kratkem razposlala po mestu vabila za plačevanje prostovoljne socialne davščine. Ne odklonite tega vabila! Mestna občina pa že sedaj opozarja, naj bo vsakdo previden pri izročanju denarja. Oni, ki bodo pooblašteni sprejemati za občino prispevke, bodo imeli izkaznico s fotografijo iz letošnjega leta. Vsaka druga izkaznica je neveljavna. Z zbranimi prispevki bo občina zaposlila delavce pri javnih koristnih delih in jim bo na ta način nudila pomoč za preživljanje. Usmilimo se nezaposlenih in njih revnih družin!

Zdrava in lepa koža SOLEA MILO IN KREMA

Iz naših organizacij

Dol pri Hranstniku. V nedeljo, dne 13. februarja, priredi Dramatski odsek Prosvetnega društva na Dolu zanimivo igrvo v štirih dejanjih in med-igrvo »Podrti križi« v dvorani Društvenega doma na Dolu ob treh popoldne.

»Ženitev« na odru Blaž Potočnikove čitalnice v St. Vidu nad Ljubljano. Da se od srca nasmejete, pridite v Ljudski dom drevi ob pol 8. Med odmoru bo igrala godba.

Kulturno-prosvetni odsek prostovoljne gasilske čete Sreberje-Zadobrova uprizaro danes popoldne ob ¼4 v Gasilskem domu veseligrvo »Na ogledih«. Vljudno vabljeni!

Jesenice

Uslužbeni občine in pol. komisariata jeseniškim otrokom. Uslužbeni jeseniške občine in policijskega komisariata so imeli sejo, ki je bila gotovo prva te vrste v našem mestu. Zbralo se je vseh 25 uslužbencev omenjenih uradov, da so sklepali in sporazumno določili odstopiti dobiček, ki jim je ostal od njihove res lepe prireditve kot prispevek za revne jeseniške otroke. Prireditve, katero so najbolj vzorno pripravili in vodili, za katero so se žrtvovali prav vsi, je dala skoraj 8.000 dinarjev dobička. Ta denar bodo uslužbeni dali k svoti, ki je od mestne občine določena za bivanje jeseniških otrok na Jadranu. Komisar g. Penko, ki je sejo vodil, se je zahvalil vsem sodelavcem, posebej pa še javnosti, ki je podprla

Marijinemu in Sreč Jezusovemu, ki si mu dal vso družino in ves dom posvetiti. Ne, Tvoj vpliv ni bil omejen samo na te trenutke; Ti si vodil in varoval Tvoje povsod, kjerkoli so bili. Tako lepo družinsko življenje je Bog malokomu podaril.

Lovro Vodušek je bil po svoji skromnosti, dobroti in moči v prenašanju trpljenja svetniška natura. To spričujejo nekatere prav značilne anekdote. Toda od svojega srca je zahteval več, kot mu je moglo dati. Na težki poti za Gospodom mu je omagalo in 28. januarja zvečer prestalo biti. Učenikov zvesti sledbenik je končal svojo pot in je zdaj pri njem. Tam mu je dobro kot še nikoli.

Slovenska Krajina

Velika Polana. Na tukajšnji štirirazredni ljudski šoli nam manjka že poldrugo leto ena učna moč. Šola je sedaj dobila na prošnjo krajevnega šolskega odbora nov oddelček. Sedaj bi moralo biti pri nas pet učnih moči, imamo pa le tri. Prosimo oblast, da pri nastavljanju novih učiteljev ne pozabi na nas.

Proti nelepi pcevleki zob:

zobna pasta Chlorodont

Pluž

Remčeva verižniška komedija v 4 dejanjih »Čarovnica Kirka« (tako so ji sedaj ime podali-šali), s katero nas je razveselilo Dramsko društvo dne 8. februarja, je doživela ob polni gledališki dvorani prav lep uspeh. Ob delu, ki je še danes novo, duhovito, časovno pomembno in zdravo, je režiser Borko pokazal svoje nedvomne sposobnosti. Njegova vztrajna in spretna šola je naše igralce že v dobrih meri izoblikovala v ugotovljene inter-prete dobrih in najboljših dramskih del. Upamo, da bomo lahko sčasoma uporabljali za oceno nji-hovega igranja merila, kakor so običajna v naših večjih mestih. Nekatere osebe so pokazale prav mnogo razumevanja in življenja. Berta je bila dobra. Sploh opazamo, da gđ. Drobinova stalno in krepko napreduje od predstave do predstave. Tudi Roza je simpatično igrala svojo vlogo. S svojim nekam posebnim glasom od začetka nekoliko iz-nenadi, a se prikupeji z lepo in čudovito jasno iz-govarjavo. Moške vloge so bile prav tako dobro zasedene. Prav posebno so ugajali: Janez, Ošaben in Orehek. Weiss je bil morda malo preveč na-rejen. Kerševan (režiser Borko) je kljub bremenu režije svojo vlogo dobro rešil. V splošnem pa bo menda boljše, ako se bo v tem ansamblu z vso vsmo posvetil samo režiji. Tudi ostali igralci so krepko pomagali, da je pokazala predstava sliko enotnosti in živahne resničnosti. Gospod avtor, ki je bil sam navzoč, je bil vidno zadovoljen. Zelim, da nam še kaj duhovitega napiše. Ni dvoma, da to zmore. — ar.

Tajsko-prometni tečaj v Ptuj. Banska uprava priredi dne 17. februarja v mestnem gledališču enodnevni tajsko-prometni tečaj. Vabljeni vsi! Vstop brezplačen! Informacije pri »Putniku« Ptuj.

STRATO

Čokolada

Čokolada

MIRAM kraljica čokolade

Trenutki pravega uživanja

Sele, če jeste novo čokolado Strato, veste, kaj je pravi užitek. Ta čokolada je napravljena po patentiranem postopku inž. Palika na ta način, da posebni, dragoceni stroji povzro-čijo vzhajanje čokolade in s tem napravo malih luknjic. To daje tej čokoladi ono rahlost in lažjo prebavljivost, ki sta ji lastni. — Čokolado Strato dobite v vsaki boljši trgovini.

† Kapetanu L. Vodušku v spomin

»Pojdi za menoj«.

Takih ljudi, ki slede ta klic Učenika na lahkih potih ali celo samo v besedah, je mnogo; a ko po-stanejo pota težka, Ga zapuste. Lovro Vodušek, ki Ga je — kakor malokdo — sledil zvesto in do-sledno.

Ze kot 18 leten fant je zapustil svoje rodno Pohorje in od-šel na Češko za kru-hom, trdim kruhom. Odšel je tja z glo-boko vero svojih očetov v sreč. Močni vplivi čeških mest niso zmogli, da bi preglušili v skromnem pohorskem fantu klic Učenika. — Moral je k vo-jakom. Vojaščina v Avstriji je bila vse prej kot ugodna za versko življenje. Uspehi v službi, la-skave pohvale predstojnikov, ugled šarže pri lju-deh, so ubile v marsikom skromnost in ga po-tegnile v vrtnice življenja, napram temu sinu Pohorja je bilo to brez moči. Šel je vztrajno za svojim Gospodom; nič ga ni motilo, da so ga tovariši zbadali z »windischer Heilande« (slovenski veličar). — Glavno preizkušnjo svoje vdanosti Učeniku pa je preстал po prevratu. Vseled nepošte-nosti in brezobzirnosti drugih je pretrpel silne udarce. Vsakdo na njegovem mestu bi segel po samoobrambi, če že ne po maščevanju, ali pa se pod težo zrušil. Lovro Vodušek pa je vedel, da je pot za Gospodom težka in je sprejel te udarce voljno. Molil je zanje, ki so mu delali krivico, da bi uvideli svoje zmote in postali boljši. Tako je ostal svojemu Učeniku zvest tudi na tej najtežji poti.

Lovro Sušnik je bil vedno zvest in odkrit Slo-vence. Služboval je večinoma na Koroskem in Ti-

rolskem, a je ostal zvest materini besedi. Svoje otroke je sredi Nemcev vzgojil v slovenskem duhu. Je-li bil to prirojeni konservativizem zdra-vega pohorskega fanta; ali je bilo to radi za-povedi, da spoštuj očeta in mater; ali pa je — verjetno — hodil to pot zato, ker je bila težka in zato bolj Gospodova? — Prevrta ga je zatekel v Celovcu in so ga Nemci spričo njegove zmožnosti in v estnosti vabili v svojo službo; toda Lovro Vo-dušek, četudi dolgo ločen od svoje domovine, je ostal njen; eden prvih se je javil narodnemu svetu v Ljubljani in je svoji domovini posvetil vse svoje sile. Če je bilo treba, je delal za tri.

Lovro Vodušek je bil v Mariboru in Ljubljani, kjer je nekaj časa služboval, zelo znana osebnost. Svoj zasluženi pokoj je nastopil sele pred 2 letoma in ga je preživil v Mariboru, kjer se je počutil zelo zadovoljnega. Rešen službenih težav je živel tu svojim prijateljem in bil v po-moč vsem, ki so se obrnili nanj. Predvsem pa je živel svoji družini, ki ji ni bil samo skrbni in nad vse ljubeči oče, temveč svečenik. Ni to bilo samo pri molitvi sv. rožnega venca ob večerih, ki je združevala s starši otroke in rejenke, tudi ne samo ob slovesih, ko si svoje izročal varstvu

HERSAN ČAJ

Deluje dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

Pomaga pri arteriosklerozni in hemoroidih.

Olažuje muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.

Ublažuje bolečine pri mesečnem perilu in menli.

Odstranjuje motnje debelenja in napravi vitke.

Dobiva se v vseh lekarnah!

Reg. S. br. 193033.

HERSAN

Dr. P. W. W. W.

Akcija za likvidnost naših kmečkih zadrug

Na deželi je odmev akcije za likvidnost kmečkih zadrug najboljši. Vseote, ki jih daje na razpolago Poštna hranilnica in ki jih prejema zadruga po Zadrugi zvezi, bodo kot vse kaže, zadostovale, da se normalizirajo razmere pri denarnih zavodih na kmetih. Zadruga, ki so po tradiciji, ki jo je vpeljal v naše zadrugništvo oče slovenskega kmečkega zadrugništva dr. Janez Ev. Krek, nalagale precejšen del svojega denarja »disciplinirano« pri svoji centrali, dobe od Zveze večje vsote takoj na razpolago, druge na k niso nalagale denarja pri avtoritativni, pa ga imajo v kmečkih kreditih, dobe torej sedaj posojila v večji meri od Poštna hranilnice. Tako pridejo do pravnih virov za normalno likviditeto zadruga članice Zadrugne zveze v Ljubljani in drugje. Res je bilo nezaupanje do podeželskih posojilnic zelo veliko, tudi so v resnici po-

trebe kmečkega prebivalstva precejšnje, kajti razna popravila in nove nabave so čakale na upravičene likvidnosti, vendar je nastopilo veliko pomirjenje tako, ko je ljudstvo izvedelo z gotovostjo, da je denar varen in vsaj postopoma oproščen dotedajnih zapor. Nekaj letaki, ki krožijo svedeča nepodpisani po deželi s fantastičnimi zavijani in otipljivimi lažmi, tega mirnega razpoloženja, ki se je ustvarilo, ne bodo več mogli zrušiti. Velikega dejstva, da so naše kmečke posojilnice pozivljene, kako zakonito zavijanje resnice ne more spraviti s sveta. Oudimo se pa eni stvari, da namreč avtorji takih letakov ne mislijo, da napravljajo škodo — če tak nepodpisani letak sploh more škodovati pri preudarnih ljudeh — vsemu gospodarstvu. V tem slučaju more biti brez dvoma škoda večja za tiste zavode, ki jim je anonimni avtor zelo blizu.

Dvig vlog pri hranilnicah

Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani je sestavila pregled o gibanju vlog pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v letu 1937. Ker obresti za leto 1937 večinoma še niso pripisane, so upoštevane zaradi primerjave številke za 1. 1. 1936 in 1937 brez obresti.

Vloge na knjižice so narasle za 9.817.170 dinarjev na 603.021.843 din. vlog v tekočem računu so padle za 4.218.000 na 402.369.000 din. skupne vloge pa so narasle za 5.598.927 na 1.005.391.520 din. dočim so znašale 31. dec. 1936 999.014.440 din.

Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 5, v tek. računu pri 13, skupaj pri 5 hranilnicah. Vlagateljev na knjižice je bilo 129.112, v tek. računu 6.394, skupaj 135.506.

Nove vloge pri zaščitenih hranilnicah so znašale 31. decembra 1937 205. milj. din, torej 41,6% vseh vlog pri teh hranilnicah, ki znašajo sicer 493,4 milj. (Seveda so nove vloge zelo nenakomerno razdeljene na posamezne hranilnice. Čim prej je posamezna hranilnica oproščila vsaj del vlog, tem več novih vlog izkazuje.) Tu so upoštevane dejanske nove vloge, nadalje pa tudi oproščeni obroki, oproščene vloge in oproščene obresti, ki se smatrajo za nove vloge in so vedno razpoložljive. Pri 5 (nezaščitenih) hranilnicah so proste vse vloge v znesku 334,6 milj. Nove vloge se nahajajo v stalnem porastu in so dokaz vračajočega se zaupanja.

Naslednja tabela nam kaže stanje vlog (seveda

brez pripisanih obresti) na koncu leta 1936 in 1937 pri vseh hranilnicah v milij. din:

Mestna hranilnica: Ljubljana	353,9	364,2
Kranj	38,7	40,9
Radovljica	25,5	23,0
Kamnik	13,9	13,9
Novo mesto	28,0	28,8
Kočevje	12,9	13,0
Črnomelj	8,5	8,3
Maribor	90,6	83,4
Ptuj	11,5	11,4
Ormož	4,8	4,7
Celje	37,4	30,9
Brežice	9,4	9,7
Ljutomer	4,9	4,7
Škofja Loka	7,9	7,4
Hranilnica knež. občin Ljubljana	13,3	12,8
Občin. hranilnica: Vrhnika	18,9	18,9
Krško	12,1	11,4
Kostanjevica	2,4	2,4
Marenberg	5,4	5,0
Gor. Radgona	5,7	5,3
Murska Sobota	3,9	4,2
Kozje	3,3	3,3
Slovenj Gradec	17,8	17,2
Rogatec	2,3	2,4
Konjice	4,9	4,7
Sv. Lenart	6,7	6,6
Slov. Bistrica	8,4	8,3
Hran. držav. banov. Ljubljana	162,9	160,9
Maribor-Celje	83,5	88,4

Banovinska trošarina na vino

Poročali smo že o stalništvu kmetijske zbornice naše banovine do novega pravilnika o banovinski trošarini na vino, kar je dalo svedoča povoda za nadaljnja razmotrivanja z nasprotno strani. Seveda je bilo to tudi povod za napad na Kmetijsko zbornico, zakaj ni napadla zbornica novega pravilnika. Da ne bo zopet nestvarne polemike z nasprotno stranjo, vprašamo: Kdaj je banaska uprava uvedla banovinsko trošarino 1 din za liter vina in zakaj ravno v najvišji izmeri, kot je je dovoljevala uredba o izvajanju javnih del. Odgovor: Ta trošarina je bila omogočena z uredbo o javnih delih z dne 23. novembra 1933. Uredba o višini, načinu ubiranja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje je bila uveljavljena in objavljena dne 10. maja 1934. Torej naj se »jutravsko prijatelj, ki sedaj počenja tako reč radi banovinske trošarine, obrnejo kar na »Jutro«, da jim bo moralo razložiti, kdaj je bila vpeljana banovinska trošarina. Kajti z novim pravilnikom ni trošarina po- višana niti za paro, temveč je bistvo novega pravilnika le to, da je uvedena kontrola nad prometom, da se onemogoči tihotapstvo, katerega protivnik novega pravilnika sami priznavajo, sicer pa samo glede banaških in dalmatinskih vin v »mali meri, glede maloprodajalcev pa brez te omejitve, torej najbrž v veliki meri. Po jutroveskem mnenju bi morala banovina trošarino znižati, pa bi tihotapstvo prenehalo. To je gotovo, da bi tihotapstvo popolnoma ponehalo, če bi bila trošarina sploh odpravljena. Drugo vprašanje je, kako bi se odpravilo tihotapstvo z znižanjem trošarine. Če bi se banovinska trošarina znižala za 50% na 0,50 din pri litru in običnina istotako za 50% na 0,50 din pri litru, bi vendar še obojna trošarina znašala 1 dinar pri litru, tako da bi se bili (po jutrovesko povedano) mnogokrat maloprodajalci vina poslužili tihotapstva, predvsem, da bi vino ceneje prodajali.

Pravilnik o banovinski trošarini v prejšnji obliki je vodil avtomatično v tihotapstvo, ker je določal dve poti za promet z vinom: trošarine prosto in trošarine obvezno pot, na pa predvideval nobene kontrole prometa. Jasno je, da je potem vedno več prometa šlo na trošarine prosto pot, tudi če na to pot ne bi bil smel iti, ker uredba ni predvidevala kontrole. In bistvena sprememba v novem pravilniku je le uvedba kontrole nad prometom vina in žganja in pa še to, da mora trošarino plačati tudi oni konsument, ki kupi vino direktno od vinogradnika.

Če se hoče ocenjevati novi pravilnik o trošarini na vino objektivno, je pa treba poudariti tudi točko, ki pomeni znatno olajšanje napram prejšnjemu stanju Banovinske trošarine 1 din po litru je poprej plačeval tudi vsiki mošt, dočim sedaj vsiki mošt ni obremenjen s banovinsko trošarino. Vinski mošt pa se po novem pravilniku smatra za vino šele z 12. novembrom. Promet z vinskimi moštom od trgatve pa do vključno 11. novembra vsativniki novega pravilnika sami priznavajo, sicer pa olajšanje za konzum vinskoga mošta.

Izvoz lesa v Nemčijo

V zvezi s sporazumom v Eisenachu so objavljene sedaj nemški uvoznikom naslednja sporočila:

Sklenjen je bil sporazum o določitvi cen med Nemčijo in Jugoslavijo. Pri sortimentih, za katere je zaključen sporazum, se po pogodbi, da se drža določena cena, porablja pogodbeni carina, ki je zmanjšala dosedanje postavke od 2,50 na 1,50 marke za met. stol.

Za rezan les slovenskega in hrvaškega izvoza veljajo naslednje cene: jelka-smreka, 3—6 m dolga, 10 cm širine in več, 1. a) paralelno obrobljena 33—35 mark, b. konično obrobljena 30 do 32 mark za kub. meter franko vagon suhozemska jugoslovanska postaja, prosto za izvoz; 2. a) paralelno obrobljena 34—36 mark, b) konično obrobljena 31—33 mark za kub. meter fob severno-jadransko pristanišče prosto za izvoz.

Čarinske olajšave se priznajo samo za one zaključke, za katere pridejo prošnje za dodelitev deviznega dovoljenja na »Überwachungsstelle für

Holz« v času od 1. februarja do 31. maja 1938. Pravica na uvoz po nižnji carini je odvisna od predložitve potrdila odpremi carinarnici, katero izdaja »Hauptgeschäftsstelle der Marktreueingung der deutschen Forst- und Holzwirtschaft«. Razdelitev potrdil je treba zahtevati istočasno s prijavo o nakupu. Za prošnjo je predpisana poraba posebnih formularjev. Važna novost je tudi, da morajo nemški uvozniki takoj po neposredno predloženi devizni prošnji obvestiti jugoslovanskega izvoznika. Ravno tako morajo tudi obvestiti o odobritvi ali odbitju prošnje jugoslovanskega izvoznika.

Stanje Narodne banke

Narodna banka izkazuje za 8. februar glavne postavke (vse v milij. din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. januar):

Aktivna: zlato v blaginjah 1.712,4 (+ 0,9), zlato v inozemstvu 7,5, skupna podlaga 1.719,9 (+ 0,9) devize izven podlage 459,9 (— 0,9), kovani denar 389,2 (+ 1,1), posojila: menična 1.368,0 (+ 3,5), lombardna 252,3 (— 6,54), skupno 1.620,34 (— 3,0), prejšnji predjudi državi 1.638,9 (+ 0,06), razna aktivna 2.114,2 (+ 1,55).

Pasivna: bankovci v obtoku 5.657,6 (— 15,76), drž. terjatve 21,6 (— 119,5), žiroračuni 1.623,04 (+ 132,76), razni računi 1.020,05 (— 0,8), skupno obveznosti po vidu 2.673,9 (+ 12,46), obveznosti z rokom 50, razna pasiva 301,05 (+ 2,7).

Oblok bankovcev in obveznosti po vidu 8.331,3 (— 3,3), skupna podlaga s primom 2.210 (+ 1,1), od tega samo zlato v blaginjah s primom 2.200,4 (+ 1,1) milij. din. skupno kritje 26,52 (26,50), od tega samo z zlatom v blaginjah 26,41 (26,28) %.

★

Papirni kartel. V trgovinski register je bila v Ljubljani vpisana družba z omejeno zavezo »Centro-papir«, katere obratni predmet je: centralno posredovanje razpečavanja vseh vrst papirja, lepene in papirnatne robe domačega proizvoda s pridobivanjem naročil za domače tvornice, njih razdelitev med domače tvornice in centralna kontrola domačega proizvodnje in potrošnje predmetov teh vrst. V kartelu so vključene vse naše tvornice razen tvornice Milana Vape. Družba ima glavnice 240.000 din, ki je v celoti vplačana, poslovodji družbe sta pa Srebrje Egon, ravnatelj Vevč, in inž. Hans Frankl, ravnatelj zagrebške tvornice papirja. Prokurist je Bojan Mirko v Zagrebu, kjer bo tudi osrednji prodajni urad družbe.

Obrtni listi za speditorske obrte, za obrte za posredovanje v trgovinskih poslih in trgovinska zastopništva (agenture) morajo po odredbi bana dravske banovine biti predloženi najkasneje v treh mesecih, počenši z 12. februarjem, pristojnemu obrtnemu oblastu I. stopnje. Ob enem z obrtno listino je predložiti tudi potrdilo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, da je imetnik dotično obrt zadnje leto dejansko izvrševal.

Vpisi v trgovinski register. Radio, družba z omejeno zavezo v Ljubljani (to je prejšnja zadruga Radio, katere vsa pasiva in aktivna je obdržala, glavnica 200.000 din, od tega prevzeti deleži prejšnje zadruga v znesku 101.000 din, poslovodja Bizjak Fran, Joži Paar in drug, izvrševanje mesarske in prekaževalske obrti ter delikatesna trgovina, Jesenice (družabniki: Paar Franc, hotelir, Paar Joži, Paar Oton in Svajgar Jakob, mesarski mojster na Jesenicah), Jerše Ljona, trgovina s kolesi, šivalnimi stroji itd., Ljubljana; Triar, tehnično-prodajna družba z g. z., Ljubljana, glavnica 200.000 din, od tega v gotovini vplačano 100.000 din, poslovodje: Kregar Stanko, Logar Viktor in Remškar Filip.

Družba košuhovine bo 7. marca kot zadnja v tekočem letu. Kdor še ni oddal svojega blaga na to družbo, naj ga čimprej pošlje na naslov: »Divja koča, Ljubljana, Velesejem.

Dobava. Gradbeni oddelček ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 22. februarja ponudbe za dobavo signalnih rdečih (rubin) stekel.

Odprava konkursa. Menart Jakob, trgovec v Domžalah (ker je bila sklenjena prisilna poravnava)

Nova tvornica celuloze. V Vidmu pri Krškem gradi tovarnar Fran Bonač tovarno celuloze in je bila vpisana v trgovinski register tvrdka Fran Bonač, industrijski obrat za proizvodnjo nebeljene in beljene sulfatne celuloze v Vidmu pri Krškem.

Odtok zlata iz Francije. Zadnji objavljeni izkaz Banque de France kaže, da se je od dne 27. januarja do 3. februarja zmanjšal zlati zaklad banke za 3.126,85 milijona frankov na 55.806,2 milijona frankov, ker je banka ta znesek dala na razpolago deviznokontrolnemu skladu, ki ga potrebuje za obrambo tečaja franka.

Letina pšenice v Avstraliji je ocenjena na 46 milijonov metrskih stotov, dočim je znašala 1936-1937 samo 41 milij. metr. stotov.

Borza

Dne 12. februarja 1938.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 4.642 milij. din v primeri s 5.884, 6.819, 16,8 in 6,2 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Belgrad 10, Pariz 14.285, London 21.6125, New York 430.375, Bruselj 73.14, Milan 22.65, Amsterdam 240.925, Berlin 173,90, Dunaj 80—81,60, Stockholm 111.425, Oslo 108.625, Kopenhagen 96,50, Praga 15,15, Varšava 82, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,555, Buenos-Aires 115,5.

Vrednostni papirji

Dunaj. Osnovna tedenca danes ni bila neprijazna, vendar ni bilo dosti prometa in so zato tečajji polagoma popuščali. V kulisi so bili višji kot včeraj le tečajji obligacij bivše Južne železnice in

Fellena, posebno slednje družbe. Izpremembe so bile drugače neznatne. V Zagradi so bile pretežno izgube, vendar v ozkih mejah. Tudi izboljšanja so se gibala v ozkih mejah. Zaključni tečajji (v oklepajih včerajšnji tečajji): Donavsko-savsko-jadranska 57,25 (57,15), delnice: Creditanstalt-Bankverein 296 (297), Narodna banka 168,50 (168,50), Steuerg 29,75 (29,90), Trboveljska 25,25 (25,70), Alpine 37,25 (37,55), Steyr-Daimler-Puch 223,25 (223), Sempert 88.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v Slovenskih Konjicah dne 9. febr. 1938: Voli I. vrste 5,50, II. vrste 4,75, III. vrste 4, telice I. vrste 5, II. vrste 4,50, III. vrste 4, krave I. vrste 4,50, II. vrste 4, III. vrste 2,50—3, teleta I. vrste 6, II. vrste 4,50, prašiči pršutarji 7, goveje meso I. vrste prednji del 12, zadnji del 10, svinjina 12, svinjska maet 13—14, čisti med 20, goveje surove kože 12, telečje surove kože 14, svinjske surove kože 8 din za 1 kg. Pšenica 250, ječmen 250, rž 250, oves 200, koruza 150, fižol 200, krompir 100, seno 30, slama 20, jabolka I. vrste 400, II. vrste 200, III. vrste 100, pšenična moka 350, koruzna moka 200 din za 100 kg.

Živinski sejem v Pilštanju v okraju šmarje pri jelšan dne 9. februarja t. l. Prvorstnih volov ni bilo na sejmu. Voli II. vrste so se prodajali po 3 din, voli III. vrste do 4, telice II. vrste do 4,50, telice III. vrste do 3,50, krave II. vrste do 4, krave III. vrste do 3 din za kilogram žive teže.

Živinski sejem v Metliki dne 8. februarja t. l. Cene volov so bile od 4—5,50, krav 3—4 din za kg žive teže. Mladi prašički od 100—150 din za komad.

Sport

Današnji nogometni spored

Ker je Gratzler Sportklub v zadnjem trenutku zaradi nastalih težko odpovedal tekmo, tako da vodstvo ljubljane ni imelo časa poiskati drugega nasprotnika, je bilo prisiljeno organizirati domači program v obliki nogometnega turnirja. Sodelovalo bo ligino in prvo moštvo ljubljane ter Hermes in Kranj in sicer:

ob 14 Hermes : Ljubljana II.
ob 15 Kranj : Ljubljana I.
ob 16 pa smagovalec.

Opozarjamo športno občinstvo, da je vstopnina enotna in malenkostna.

Tekme v Hofigasteinu

Beve dosegel 10., Primožič 11. in Močnik 12. mesto.

Danes je dosegla jugoslovanska akademska reprezentanca na smučarskih tekmah v Hofigasteinu spet lep uspeh. V močni mednarodni konkurenci v tekni na 16 km so dosegli naši tekmovalci Beve, Primožič in Močnik kar po vrsti 10., 11. in 12. mesto v splošni klasifikaciji. Tekmovalci, ki jih je bilo 59, so bili po starosti razdeljeni v več razredov. V prvem razredu so dosegli naši fantje 7., 8. in 9. mesto.

Ze po včeršnjem uspehu so o naših tekažih precej govorili. Močnika so celo šteli med favorite. Vendar nas je presenetil mali, živahni Primožič, ki je pustil Močnika kar za 40 sekund zadaj. Še bolj pa smo bili presenečeni nad izrednim uspehom Beve, ki se je plasiral pred Močnikom in Primožičem na 10. mesto. Njegov čas (1.11,27)

Celjski sport

Danes ob 2 popoldne bo na Olimpovem igrišču v Gaberju prijateljska nogometna tekma med SK Olimpom in SK Jugoslavijo. Pridite! Odbor SK Jugoslavije ima jutri v ponedeljek ob 7 zvečer v Domu v Samostanski ulici svojo redno sejo.

Rezultati svetovnega prvenstva v lednem hokeju.

Prvi dan, 11. t. m. so bile odigrane tele tekme: Švica:Madžarska 1:0, Letonska:Norveška 3:1 (po podaljku), Anglija:Nemčija 1:0. Švica je v drugi tretjini zmagala s Torseanijevim golom. Letonci so premogo porazili Norvežane, Nemci pa so Angležem, ki so zmagali v tretji tretjini z Archerjevim golom, nudili odločen odpor, dasi v njihovem moštvi ni bilo igralcev BEV.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Plavalna sekcija. Seja odbora bo v ponedeljek, dne 14. febr. ob 18 v novi klubski sobi, ki se nahaja v 1. nadst. nad kavarno Evropo.

JZSS. Zbor smučaljskih klubov. Redna seja in svetniški zbor bo v ponedeljek, 14. t. m. ob 20 v zvezi plarni. Prosimo, da se sejo sigurno udeležite!

Uradna vremenska poročila

Tujsko-prometne zveze Slovenije, JZSS in SPD

od 12. februarja 1938

Rateče—Planica, 870 m: —9, sončno, mirno, 95 cm snega, 30 cm snežne, skakalnice uporabne.
Planica—Slatina (Dom litrija), 1000 m: —4, sončno, mirno, 5 cm snega na 116 podlage, draslišče upor.
Kranjska gora, 810 m: —8, barometer se dviga, 85 cm snega, sankalnice in draslišče uporabno.
Krvčevača koča na Vrščici, 1501 m: —8, sončno, mirno, 15 cm snega snega na 120 cm podlage, po robovih snihga.
Dovje—Mojskova, 650 m: —8, sončno, vetrovno, 3—7 cm snega na 30 cm podlage.
Bled, 501 m: —2, barometer se dviga, sončno, mirno, 20 cm snega, sren, draslišče na jezera uporabno.

Sv. Andraž v Slov. gorjah

Pokopali smo ugledno ženo Marijo Golob, posestnico iz Slapšine, ki je umrla v starosti 79 let. Bila je dobra poštna in skrbna kmečka žena. — Kako je bila priljubljena, je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležilo veliko število njenih prijateljev in znancev. Pri odprtem grobu se je poslovil z lepim govorom gospod župnik in še en govornik. Le s težkim srcem smo zapuščali sveži grob, želeč pokojnici mirno spanje.

Kopani

Slišimo, da se bo preložiła banovinska cesta med Veliko Račno in Čušperk. Tako bi odpadli klanci, ki zelo otežujejo promet. Upamo, da to niso le prazne govorice, ampak da se bo to delo tudi v resnici izvršilo. — Med govejo živino je pri nas precej razširjena metuljavost zaradi močvirske krme. Na Slivnici in Mlačevem je celo nekaj živine poginilo. Z vsa skrbjo in požrvovalnostjo se je zavzel za hitro in uspešno pomoč proti tej bolezni g. okrajni živinovozdravnik dr. Ivan Kovač, za kar smo mu zelo hvaležni.

Pokljuka — Sport hotel, 1300 m: —6, sončno, 23 cm snega na 105 cm podlage, skakalnice uporabne.
Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —6, sončno, mirno, 20 cm snega na 193 cm podlage, prisojno preko dneva zrnat sneg, robovi snihga.
Dom na Komni, 1530 m: —7, 15 cm snega snega na 200 cm podlage, po robovih snihga.
Bistrica—Bok, Jezero, 510 m: —3, sončno, 40 cm snega, prisojno sren, osojno pršilo in sren.
Sv. Janez v Bohinju, 530 m: —3, sončno, 30 cm snega, prisojno sren, osojno pršilo in sren.
Polzece, 630 m: —2, barometer se dviga, sončno, mirno, 2 cm snega na 10 cm podlage.

Dodatno poročilo z dne 11. februarja:

Planica—Tamar, 1100 m: —4, sončno, 125 cm snega, suh, Gorjube, 1000 m: —6, sončno, mirno, 85 cm snega, prisojno sren, osojno pršilo.
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —2, barometer pada, lahno pooblačeno, 3 cm snega snega na 45 cm podlage, sren.
Jezersko, 890 m: —4, pooblačeno, lahna megla, mirno, 40 cm snega, prisojno sren, osojno pršilo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 13. febr.: 8.00 Veseli nedeljski pozdrav (plošče) — 8.15 Prenos cerkvene gl. iz franc. cerkve — 8.45 Vinski govor (g. dr. R. Tominec) — 9.00 Napovedi, poročila — 9.15 Pisanji zvoki (g. dr. A. Brecl) — 9.30 Dvojevi Dvorca in Prochaska (glo. L. Zupan in L. Vedral) — 11.00 Otroška ura: Sirota Jerica — 11.30 Koncert Gregorčevih skladb, izvajajo Radijski ork., dirigent g. Janko Gregore — 12.00 Napovedi, obvestila — 12.30 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želji) — 12.45 Tereš Stritarjevih poje mladinske pesmi — 12.50 Kmetijska ura: O rezi vinskih trte (g. Vi. Kuret) — 13.00 Bernhard: Kmochlada, venček (plošče) — 13.30 Lumpaci Vagabund. Po burki J. Nastroja in po motivih iz istoimenskega filma priredila za radio Jolek in Jolek. Sodelujejo člani rad. igr. družine in Radijski orkester — 13.45 Napovedi, poročila — 13.50 Nac. ura — 14.00 Odmevi iz Korčule (plošče) — 14.30 Prenos z Dunaja: Viktor Hrubý — Življenje je glas. Radijski potpuri — 21.30 Reprodukcijski koncert ples. glasbe — 22.00 Napovedi, poročila — 22.15 Veseli zvoki (Radijski orkester).

Ponedeljek, 14. febr.: 12.00 Operetni venčki (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.30 Operni zbori (plošče) — 14.00 Napovedi — 14.30 Zdravstvena ura: Prva pomoč pri zastrupitju (g. dr. A. Brecl) — 14.30 G. Faure: Balada za klavir in orkester (pl.) — 14.40 Literarna ura: Brižinski spomeniki (g. prof. Fr. Vodnik) — 15.00 Napovedi, poročila — 15.30 Nac. ura — 15.50 Zanimivosti — 16.00 Operna glasba (Radijski orkester) — 16.30 Harmonijski pojo (plošče) — 16.45 Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta — 22.00 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona«.

Drugi programi

Nedelja, 13. febr.: Belgrad: 20 Prenos opere in Lipskega — 22.30 Plesna glasba. — Zagreb: 20.00 Vokalni koncert — 21.00 Koncert radijskega orkestra. — Berlin: 22.30 Zabavna glasba. — Beromünster: 21.15 Plesna glasba. — Breslava: 21.00 Zabavna glasba — 22.45 Nadaljevanje pester glasbe. — Budapest: 20.00 Glasniški orkester. — Dunaj: 22.35 Plesna glasba radijskega orkestra. — Frankfurt: 22.15 Sportne vesti. — Köln: 22.15 Plesna glasba. — Rim: 22.00 Poročila o filmu — 22.15 P

KULTURA

Panonski knez Kocelj in blaženi njegov učitelj Ciril

Knez Kocelj

(kip Tineta Kosa v narodni skupščini v Beogradu)

Pribina in Kocelj

Malo prav za prav vemo o slovenskem panonskem knezu Kocelju, a vendar več kot o drugih slovenskih knezih. Več vemo ne le po obsegu, ampak tudi po pomembnosti zgodovinskih podatkov. Očiten dokaz njegove pomembnosti je že dejstvo, da je glavni vir za zgodovino Slovencev in slovenskih knezov od 7. do 9. stoletja — namreč Kocelju sodobni spis o Spreobrnjenju Bavarcev in Karantancev — spisan zaradi njega v obrambo salzburških cerkvenih pravic proti Metodovi panonski nadškofiji, ustanovljeni po Koceljevem prizadevanju. Po življenjski narodni in državni zavesti se je dvignil ne le nad vse slovenske kneze, marveč tudi nad vse tedanje slovenske vladarje. Stelki si je nesmrtno zaslug ne samo za Slovence, ampak za Slované in Slované, ker je s svojim velikodušnim idealizmom v odločilnem trenutku junaško podprl apostolsko književno in versko delo sv. Cirila in Metoda, da ni omagalo, marveč se tako razgibalo, da je moglo prestopiti vse viharje.

Kocelj je bil mož velikih življenjskih izkušenj in širokega obzora. Svojo prvo mladost je preživel na knežjem gradu v Nitri. Okoli leta 833 je kot mlad deček s svojim očetom Pribinom pred moravskim knezom Mojmirom bežal čez Donavo k nemškemu grofu Ratbodu in bil tam krščen. Knez Pribina se je kmalu sprl z Ratbodom in zbežal v Bolgarijo, od tam pa v Posavsko Hrvaško in po mnogih ovinkih nazaj v Panonijo, kjer je dobil posestvo ob Blatenskem jezeru in postal nemški mejni grof Spodnje Panonije. Zvesto je služil Nemcem in jih podpiral v boju proti Moravski, dokler ga niso Moravani leta 860 ubili.

S Pribinovo smrtjo je bila tragedija bratarmornih bojev med Moravsko in Panonijo do konca doigrana. Moravski knez Rastislav je v obupnih bojih za neodvisnost proti Nemcem iskal slovenskih zaveznikov. Leta 862 je prosil bizantinskega cesarja, da bi mu poslal slovenskih misijonarjev. V svojem pismu je poudaril, da se mu bodo pridružile tudi druge (slovenske) dežele in posamele njegov zgrad; namigaval je na zvezo slovenskih knezov. A tudi knez Kocelj je še v nemški službi ohranil slovensko zavest.

Njegova prestolnica v močvirjih reke Zale ob Blatenskem jezeru je bila središče latinsko-nemškega misijonskega in kulturnega delovanja. V dvajsetletni mirni dobi živahnega latinskega misijonstva (840—860) je imel pod skrbnim vodstvom svojega očeta dovolj prilike, da si je pridobil vso tedaj možno latinsko-nemško izobrazbo.

Kot neposredni mejaš Moravske je gotovo že leta 864 slišal o uspešnem delovanju sv. Cirila in Metoda, saj so se zaradi tega začeli nemški misijonarji že silno vznemirjati in misijonstvo v Panoniji pozivljati. Njegova prejšnja velika verna za latinsko-nemško misijonstvo je bila morebiti že nekoliko omajana, ko je spomladi leta 867 mogel slovenska apostola pozdraviti v Panoniji.

Srečanje s Cirilom

Kocelju neprijazni latinsko-nemški viri ne morejo o njem poročati nič slabega, pač pa pričajo o njegovi veliki vnemi za širjenje krščanstva in o njegovi velikodušnosti, s katero je cerkvam in duhovščini naklanjal velike darove v obliki zemljiške posesti. Med vrstami pa pričajo tudi o njegovi slovenski zavesti in o njegovi odločilni vnemi za slovenska apostola. Tako izobražen in goreč krščanski knez je mogel tem bolj spoznati razliko med latinsko-nemškimi misijonarji in med slovenskimi apostoloma ter ceniti po duhu in obliki dovršeno slovensko misijonstvo.

Uspeh Koceljevega srečanja s slovenskimi apostoloma je bil nenavaden. O tem poroča neposredno samo Cirilov staroslovenski življenjepis, ker je Ciril vodil slovensko misijonstvo in je bila njegova osebnost odločilna:

Ko pa je (Ciril) prebil štirideset mesecev v Moravi, je šel posvetiti svoje učence. Sprejel pa ga je med poljo Kocelj. Knez panonski, in je močno vzljubil slovenske knjige, se jih naučil in mu dal do pideset učencev, da bi se učili. In veliko čast mu je skazal in ga mimo sprenil.

Ciril je napravil na Kocelja neizbrisani in odločilen vtis. V Kocelju se je izvršil velik notranji preobrat. Nemški mejni grof je postal odločno samostojen slovenski knez. Vse dotedanje izkušnje v nemški službi, vso svojo latinsko-nemško izobrazbo, ves svoj ugled in vpliv pri duhovščini in ljudstvu je uporabil, da je svetima slovenskima apostoloma pripravil najugodnejša tla za izredno plodovito delovanje. Sebe pa je duševno

in politično tako osamosvojil, da je odtepel pet let vladal kot dejansko popolnoma samostojen slovenski knez, odločilno posegal v državno in cerkveno politiko, postal velikodušno junaški pokrovitelj svetega Metoda in glavni stebel slovenskega književnega in verskega apostolstva. Svojal je politične zveze s sosednimi slovenskimi knezi, z Moravsko, s srbskimi in hrvaškimi knezi, dopisoval s papežem, med Metodovim nemškimi ujetništvom vodil prizadevanje za njegovo rešitev in dajal edino varno zavetje Metodovim učencem.

Koceljeva kneževina je obsegala tudi Srem: torej je bil ne le slovenski, ampak tudi jugoslovanski knez. Blagovestnik Ciril je bil brez dvoma najsvetlejša oseba svoje dobe, enako občudovana v Carigradu in Rimu. Celó papežev knjižničar Anastazij ga slavi kot velikega učenjaka in učitelja svetega apostolskega življenja, učitelja, ki je Rimljane očaral ne le s svojo učenostjo, ampak tudi s svojim življenjem. Ako je Ciril takó vplival celó na razvajene Rimljane, dasi jim ni mogel govoriti v najuglajenejši latinščini, koliko bolj je osvajal srca redkih izobraženih Slovanov, ki jim je s svojo nedosežno genialnostjo nenadno ustvaril oblikovno dovršen književni jezik. Zlasti pa je očaral idealnega Kocelja, najizobraženejšega slovenskega kneza one dobe.

Vse to je obseženo v jedrnatem stavku, da je Kocelj močno vzljubil slovenske knjige in se jih naučil.

Kako se je Ciril predstavil Kocelju?

Ciril je bil pesnik, svetnik in učenjak v eni osebi, strog do sebe, a očarljivo blag do drugih. Kamor je prišel, povsod je krotil in osvajal srca poslušalcev, nasprotnikov in prijateljev. Bil je pač velik umetnik besede, a še večji umetnik svetega življenja. Berimo ostanke najstarejše cerkveno-slovenske književnosti, ali staroslovenska življenjepis sv. Cirila in Metoda, ali pričevanja papežev knjižničar Anastazij. Povsod ista očarljiva veličina pesniškega svetnika, genialnega književnika, svetniškega učenjaka in vseosvajajočega apostola.

Cirilov življenjepis na že navedenem mestu dovolj jasno pove, kako je ta velika osebnost očarala tudi Kocelja, da je močno vzljubil slovenske knjige. Metodov življenjepis pa priča, da je bil zvesto Koceljevo ljubezni deležen tudi sveti Metod, ki je v Kocelju imel navdanejšega junaškega pokrovitelja in sodelavca.

Navedene kratke besede o Cirilovem uspehu pri Kocelju povedo mnogo, a radi bi vedeli še veliko več, kako se je naš blaženi blagovestnik panonskemu knezu predstavil, kaj mu je govoril, kaj ga učil. Iz staroslovenskih virov moremo tudi to vsaj z neko verjetnostjo dognati. V Cirilovem življenjepisnem beremo, kako se je predstavil na carigrajskem dvoru, kako hazarškemu vladarju in drugim. V uvodu Metodovega življenjepisa pa je ohranjen vzorno oblikovan odlomek Ciril-Metodovega verskega pouka. Ciril je že kot gojenec carigradskega cesarskega dvora in slušatelj carigradske visoke šole zaslovel kot velik modro-slovec, filozof. Potem je bil nekoliko let profesor filozofije na isti visoki šoli; vse življenje si je ohranil častni naslov filozofa, ki mu ga pridelajo vsi staroslovenci, latinski in grški viri.

Kancelar Teotist, Cirilov pokrovitelj na carigrajskem dvoru, je svojega varovanca kot filozofa vprašal, kaj je filozofija. Ciril je odgovoril: »Spoznanje božjih in človeških reči, kolikor se more človek približati Bogu, ker človeka uči, da bi bil s krepostnimi deli podobna in sličnost njemu, ki ga je ustvaril.« Ko mu je Teotist ponujal bogato, lepo nevesto, častne službe in bogastvo, je odgovoril: »Meni ni nič nad učenje, s katerim hočem znanje zbrati ter praded-ske časti in bogastva iskati.« Kdo je ta praded in katere so pradedske časti? Hazarškemu kanu je jasno povedal, da je ta njegov praded Adam, pradedske časti in bogastva pa Adamova nadnaravna bogopodobnost, ki jo je z izvirnim grehom zapravil; Ciril pa kot Adamov vnuk išče prvotno pradedovo bogopodobnost.

V tem je višek njegove filozofije. To je njegova življenjska modrost, to je ideal njegove bogoljubnosti. Isto misel poudarja njegov učence Klement Bolgarski, ko uči, da je veliki sremski mučenec in solunski zavetnik, sveti Dimitrij, iskal dostojanstvo pradedskega mesta, s katerega je padel naš praded Adam. Ta misel se v Klementovih spisih večkrat ponavlja. Povsod torej ideja prvotne Adamove nadnaravne bogopodobnosti. Povsod opomin, naj se kot Adamovi vnuki krepostno prizadevamo za nadnaravno božjo podobnost v naših dušah. Zraven pa Ciril in Klement vedno opozarjata, da je v ta namen potrebno premagovanje samega sebe in brzdane strasti, ker je Adam zapravil rajsko srečo in bogopodobnost ravno z nezdružnostjo.

Tudi Kocelj in drugi živahniji panonski Cirilovi učenci so Cirila nagovarjali s častnim naslovom: filozof. Gotovo so želeli vedeti, kaj ta naslov pomeni. In Ciril jim je v vsem ognjem svoje svetniške duše pripovedoval, kaj je prava krščanska modrost, prava filozofija. Z živimi barvami jim je slikal nadnaravno Adamovo bogopodobnost pred grehom in posledice izvirnega greha, proti katerim se moramo boriti s krepostnim brzdanjem strasti da bomo vnuki prvotnega srečnega, Bogu podobnega Adama.

Te Cirilove živahno nazorno izražene misli se prav značilno ponavljajo tudi v govorih Klementa Bolgarskega, odličnega Cirilovega in Metodovega učenca, ki je od leta 867 do 873 bival večino v Panoniji. Nedvomno je te misli večkrat poslušal tudi knez Kocelj in si jih globoko vtisnil v srce, kar obilno dokazuje njegovo vzorno krščansko življenje, njegova junaška vdanost svetemu Metodu ter njegovo dopisovanje s papežem

Koceljevo dopisovanje s papežem

Moravski knez Rastislav je bil tako zapleten v boje z Nemci in trajno ogrožen od močnejše nemške države, da so mu bile zveze z Rimom zelo obtežene, večkrat pa celo nemogoče. Zato je od leta 867 dalje vse zveze z Rimom vzdrževal sam knez Kocelj, gotovo v sporazumu z Rastislavom in tudi v njegovem imenu.

Sledovi Koceljevih stikov z Rimom so ohranjeni v staroslovenskem Metodovem življenjepis in v latinskih odlomkih dveh pisem papeža Janeza VIII. knezu Kocelju. Panonski knez je o

pravem času zvedel, da je njegov blaženi učitelj Ciril v Rimu smrtno obnemogel in dne 14. februarja 869 umrl. Vedel je, da je nadaljevanje slovenskega apostolskega književnega in cerkvenega delovanja s tem najresneje ogroženo.

Metod je bil po Cirilovi smrti upravičeno takó potr, da je resno dvomil o možnosti nadaljnega svojega misijonstva. V tem odločilnem trenutku je junaško in požrtvovalno nastopil naš panonski knez ter vplival na svetega Metoda in papeža. Če Kocelj ne bi bil tako modro in junaško posegel v tok dogodkov, bi bilo veliko Ciril-Metodovo književno in versko delo takrat prenehalo. Vprašanje je, če bi se bil sploh še kak sled ohranil. Brez Kocelja bi bila sv. Ciril in Metod danes skoraj gotovo pozabljena.

V tem odločilnem trenutku je nastopil Kocelj, kakor beremo v Metodovem življenjepis:

Poslavi pa Kocelj k apostolu (papežu), je prosil Metodija, blaženega učitelja našega, da bi ga njemu prepustil.

In rekel je apostolik: Ne samo tebi edinemu, ampak vsem onim slovenskim deželam, ga pošljem učitelja od Boga in svetega apostola Petra, prvaka in ključarja nebeskega kraljestva.

Ta papežev odgovor se po vsej svoji obliki bere kot odlomek papeževskega pisma knezu Kocelju. Za tem pa sledi znamenito pismo papeža Hadriana II., naslovljeno (leta 869): Rastislavu in Svntopolku in Kocelju. Nadpis jasno priča, da se je Kocelj pogajal s papežem tudi v imenu Rastislavovim in da je bila že zasnovana nekakša mala slovenska trozveža kot državna podlaga za Metodovo cerkveno pokrajino. To pismo namenjeno trem slovenskim knezom, je Metod prinesel naravnost knezu Kocelju, ki je odtepel vso zadevo vodil sam brez vidnega sodelovanja Moravske. Posebno njemu so veljale slovesne besede:

Slava v višjih Bogu. O vas smo slišali duhovne reči, kako je Bog predramil vaša srca. Mi po smo, s trojno radostjo napolnjeni, sklenili, Metodija, moža popolnega znanja in pravovernega, poslati v vaše dežele, da bi vas učil.

Knez Kocelj je potem s svojim sodelovanjem omogočil, da je bila ustanovljena panonska nadškofija in Metod postavljen za panonskega nadškofa. Moravsko so med tem zasedli Nemci. Metod je vseeno šel tja, da bi kot nadškof tudi tam uredil cerkvene razmere. A Nemci so ga zajeli, ga odpeljali in imeli poltortje leto zaprtega. Kocelj je vedel, da tudi njemu grozi nevarnost, a navzile temu je ostal zvest Metodu in se trudil za njegovo rešitev.

Iz tega časa sta ohranjena odlomka dveh pisem papeža Janeza VIII. knezu Kocelju, ki je papeža vprašal, kako naj ravna z možmi, ki so po poganskem običaju svoje prejšnje žene zavrgli in vzeli druge.

Prav takrat so ugledni krščanski knezi s slabimi zgledi družinskega življenja delali Cerkev veliko težav, ko je krščanstvo imelo še posebno težavno nalogo, da med novo pokristjanjenimi narodi izkoreninijo ostanke poganske razbrzdanosti Kocelj pa je v tej kočljivi zadevi imel tako čisto vest, da je mogel s svojim zgledom in opominjanjem tudi svoje velikaše in podložnike navajati na pravo pot. Bil je torej tudi v tem vzoren učene svetih slovenskih blagovestnikov, ki sta bila v vprašanju svetosti in nerazdružnosti zakonske vezi neizprosno stroga in dosledna. Sveti Ciril je tudi v tej zadevi poudarjal načelo brzdanja strasti in premagovanja poželjivosti, da bi s krepostnim življenjem dosegli in ohranili prvotno Adamovo bogopodobnost.

Koceljevo dopisovanje s papežem je torej priča njegove vzorne krščanske gorečnosti v življenju in ravnanju, hkrati pa tudi dokaz njegove izobrazbenosti in državniške modrosti. Za dopisovanje s papežem v latinskem jeziku je bilo treba že precej izobrazbe in razsodnosti. To mu je papež v odgovoru očitno priznal z nenavadnim častnim nagovorom: Premodri mož, Prudentissime vir. Papež Janez VIII. je bil prej rimski arhidiacon in je poznal tudi prejšnje poslovanje papeške pisarne. Zato mu je bilo Koceljevo cerkvenopolitično delovanje dobro znano. Zaradi tega je ta častni in nenavadni papežev nagovor značilen dokaz za Koceljevo državniško modrost, a tudi za njegovo krščansko izobrazbenost in vnemo, ki je na izkušnega papeža napravila tak vtis.

Bržišinski spomeniki

V slovenski Panoniji knezov Pribina in Kocelja so živahno delovali latinsko-nemški duhovniki pod vodstvom salzburškega nadškofa. Bilo je že nad trideset cerkva in duhovnikov. Po prihodu slovenskih apostolov se je prišlo tekmovanje med latinsko duhovščino in med Ciril-Metodovim misijonstvom. Latinsko-nemški misijonarji so se tem bolj trudili, da bi slovensko ljudstvo poučevali v domačem jeziku. Slovenska apostola in njihovi učenci pa so se gotovo ozirali na že udomačene karantansko-slovenske oblike. Takó je nastalo medsebojno vplivanje.

Vzajemni stiki so najjasneje ohranjeni v drugem bržišinskem spomeniku in v Klementovem govoru v spomin apostola ali mučenca. Ciril-Metodov učence Klement je skoraj doslovno porabil nekoliko stavkov iz drugega bržišinskega spomenika, zlasti začetek:

Ce bi nas ded ne bil grešil, bi mu bilo v reči živeti; starost bi se ga ne prijala; nikoli bi skrbi ne imel, niti solznega telesa. Ko pa je bil po hudetevi zavisti izgnan od slave božje, potem so na človeški rod bolečine in skrbi prišle in boleznin nazadnje smrt.

Te misli so skupne vzhodnemu in zahodnemu krščanstvu. A izražene so z značilnimi karantansko-slovenskimi besedami in oblikami. Vmes pa je nazorno oblikovano solzno telo, ki namiguje na Cirilovo književno šolo. Še očitneje pa je, da so v Klementovem govoru obsežene značilne Cirilove misli o iskanju prvotnih pradedskih časti in o brzdanju strasti, če hočemo obnoviti prvotno Adamovo nadnaravno božjo podobnost in jo ohraniti torej misli, ki so bile tudi knezu Kocelju dobro znane.

V skupnih vzhodnih in zahodnih krščanskih mislih o izvirnem grehu se v drugem bržišinskem spomeniku in v Klementovem govoru stare karantansko-slovenske oblike značilno prepletajo s sledovi Cirilove književne in bogoslovne šole. Kakor v tem, tako se Klement tudi v drugih svojih spisih večkrat povrača k osrednji Cirilovi ideji pradedskih Adamovih časti in njegovega prvotnega mesta, s katerega je padel zaradi nezdružnosti. S tem v zvezi pa Klement vedno opozarja na potrebnost krepostnega življenja in na zgled svetnikov, ki so s krepostnim brzdanjem strasti iskali in dosegli prvotno Adamovo dostojanstvo. Tak vzor krepostnega življenja je bil tudi Kocelju in panonskim Slovincem nepoznan blaženi Ciril, ki jim je z besedo in zgledom, kot

umetnik življenja in besede, oznanjal svoje izvirne oblikovane ideje prave krščanske modrosti, bogoljubnosti in kreplosti.

Zelo pomenljivo je, da so naši bržišinski spomeniki vsaj v rahli zvezi z značilnimi Cirilovimi idejami in da se panonsko-slovenske oblike prav v tej zvezi takó očitno srečujejo s Cirilovo književno in bogoslovno šolo.

Slovenska zavest v 9. stoletju

V staroslovenskem Cirilovem življenjepisnem beremo, da je panonski knez Kocelj močno vzljubil slovenske knjige. Metodov življenjepis pripoveduje o svetovnozgodovinskem uspehu te Koceljeve ljubezni namreč o ustanovitvi slovenske panonske nadškofije in o svetem Metodu kot prvem panonskem nadškofu. Kocelju sodobni salzburški vir (Spreobrnjenje Bavarcev in Karantancev) pa te podatke prav zanimivo potrjuje in z nasprotni strani dopolnjuje. Pripoveduje namreč, da je neki Grk, Metodij po imenu, z novo izumljenimi slovenskimi črkami izpodrinil rimski nauk, latinski jezik in latinske črke ter pri vsem ljudstvu vzel veljavo latinskim mašam.

To pripovedovanje je kajpada enostransko, kakor da je latinsko-nemška duhovščina zrtev svoje vdanosti rimskemu nauku in latinskemu bogoslužju. A v jedru resnično predstavlja posledice Ciril-Metodovih uspehov. Tuji latinsko-nemški duhovščini so bila tla kar izpodmaknjena. Takšen uspeh nam med drugim priča, da je imel Kocelj velik ugled pri svojih velikaših in odločilen vpliv na ljudstvo. Bil je moder mož, kakor beremo v papeževem pismu.

Kako je mogoče, da je mogel Metod zasesti tako obširno pokrajino, kjer je delovalo že nad trideset latinsko-nemških duhovnikov? Od kod naj kar naenkrat vzame toliko novih slovenskih duhovnikov? Knez Kocelj je imel tudi pri duhovščini velik ugled. Mogoče je, da je s svojim zgledom in vplivom pridobil nekoliko latinskih duhovnikov in duhovskih kandidatov, med katerimi so bili bržda že nekateri Slovenci ali pa vsaj taki, ki so se slovenskemu ljudstvu že prilagodili. Potem je Kocelj in Ciril-Metodov uspeh mnogo lažje razložljiv. Potem je tem bolj razumljivo, da so se v slovenski Panoniji posebno živahno prepletali vzajemni stiki in vplivi zahodnih latinsko-nemških in cerkvenoslovenskih oblik, karantansko ali panonskoslovenskega izražanja in cerkvenoslovenskega književnega jezika.

Med panonskimi Slovinci je bilo krščanstvo veliko bolj udomačeno kot med Moravani: prvi poskusi izražanja krščanskih resnic v domačem narodnem jeziku so bili v Panoniji že bolj razširjeni. Zato so panonski Slovinci mogli po primerjanju prvih okornih poskusov domačega kršč. izražanja z dovršenim cerkvenoslovenskim književnim jezikom tem bolj občutiti veliko razliko med latinsko-nemškimi in Ciril-Metodovim misijonstvom. Vrh tega se očarajoča Cirilova in Metodova osebnost. Panonski Slovinci, zlasti pa izobraženejši med njimi, predvsem knez Kocelj, so v cerkvenoslovenskem jeziku začutili diha slovenskega duha. Narodova duša se je prebudila, narodna zavest se je predramila.

Stari cerkvenoslovenski književni jezik še danes živo priča o nenavadni kulturni višini Ciril-Metodove književne šole. Slovenska apostola sta se neomikani staroslovenci kmečki in pastirski govor kar v prvih začetkih dvignila na tako visoko stopnjo, kakor so jo drugi književni jeziki dosegli šele po večstoletnem razvoju. Preprosti govor kmetov in pastirjev je z genialno spretnostjo uporabljen za izražanje najvišjeenajših resnic in za prevod umetniško bogatih svetopisemskih in bogoslužnih knjig. Noben drug književni jezik ni bil deležen tako nenavadne spojitve tolikšne književne spretnosti s takšno preprostostjo in prvotnostjo. Še danes nekoliko čutimo v njem privlačen čar. Koliko bolj so ga morali čutili redki izobraženi Slovinci devetega stoletja. Ni čudno, da je ravno plemeniti in izobraženi slovenski knez tako močno vzljubil slovenske knjige ter s to močno ljubeznijo odločilno posegel v tedanjo cerkveno in državno politiko.

Kocelj, častilec svetega Cirila

Kocelj sodobni Rimljani so Cirila takoj po smrti (14. februarja 869) častili kot svetnika. To potrjuje latinska legenda o sv. Cirilu, napisana v Rimu okoli leta 870; ta verodostojni rimski vir se posebej poudarja, da dela Bog na Cirilovem grobu mnoge čudeže. Godove svetnikov pa so že takrat praznovali na njihov smrti dan, Cirilov god torej dne 14. februarja. To je potrjeno tudi po starih slovenskih koledarjih že iz 11. stoletja.

Gotovo je, da so tudi panonski Slovinci, Koceljevi poslanci in Metodovi spremljevalci ob njegovi posvetitvi za panonskega nadškofa, že leta 869 in 870 prihajali na Cirilov grob, da ga z molitvami in prižiganimi lučkami počaste v svojem in Koceljevem imenu. Gotovo je, da je bilo Cirilovo češčenje takrat ravno v slovenski Panoniji najživejše. Saj je bila Panonija od leta 867 do 873 ali 874 glavno zavetje Ciril-Metodovih učencev ter ognjišče cerkvenoslovenske književne in bogoslovne šole.

Panonski Slovinci so torej v letih 870, 871, 872, 873 in 874 dne 14. februarja praznovali Cirilov god. Cirilovi učenci so pred očmi panonskih Slovencev slikali svetniško podobo blaženega slovenskega blagovestnika, da bi se jim čim globlje vtisnila v srce. Z njimi pa je vneto sodeloval knez Kocelj, ki je močno vzljubil ne le Cirilove slovenske knjige, ampak tudi Cirila svetnika in blagovestnika; pač najplemenitejši Cirilov učenec in častilec, kakor je s svojim delom dokazal.

Spomin največjega slovenskega kneza je torej živo združen s spominom slovenskih apostolov, posebej s spominom in godom svetega Cirila. Saj ga srečanje z blaženim učiteljem Cirilom duhovno takó predramilo in dvignilo, da zlasti njemu veljajo papeževе besede: »Slava v višjih Bogu.« O vas smo slišali duhovne reči, kako je Bog predramil vaša srca. Genialni književnik in pesniški svetnik Ciril mu je v svojo apostolsko žrtvijo za Slované zbudil tolikšno slovensko in krščansko zavest, da se je dvignil nad vse slovenske kneze do zgodovinske pomembnosti, ki presega ozke meje naše domovine. To pomenljivo srečanje nam kliče, da naj s spominom slovenskih apostolov in posebno s spominom sv. Cirila obnavljamo zgodovinsko podobo našega največjega kneza in najbolj sončnih dni naše zgodovine.

Naša šolska mladina nima priložnosti, da bi med šolskim letom skupno počastila spomin slovenskih blagovestnikov. Ali se ne bi mogli ozreti na 14. februar, ki je bil že stari panonskim Slovincem svet spominski dan?

Svetniški lik našega blaženega blagovestnika Cirila in brata Metoda je že toliko razjasnjen, zgodovinska podoba kneza Kocelja, njegova najtesnejša zveza s slovenskimi apostoloma, njegova odlična zaslug za njuno apostolsko in književno delo, s tem pa tudi njegova pomembnost za Slovence, Slované in Slované je že toliko raziskana, da že sme zbuditi pozornost vsega slovenskega naroda.

Fr. Grivec.

MLADI SLOVENE

Metka roma v svet

Kam pa roma naša Metka?
V daljni, širni svet:
do sosedovega praga,
kjer jo čaka stari ded.
Dobri ded ji dá orehov
in rožičev polno pest.
To se z njimi bo gostila,
ko se vrne z belih cest!
Zlato sonce sije z neba,
Metka pa dežnik ima;
ne verjame sončnim žarkom,
strašno se boji dežja.
Če klobuček dež ji zmoči,
to še hudega ni —
za orehe in rožiče
naša Metka se boji!

Kako je Kurent prišel v nebesa

(Konec.)

Čakali so le še povelje prvega sodnika. Tedaj pa je Kurent spregovoril:

»Visoko spoštovani gospodje sodniki! Navada je takšna, da sme vsakdo, ki stoji pod visilicami, izreči še zadnjo željo. Jaz si ne želim drugega, kakor zaigrati še enkrat na svoje gosli.«

Sodniki so se spogledali nad to čudno željo, toda gosli so mu vendarle dali. In Kurent je zasviral...

Glasovi vesele pesmi so pri prči spravili na noge vse. Vsa množica, ki se je zbrala, da bi gledala, kako bodo obešali Kurenta, je s strogiimi sodniki vred morala plesati, kakor ni plesala še nikdar v življenju. V tem dirindaju Kurentu ni bilo težko pobegniti izpod vislice.

Šel je dalje po svetu in se ustavil pri nekem kovaču. Služil mu je mnogo let. Nekega dne pa se ga je spomnila smrt in prišla ponj:

»Kurent, čas je, da te odpeljem k Bogu!«

Teta in Francek

Teta pride na obisk in kramlja s svojim nečakom.

»Povej mi, Francek, ali imaš mnogo prijateljev v šoli?« ga vpraša.

Francek odkima: »Dečki, ki me našeskaajo, vendar ne morejo biti moji prijatelji!«

»No, toliko teh dečkov pa tudi ni v razredu,« ugovarja teta. »Gotovo je med njimi tudi nekaj takšnih, ki so slabotnejši od tebe in s katerimi si prijatelji.«

»Ne, tudi ti nisi moji prijatelj!« odkima Francek. »Te pa jaz našeskam!«

Nalezljiva bolezen

Neki gospod, ki je bil že ves plesal in brez zob, se je strašno bal nalezljivih bolezni.

Nekega dne se je peljal z vlakom. Na klopi zraven njega je sedela mati z drobnim otročičkom v naročju, ki je venomer jokala.

»Vaš otrok ima pa gostovo kakšno nalezljivo bolezen?« je ves prestrašen vprašal gospod.

Mati se je zasmejala: »Nalezljiva bolezen? Gospod, meni se zdi, da bi bili vi zelo veseli, če bi imeli takšno nalezljivo bolezen! Fantku rastejo prvi zobček!«

MLADANJIVA

Slovo od pravi ic

Prekrasen gradila sem grad, polagala kamen na kamen, vsadila sem vanj polno nad in grad zažarel je kot plamen.

Obseval ga žar je neba, za streho oblake imel je; noči so mu dale srebra, v modrino ga nebes odel je.

Zidovje bilo je iz sanj in misli — podobne ponosne lepo izklesala sem vanj. Krasile so cvetke ga rosne...

Teman pridrvel je oblak, vihar z njim in grom in nalivi — gradič moj utonil je v mrak, žareli so bliski okoli živ.

Ni v škodo mi bila bridkost — zakaj sem verjela prevaram? Oj, zbogom, brezskrbna mladost! Zdej zlatih gradov več ne maram.

Marija Brentič, Podlipa pri Vrhniki.

Nepozabni prijatelji + Marinki v slovo!

Tako lepo nam je bilo še pred nekaj tedni živih oči, veselih obrazov smo skakale, se igrale naše najljubše igre, spremljale so s svojimi punčkami in vozički. — Nerazdružene smo bile od vseh najlepših dnevi v letu. Skupaj smo pričakovale pri-

Peter Klepec

I.

Peter Klepec je bil doma v razdrti koči v vasi Oslinici ob hrvatski meji. Njegova mati je bila revna kot cerkevna miš in je bila še sama večkrat lačna kakor sita. Zato je moral Klepec, ko je komaj dobro odrasel krilcu, že gnati živino na pašo.

Bil je šibke rasti in slaboten. Pastirji so ga zasmajali in tepli.

Nekega dne Peter Klepec ni mogel več prenašati ponižanja in trpljenja; jokajoč je zbežal domov. Spotoma je srečal vola. Bil je kretni dan in ker živali ta dan razumejo človeško govorico, je Klepec volu potožil svoje gorje.

Vol mu je odgovoril:

»Odlomi šibico, ki je v enem letu zrastle, in pojdi z menoj! Srečala bova vola, ki bo planil vame in me hotel podreti. Ker bo nasprotnik močnejši, ga boš udaril s šibico in mi s tem pomagal. Jaz bom zmagal, ti pa postaneš tako močan, da ti nihče ne bo kos.«

Klepec je ubogal vola in odlomil šibico, ki je v enem letu zrastle. Kmalu sta zares srečala vola, ki se je zagnal v Klepecevega tovariša. Klepec ga je odvrnil s šibico in njegov vol je tujca podrl na tla.

Ta hip je tudi Klepecu šinila v ude neznanaka moč.

Kakor oddaljen grom mu je neki glas zadonel na uho:

»Peter, moč ti je dana! Preizkusi jo!«

Klepec je prijel za grm in ga izdrl s korenino vred.

Spet mu je glas kakor oddaljen grom zadonel na uho:

»Peter, moč ti je dana! Preizkusi jo!«

Peter je prijel za brezo in jo izdrl kot drobno bilko. Še enkrat mu je glas kakor oddaljen grom zadonel na uho:

»Peter, moč ti je dana! Preizkusi jo in izdri hojo!«

Peter se je ozrl, iztegnil roke in že je ležalo staro deblo pred njim.

Peter je zahvalil Boga in jo ves vesel mahnil nazaj na pašo. Komaj so ga pastirji zagledali, so se zakadili vanj in ga hoteli nabunkati, ker je pustil živino samo. Slabo so našli! Peter je zagrabil prvega, ga dvignil v zrak in z njim namahal druge, da so popadali po tleh kot enopje.

Pastirji so prijkali domov in povedali, kaj jim je napravil Klepec, ki so ga imeli za tepčka. Vsa vas se jim je posmehovala.

Peter pa ni bil hudoben. Bil je dobrega srca in jim je odpustil vse. Postal jim je dober prijatelj in rastele z njimi skupaj in moč božja je rastle z njim.

Stričkov kotichek

Dragi striček! — Da ne bom zastoj pisala, Te prav lepo prosim, striček, nikar ne vrzi mojega pisma v svoj nenastitljivi koš!

Zelo sem radovedna, ali so Požgančev oča še na luni. Naš stari oče nam večkrat pripoveduje o Strklači in o Korziku, ki sta tudi na luni in se morda poleti skupaj s Požgančevim očetom vrtna na zemljo. Do tedaj upam, da se bom naučila mnogo novih pesmi in tako dostojno sprejela Požgančevega očeta, če se bodo mogoče oglašili na Vrhniki. Veš, igrati na harmoniko. Na uho Ti povem, da sem lani na velesejmski tekmi mladih harmonikarjev dobila tretjo nagrado. Letos pa upam, da bom dobila drugo ali pa celo prvo.

Pridi kdaj na Vrhniko! Z bratcem Te bova spremlila v Močilnik, kjer se boš lahko okrepčal z dobro kapljico in še elajšo potico. Midva z bratcem pa Ti bova zaigrala kakšno poskočno, da boš lahko tudi zaplesal, če nisi že prestar. Veš, moj bratec ima boben in činelo, pa zaigra tako, da celo starega očeta, ki so stari še 82 let, večkrat srbe pete.

Prav lepo te pozdravlja bratec Janezek in jaz — Helena Jeršinič, učenka III. razreda na Vrhniki.

Draga Helena! — Po dolgem času se je vendar spet nekdo spomnil ubogega Požgančevega očeta. Šest let bo že, odkar so izgubili iz naše srede, kakor da jih je burja odpihnila — in že so pozabljeni, kakor da nikoli niso tlačili trave na tem svetu. Da, da, na svetu je res vse minljivo, tudi naša Požgančevega očeta!

Sprausuje me, če so še na luni. Seveda so, kje pa naj bodo drugod? Prepričan sem, da nam pripravljajo velikansko presenečenje. Zato pa tako molčijo in ne dajo od sebe nobenega glasu. Meni se vse tako zdi, da bodo nekega dne s celo armado mesečanov prifrčali nazaj na zemljo in prinesli s

Kako pravimo...

„Ta pa ziala prodala...“

Če kdo prav radovedno opazuje kakšno reč, pravimo, da zijala prodaja. Tudi sosedova Urša se za vsako figo strašno zanima, zato pa je v vasi na glasu kot velika klepetulja. Kako bi bilo, če bi Urša v resnici zijala prodajala, nam kaže slika, ki jo je narisal I. Malovaiš iz Podlipa pri Vrhniki. A na sliki ne vidimo samo tega, kako Urša v kočari zijala prodaja, ampak vidimo tudi, kako Urša z repom otepa kot krava in kako ji sosedov Janez, ki je na klepetave babnice strašno hud, spredolgi jezik striček. Tako je spretni risar z enim samim udarcem kar tri muhe ubil!

V deželo so prišli hudi časi. Drhal sovražnikov je prihrumela čez Hrvaško v naše kraje. Kralj jim je komaj ušel na hrib nad vasio Oslinico. Sovražniki so se utaborili onkraj hriba v dolini.

Sleheri dan je iz sovražnega tabora prijahal na polje postaven korenjak, ki je mislil, da mu ga ni para pod božjim soncem. Na vsa usta je zabaval in klical na korajžo.

Domači in tuji kralji sta se nazadnje domenila, naj odločita usodo obeh vojak dva moža, ki naj med seboj pomerita svoje moči. Tuji kralj je določil širokoustnega velikana. Domačega kralja pa je hudo skrbelo, kje naj najde domačina, ki bi bil kos tujemu orjaku.

Peter Klepec je pravkar klepal koso, ko je od sosedu izvedel, kaj sta kralja sklenila. Obledel se je in prapne in odšel v kraljev sotor. Kralj je zamišljeno sedel v svojem sotoru, ko je stopil predenj Klepec in mu skromno povedal, da je on tisti junak, ki se hoče pomeriti s tujim velikanom.

Kralj se je žalostno nasmešnil, ko si je ogledal nič kaj postavnega fanta od nog do glave. Le kaj neki si domišljuje fant neumno? (Dalje.)

seboj zvrhane koše zlata in srebra. Potem se bodo za nas Slovence začeli spet zlati časi. Požgančev oča bodo zlato in srebro gotovo pravično razdelili med nas — in nam tako spet napolnili beraške malhe, ki so nam jih v zadnjih letih do dobra izpraznile grabežljive roke. Jaj, da bi se to le kaj kmalu zgodilo, dokler imamo vsaj še prazne malhe! Čez nekaj let nemara niti praznih malh ne bomo imeli več...

Na »dobro kapljico« me vabiš. Če se ne moti moja bistra pamet, misliš s to »dobro kapljico« — vinček. Kar prekrizal sem se trikrat po vrsti in zaklepetal z zobmi ob misli, da bi moral žlampati to grdo pijačo, ki jo je sam peklesček izumil. Ne, draga moja, Kotichekovega strička pa že ne boš pripravila do tega, da bi se s peklesčkom bratili! Jaz poznam eno samo dobro kapljico — to je mleko. Človek, ki pije vino, postane podoben pajku in barji sredi razburkanega morja, človek, ki pije mleko, pa postane zdrav kot česen in močan kot sam Martin Krpan. In zato jaz pijem mleko...

In na ples me tudi vabiš. Ljuba duša, še takrat nisem plesal, ko sem bil mlad in poskočnih nog, pa naj plesem zdaj — na stara leta? Pojdi no, ali misliš, da sem se s pametjo skregal? Saj nisem opical! Ampak ker sem že ravno pri opicah, naj omenim, da jim delamo hudo krivico, ker pravimo, da posnemajo nas, ljudi. To je grda laži! Frklje in frkolini, ki za prazen nič dvigajo noge, se vrtilo kot norci in brusijo podplate po plesišču — ti, ti posnemajo opice! In zato so slabši od opic... Tiste, ki imajo v prvem nadstropju svojega telesa (to je v glavi) vsaj malo pameti, ne boš nikoli videla plesati, ti isti pa, ki imajo v prvem nadstropju svojega telesa — poln skedenj slame, se seveda na vso moč navdušujejo za to opičje poskakovanje. Poznam avšo, ki sanjari in gobežda o plesu noč in dan. In bo toliko časa sanjirala in gobeždala, dokler je ne bo pamet srečala. Pa je zelo malo verjetno, da bi jo kdaj srečala, kajti se pamet takim avšam navadno izogne že kilometer daleč...

Didl, didl, didl di,
dedec v krogu se vrtil,
dedec pleše kakor norec
in blebeče kakor škorec.
Kdo pa pleše? Stari Tinček.
Zmešal glavo mu je vinček.
Zmošal ga gode: didl do?
Gregec na harmoniko.
Prvi gode, drugi pleše,
smrt obema krsto teše...
Didl, didl, didl di,
to so žalostne reči!

Vidiš, takšno je moje mnenje o plesu. In ker je takšno, boš zastoj čakala, da bi me ob poskočnih glasovih Tvoje harmonike začele srbeti pete. Poslušam pa rad harmoniko, o, tisto pal! Če mi boš kakšno prav lepo zasvirla, bom zraven zapel s svojim gromkim glasom, da se bodo kar stene tresle.

Pa brez zamere in lepo pozdravljena oba — Ti in bratec Janezek! — Kotichek striček.

Nadzornik je nepričakovano prišel v neko šolo na deželi. Učiteljica mu je hotela pokazati, kako njeni učenci znajo računati. Vprašala jih je:

»Otroci, povejte mi, koliko je 20 manj 19?«

Po razredu je bilo vse tiho. Šolski nadzornik je hotel učencem pomagati in je naskrivaj dvignil en prst. Andrejček je v tem hipu skočil pokonci in zaklical:

»Gospodična, tegale moža vprašajte, on ve!«

Učitelj: Povej mi, zakaj je dati bolj plemenito kot vzeti?

Tinček: Vedno je boljše komu klobute dati, kot pa jih vzeti.

Ko je bila kepa dovolj velika za trup snežnega moža, so jo postavili pokonci. Na njo so posadili še eno manjšo kepo, na kateri so naredili oči, nos in usta, na njo pa so poveznili star lonec. Tudi rok mu niso pozabili narediti. V levo roko so mu aali celo metlo.

To ti je bil sneženi mož! Rada bi ga videla, pa kako, saj sem bila s svojimi sestricami zamešana globoko v njegovem telesu.

Minilo je od tega nekaj tednov. Mraz je pojenjal in sonce se je prikazalo na nebu. Sneženi mož se je topil in se manjšal in manjšal. Nazadnje je tako šušljal, da je sonce posijalo na me, ki sem bila v sredini telesa. Zveselila sem se ljubeča sončca, a kmalu sem uvidela, da me njegovi žarki tope. Postajala sem vedno manjša, slednjič pa sem se stopila.

Postala sem spet kapljica.

Valentina Albin, dijak, Ljubljana-Viž.

Gorsko jezero

Jezero goreško kot modro nebo

blešči se ob tihem pobočju.

Postoj tu, popotnik, sedi na mah!

Nad bistro vodice drevesa se sklanjajo

pokoju njih letiči v vetru sanjajo.

Iz skritih tihot,

iz planinskih samot

pesem nad jezerom tiho šumi.

Ignacij Šumi, dijak v Kranju.

DRUŽINA

Oj, ta pustni čas presneti...

Rdeča obleka

Gospa Noemija hoče obleko. To se ji vendar spodobi!

Toda — barva? ...
Važno vprašanje! ...

Pomisli! Izberete si lahko tako, ki se ne prilega barvi kože. Barvo, ki bi ne bila več v modi. Barvo, ki bi je nihče ne opazil! ... Barvo, ki bi ne bila pravna za k zadnjemu ali prihodnjemu klobuku. Ali tako, ki bi bila samo posnetek barve, ki jo je bila izbrala gospa C., ki ima okus, pa prav nič drugega! ...

Pa mislite, da je to vse?

»Gospodične, bedele boste do enajstih...«

»Toda — jaz ne bom mogla dobiti tramvaja.«

»Tako! Do enajstih, do 23. ure. In potem, sicer... saj veste... Če niste zadovoljne... Ali mislite, da me veseli žgati plin pol noči?«

Gospa je prišla, da pomeji obleko.

»Strašno! Kakšen slab okus! Prava vreča! Razderite mi to! Popravite mi ono! Pa gumbi mi greste prevleči kakor s cinkom! Več lahkote! Več prožnosti! Več poezije! Dejala bi, da vaš salon nazaduje. In — saj dobro veste, to bo za pojutrišnjem!«

Že novosti za pomlad!

Novi pomladanski plašč (1) ima na hrbtu nalahno zguban del. Obleka za pod ta plašč (4) ima vdolane pentlje. Zanimiva je tesno prilagajajoča se tunika. Najzanimivejši je kostim iz volnenega blaga (2) se zapenja na barvasto kovinasto zadržko. Bluza, ki spada zraven (3), je okrašena z belim zgibanim vložkom iz muslina in ima uvezene cvetke.

Zdaj pa še kraj in gumbi in podloga in še vsega vruga!

Kar se pa cene tiče, to ima v rokah gospod. Gospa torej hoče obleko.

3. januarja. Pohod na poizvedovanje, da pogledamo, kaj se prav za prav nosi. Nato prvi posvet s šiviljo v Ulici miru.

10. januarja. Vrnitev k prejšnji šivilji v ulici Rivoli, ki popolnoma pobija misli tiste na Ulici miru.

13. januarja. Ponoči brez spanja pride odločitev: temnordeča bo, kraj v stilu prvega cesarstva, podloga izredno bogata, gumbi vsi spremenjajoči se v blešku. Gospa ne more več!

16. januarja. Gospod se upira. To je predrago! Gospa ne odneha pri blagu, popušta pa pri podlogi... Nesramni mož! Če bi bilo to za njegovega konja, bi prav nič ne skoparil. Za njegovo ženo pa je vse preveč!

17. januarja. Naročilo je opravljeno in zelo ostro. Kajti gospa je skrajno razdražena. Treba je obleko narediti do 23. zvečer... Treba!... Sicer gremo drugam... Razumete?

18. januarja. Šivilja je dobila enajst naročil z istimi pogoji. Zbrala je svoje male pomočnice, blede in suha dekleta iz oddaljenih četrti, s tankimi prsti in z jetično barvo na koži: »Gospodične, bedele boste do osmih... Odhajale boste ob desetih, dokler drugače ne bom ukazala.«

»...Toda jaz stanujem v Puteauxu!«

»Jaz v Sevalloisul!«

»Jaz v Saint-Quenul!«

»Revce ste. Toda treba je vzeti zares ali pa pustiti. Od vseh strani tišče vame.«

20. januarja. Delo napreduje, toda počasni. In ker je velika zadrega, so malo preveč zaokrožile rokave. In en životec je treba znova začeti!...

Dve bluzi posebne vrste

Casih je potrebno, da imaš bluze, ki jih ni videti povsod in vsak dan. Taki bluzi sta na pričetku slike, ki sta jako preprosti, vendar pa značilne oblike. Kvadratasta bluza na levi ima,

»Mile moje, bedele bomo do polnoči! Zelo mi je žal, toda jaz moram: saj vidite, kako me nadlegujejo!«

»Do polnoči! Torej bom morala peš domov?«

»Kakor boš mogla...«

Se polnoči ni dovolj... In nedelja tudi ne.

V delavnici se vse trese.

Gre za to, da ne zgube te odjemalke! Saj dobro poznajo njen značaj! S seboj bi potegnili še deset drugih. Prečle bodo vso noč. Toda proti drugi uri zjutraj male revice, vse zmučene začinkajo z glavami v slepeče rdečem blagu. Kar epijo naj na svojem stolu, ubite, uničene zaradi bdenja, stisnjene v svoje ozke živote. Cez uro pa jih stresejo in zdramijo; z močno črno kavo jih spet spravijo k delu. »Daj, mila moja! Pa nikar, da bi gumbi kakor s cinkom prevlekla! Več lahkote! Več poezije!«

V znanem salonu se je gospa Noemija v krogu dam hvalila z lepo obleko, ki jo je izdelala iz šivilje. »Vidite to obleko,« je rekla, gladeč blesteče blago z rokami v belih rokavicah, »vidite to obleko? Pogledajte jo vendar dobro! Pogledajte, kako lepo je narejena! In to malo okrasje!... In to! In ono...! Pa v petih dneh! Od petka do srede! Samo — dregati jih je bilo treba!...«

»Ah, ne čudim se več, da je tako rdeča vaša obleka.«

»Kako? Jaz ne razumem...?«

»Saj je vendar dosti jasno. Če bi vašo lepo rdečo obleko dali ožeti, bi kri teh revic pritekla iz nje!«

»...Kdo ste, da mi take poveste,« zakriči obiskovalka in se ponošno dvigne.

»Kdo sem?« je odgovorila gospodinja zelo počasi. »Jaz sem žena in mati in... kristjanka!«

(Pierre L'Ermite.)

na primer, posebne zgibe na prsih, a hrbet je povsem gladek — Druga bluza bodi iz belega satina in je posebna zaradi širokih, vrečastih rokavov.

Jako važno

Tako piše neki list v božični številki: »Za ta predpust je jako važen dekolte, čigar lepota je pomembna v tatilniku in pa na hrbtu. Vsaka ženska lahko razgali tiste dele telesa, o katerih misli, da so vredni, da jih pokaže in naj tiste pokrije, ki drugim ne bodo tako všeč... Vendar ni nobena plesalka prisiljena, da bi vprav vrhnji del života razgalila. Katera ženska si more to privoščiti, bo zapeta do vratu, a krilo bo imela ob strani do nad kolonom razporjeno. To je tako nasprotje, ki zaradi svoje iznajdljivosti brez dvoma učinkuje.« — In koliko jih je, ki takšnega iznajdljivega, rafiniranega srca gredo na ples itd. »V dobrodelne namene!« Kako dolgo bomo še slepili sami sebe? In doklej se bomo kot kristjani z nagoto zabavali, češ da bomo reževe nasitili!

Svetujem ti

Kadar zmrzuje

ne smeš umivati šip z vodo in milom, marveč le s krpo, ki jo namakaš v špirt.

Turistovske čevlje

je treba od časa do časa, tudi če jih nihče ne nosi, namazati z mažo za usnje, sicer se usnje preveč strdi.

Citrona - zimsko zdravje

Citrona je zaradi vsebine vitaminov najzlahnejši zimski sad. Če človek vsak dan zaužije 2 do 3 žlice citronovega soka, ima telo popolnoma zadostno količino vitaminov, zlasti sok nezrelih, zelenih citronov je bogat vitaminov. — Prav zato ni moči biti brez citrone v kuhinji, saj nekaj žlic tega soka poži vi sleherni jed, je koristna bolnim in zdravim ljudem. Če kaneš pri kuhi nekaj kapljic citronovega soka v sok jabolk, hrušk, kutin itd., ostane sadje celo. Seveda je treba sadje dušiti pokrito in ga potem ohladiti. Če pripravljate sadno žolico, moraš koj v začetku dodati nekaj citronovih rezin. — Vsakršna solata, tudi krompirjeva, je boljša in bolj zdrava, če jo okisaš s citrnom, namesto z jesi-hom. Citronov sok in lupino daš tudi v testo, v mešanico za torte. Tudi meso — vsake vrste — je boljše, če ga obrišaš s citronovo rezino. Morske ribe je treba poskropiti s citronovim sokom.

Citroni, ki so trdi in jih je težko izžeti, zaviješ v svilen papir in jih daš za nekaj ur na toplo, kjer jih večkrat obrneš, a pred uporabo jih povaljaš z roko na toplem prostoru. — Če kuhaš mlečen zdrob ali mlečno kašo, bo jed jako okusna, če daš vanjo citronov sok s presnim maslom in rumenjacom pomešanega.

Citronov narastek

je za občutljive želodce jako lahka močnata jed. (Za eno osebo) vzameš rumenjaka, 6 dkg sladkor-nega popriha, kar zmešaš, da se peni in kapljaš v zmes med mešanjem žličko citronovega soka. Nato primešaš sneg enega beljaka, žličko moke in to lahko zmes daš na krožnik, ki je namazan s presnim maslom, ga postaviš na pekačo in spečeš v pečici, ki ne sme biti razbeljena. Pečeš 15 minut in daš koj na mizo.

Pazi na obleko!

Kdor pazi na obleko in vse potrebščine za k obleki, je vedno čedno oblečen in si prihrani dosti denarja.

Čiščenje in likanje

je potrebno večkrat, ker se prah in umazanija zajesta med nitke. Časih ni več moči obleke očistiti doma, zato jo dajmo v čistilnico, saj tisti denar ne bo proč vržen, ki ga plačamo čistilnici. Pri likanju pa pazimo, da obleke ne zapalimo.

Klobuk

očistiš znotraj z močno mešanico vode in jesiha. Zlasti je to potrebno, če je klobuk prepoten.

Irhaste rokavice

postanejo od pranja trde in grde oblike. Zatorej daj v vodo za izplakovanje dve žlici glicerina.

Dežniki

obledijo, a bodo zopet lepe barve, če jih skrtčaš z močno kavo ali čajem. Pri tem seveda dežnik

razpneš. Če je dežnik raztrgan, nikar ne šivaj, ampak prilepi na narobni strani obliž.

Čevlje

je treba dati na kopita — če jih imaš — da se počasi posušijo. Nikoli jih ne daj na peč ali štedilnik. Dobra maža za čevlje pa celo slabim čevljem podaljša življenje in jim da lep videz.

Nogavice

moraš večkrat oprati. Čim večkrat so oprane, tem delj so cele in tople.

Volneno perilo

pereš zmeraj v mlačni, a nikoli v vroči vodi, da se preveč ne uskoči. Ko izpiraš tako perilo, mora biti voda tudi mlačna in ne mrzla, sicer se volna sprime isto velja za pranje volnenih vrhnjih jopic, žemperjev in puloverjev.

Praktična omarica lepe oblike, ki se prilaga okrogli obliki izliva pri vodovodu. V omarico moreš dati priprave za ribanje, za čiščenje čevljev in podobno.

Iz kuhinje v kuhinjo

Moderna mesnica

Lepo in človeško meso je na prodaj po naših plesnih dvoranah. Ozaljšano je z nekaj trakovi. Posuto z belo štupo in namazano z rdečilom in še odišavljeno. Kakor so ribe najboljšje, če še žive kupiš, tako je tudi to meso še živo. Če ima dušo, je vprašanje: če kaj okusa in morale, ni več vprašanje. Ali ni nikogar na plesišču, ki bi izžvižgal te gole hrbe in pleča in razporke vrh beder? Ali niso matere več matere, da se same razgaljajo in da svoje hčere pustijo kot meso na prodaj? To niso starokopitna in ne vprašanja za moralne ocvirke. Če že ni to poglavje greha, je pa poglavje okusa, lepote občutenja. Ali se te mesnine zares nikomur ne studijo?

Zdrobovi krohli

Zavreš liter mleka, ki je v njem 6 dkg presnega masla, ščepec soli in zakuhaš 20—25 dkg pšeničnega zdroba, da se zgosti. Ubijes v to rumenjaka in 1 jajce z beljakom. Potem daš to goščo za 2 prsta na debelo na vlažno desko, izrežeš drobke, ki jih opraviš na masti in potreseš s sladkorjem. Zraven daš čezano.

Špinača na angleški način

Špinačo otrebiš pečljev in liste kuhaš pet minut v slani vodi; vode je treba le toliko v loncu, da je dno pokrito. Potem daš špinačo na sito, da se osuši. Nato streses špinačo v porcijah na krožnike in daš na vsak kupček kosček svežega presnega masla.

Snežene hepice

Iz beljakov, ki so nam ostali od krofov, napravimo zelo okusno sladkorno slaščico. Beljake stolčemo v trd eneg (na 1 beljak denemo 8 dkg sladk. popriha), ki ga nalahko primešamo enegu, dodamo še nekoliko vanilije in zmes ali nabrizgamo na majhne oblate, ali pa tudi z žličko napravimo hepice na pekačo ali kakšno pločevino, denimo jih v ohlajeno pečico, da se deloma spečejo in deloma osuše. Damo jih k čaju.

Koštrun tako in tako

V državah, kjer posebno varčujejo z živili, so iznašli tudi precej kuhinjskih navodil, po katerih počeni, po dobro jedo. Ker pri nas tudi nimamo ničesar odveč, bo mogoče to ali ono gospodinjo zanimati, kakšne so te jedi in jih bo tudi sama skuhal za svojo družino. To so tako zvane »jedi iz ene posode«.

Koštrunovo meso razrežeš na majhne kose, dodaš malo čebule, ščepec soli in popra in opraviš. Vrh tega naložiš zeleno, korenje in krompir v kosih. Vse skupaj naj se skuha do mehkega in le toliko vode dolivaš, da se ne prismoči.

Koštrunovo meso z veliko čebule vred opečeš, dodaš malo kuhanega fižola, olupljenega surovega krompirja in vse skuhaš do mehkega in osoliš in popopraš.

Koštrun, čebulo, zelenjavo, krompir v kosih kuhaš skupaj in je jed prav izvrstna.

Gospodinjsko delo v kilometrih

Na nekem angleškem zborovanju je imela gospa Murphy razpravo, kjer je povedala, da vsaka gospodinja, ki sama vse dela, pomije na leto toliko posode, kolikor bi je šlo na prostor štirih kvadratnih kilometrov. Oblek očisti toliko, da bi, razobešene, vsele na 3 km dolgi vrvi in šip umije za 1,5 km dolžine, a z ribanjem poriba ploskev v dolžini 7,5 km.

»To je sleparija! To blago ni volneno, lejte, molji se ga niti dotakniti niso!«

V šoli se učijo o čutilih. Nato govorijo o raznih bitjih, ki imajo čutila bolj razvita ko človek.

»Kdo vidi bolje ko človek?« vpraša učitelj.

»Orel, jastreb,« odgovori razred.

»Kdo pa bolje slisi?«

»Pes, mačka!«

»Dobro,« pravi učitelj. »A kdo pa bolje duha?«

»Vijolica,« se oglasi vsa srečna neka deklica.

Naš domači zdravnik

T. M. M. — Čudno omočilo pri hoji in slabo spanje opazujete že dalj časa pri sebi. Zdravnik je našel nekaj slabokrvnosti, sicer pa nič nevarnega. Vam je pa le težko in ne morete delati. Gotovo vam je zdravnik preiskal tudi kri, zmeril krvni pritisk ter pregledal seč zaradi suma na bolezen ledvic. Kupite si v lekarni liste melise. Vzemite 5 gramov listov na četrt litra vode, skuhajte si čaj in ga popijte tekom dneva. To delajte redno skozi osem dni. Ako bi se stanje v kratkem ne zboljšalo, pojdite k strokovnemu zdravniku za živčne bolezni ali pa v bolnišnico.

M. S. — Skilavost se da v precejšnji meri zboljšati ali celo popolnoma odstraniti s operacijo, deloma tudi z oči. Seveda se morate obrniti v ta namen na svojega zdravnika ali pa pojdite v ljubljansko bolnišnico. Tu boste dobili tudi najlažje informacije na vaše drugo vprašanje.

I. Z. L. — Pljučni katar, ki se je precej zboljšal po zdravljenju pri zdravniku in s spremembo kraja, bi radi popolnoma odpravili z domačim zdravljenjem. Nabavite si drobno narezane korenine sleza (*Althaea officinalis*), vzemite jih za jedilno žlico, dodajte dva kozarca vode, kuhajte 15 minut, precedite in še enkrat z medom prekuhajte. Pijte vsaki dve uri po eno jedilno žlico.

S. J. N. — Slaba navada, ki jo omenjate, povzroča veliko telesno, še bolj pa moralno škodo vsaki osebi, ki se začne s tem baviti. Izberite si primernega življenjskega sopotnika, pa se poročite: to bo najboljšo zdravilo.

U. G. R. — S. R. — Ali je jetika nalezljiva, vas zanima. V zadnjih letih je v Sloveniji o tej bolezni bilo toliko govorjeno in pisano, da sem prepričan, da bi na vaše vprašanje lahko odgovorila večina Slovencev pritrldno: da, jetika je nalezljiva bolezen. Zaradi tega tudi zahtevamo, da se morajo bolni ločiti od zdravih. Nalezljiva pa je jetika zaradi tega, ker jo povzročajo bolezenske kadi, palčice ali bacili jetike, ki se nahajajo v bolnikovem telesu (v bolnih pljučih, v drugih bolnih organih, v krvi itd.), pa tudi v mnogih njegovih izločninah (predvsem v pljunku, seču, blatu itd.). Vidi se vam, da ste tudi vi že mnogo slišali o jetiki, zato vprašujete dalje: kaj je to odprta in zaprta jetika? Kljub temu, da imajo vsi jetični bolniki v svojem telesu polno kadi jetike, jih vendar vsi ne izločajo v svojih izločkih. To velja posebno še za pljučno jetiko. Večina ljudi, ki imajo pljučno jetiko ali sušico izloča v svojem pljunku tudi polno bacilov. Ker imajo ti bacili pristo pot iz pljuca v zunanji svet, zato pri takih bolnikih pravimo, da imajo odprto jetiko. Ti so seveda tako nevarni za okolico. So pa drugi bolniki, pri katerih ne najdemo v pljunku nikakih bacilov jetike; pljuca so sicer znotraj razpadla, vendar bolna mesta ali votlinice (kaverne) nimajo nobene zveze z večjimi ali manjšimi dušniki. Votlinice so zaprte, bacili ne morejo nikamor ven. Pljukec je sicer gnojen, vendar v njem ni bacilov jetike. V tem primeru pravimo, da ima tak bolnik zaprto vrsto tuberkuloze. Te vrste bolnik sicer ni nevaren za okolico, vendar moramo pri njem biti oprezní, ker se lahko vsak hip predre tisti zid, ki loči kaverno od bronhija (dušnika), in pljučni vulkan zopet lahko začne bruhati lavo z bacili jetike. Sušica postane s tem zopet odprta. — Ni vam dovolj to vprašanje, vprašujete še naprej: ali je kostna jetika nalezljiva? Tudi kostna jetika je nalezljiva, vendar mnogo manj kot pljučna. — Ali so odprte jetične rane tudi nevarne za okolico? Tudi v takih ranah se nahajajo bacili jetike, čeprav včasih v malem številu, zato so te vrste rane tudi lahko nevarne. — Jetika nima omejene starostne dobe: od dojenčkov do starčev, vsakdo je lahko podvržen jetiki. Res pa je, da je največ primerov te morilke med prebivalstvom v starosti od 15 do 35 let. Vsak človek je dolžan ukreniti vse, da ne oboli za jetiko sam, pa tudi njegova družina. V ta namen se mnogo gibajte na svežem zraku in na soncu. Če pa je kdo v vaši družini že bolan, tako da pri njem opazujete sumljive znake: pokašljevanje, malo zvišano temperaturo, ponočno potenje, hitro utrudljivost itd., poskrbite, da bo šel čim prej k zdravniku.

Isti. — Rane v zelodcu in črevesju so nevarne zaradi večkratne krvavitve in možnosti razpoke. Bolniki s takimi motnjami spadajo v roke zdravnikov.

K. K. M. — Mozolčki za ušesom se vam večkrat ponavljajo in močno srbijo. Ta nevarnost je sicer mnogokrat doma pri otrocih, včasih pa nadleguje tudi odrasle. Začenja se posebno pri ljudeh, ki premalo pazijo na telesno čistoto, ali pa si pozabijo posušiti dotično mesto po umivanju. Nekateri pa so tudi k takim izpuščajem nagnjeni zaradi pogostega zaprtja ali česa drugega. — Dotična mesta nikar ne umivajte z vodo, pač pa ga naprašite enkrat dnevno s cinkovim praškom, ki ga imate.

Isti. — Rumena barva kože in zlati prameni v očeh govorijo za zlatenico, ki se razvija, ako žolčevodni prehodni in zaradi tega žolč prehaja v kri. Ker iz vašega dopisa ne morem razpoznati, kakšna bolezen zapira pri vas prehodnost žolčevoda, vam zaradi tega tudi ne morem dati točnega navodila, a vam priporočam, da se obrnete na svojega zdravnika.

J. M. S. — Ohromitev ličnega živea vam je ugotovil zdravnik. Neprimerno stanje traja že nekaj tednov, pa se noče zboljšati kljub elektriziranju in drugemu zdravljenju. — Vaše težave so nastopile bržkone po influenci ali pa so revmatične narave. Opozoriti vas moram takoj, da je bolezen zelo trdovratna, zato nikar ne obupavajte, tudi če traja to stanje še nekaj tednov ali mesecev. Okrepiti in poživiti bo treba živčevje, kar ste že začeli. V ta namen so sedaj v rabi tudi razni vitaminski preparati. Ako bi ne bilo kmalu dobro, pojdite še v Ljubljano k zdravniku za živčne bolezni.

Isti. — Izpuščaji, ki ga omenjate, ni sicer nevaren, je pa neprimerno, zato je umerno, da se ga hočete čim prej iznebiti. Kopajte si dotični del telesa dnevno po 10 minut v topli raztopini hipermanganovega kalija, nato osušite brez drgnjenja in posipajte z otroškim praškom.

S. P. L. — Vaše težave so popolnoma razumljive in prirodne, zaradi tega si ni treba delati prav nikakih skrbi, marveč mirno še dalje opravljajte lahka dela. Skrbite, da bo vedno kdo od domačih v vaši bližini.

J. S. — Ali so male morske ribice zdravju škodljive, če jih ljudje uživajo — kot je to ponavadi — z glavo in repom? To delajo ljudje že tisoletja brez splošne škode, saj bi bilo praktično nemogoče oddeliti vse najmanjše koščice. Tudi v drugi hrani se nahajajo večkrat trdi delci,

na primer manjše koščice v sadju, katere posebno otroci požirajo z največjim veseljem in jih tudi izločajo brez škode. Seveda se primerijo tu in tam kakšne težave, navadno brez težjih posledic. Nalaga uživati koščice ter sribje glave in repce seveda ni priporočljivo, posebno ne pri večjih ribah in ribicah (morski volki).

M. S. L. — Bolečine na desnem ramenu so najbolj verjetno revmatične narave, saj ste spremembam vremena bili izpostavljeni dovolj. S kostolomom pred dvajsetimi leti ne bode imele velike zveze, ker jih dolga leta sploh niste občutili. Vtrite v dotično mesto enkrat na dan, najbolje zvečer, kafrov vinski cvet, nato pa toplo zavijte.

M. K. Z. — Boleči krči v trebuhu, hujšanje kljub dobri hrani, živčni napadi, hude sanje in druge nadloge vas mučijo že nekaj let. Zdravnik vam je dognal živčno bolezen. Le ravnavajte se po njegovih navodilih, in uživajte brez skrbi prašek, ki ga omenjate. Zaradi drugih težav si dajte preiskati tudi seč in kri, ker imam precej povišane sumiti na sladkorno bolezen.

M. H. S. L. — V trebuhu vas večkrat boli in napenja, zaprti ste mnogokrat, včasih se vam peha, pa tudi črvom podobne gliste vas čisto zapuščajajo, včasih imate tudi omotico. — Menim, da bo potrebno najprej odpraviti gliste. Zato imate dobro domače zdravilo: čebulo, česen in sveže korenje, ki so že marsikomu pregnali črvesno golazen. Ako bi še ne bilo dobro, kupite v lekarni dva glatista medenjaka, zaužijte enega zvečer, enega zjutraj na tešče, pa se bo kmalu število glist zmanjšalo.

M. F. S. — Ze preko dvajset let imate skrženo nogo v kolku, vsako leto se vam nekajkrat odpre rana na sedalu, iz katere teče nato nekaj tednov gnoj, nakar se rana zopet zaceli. Zdravili ste se v bolnišnicah brez posebnega uspeha. — Vse govori za bolezen kosti — kostno jetiko. Bolezen za življenje sicer ni naravnost nevarna, je pa sila dolgotrajna. Od domačih sredstev je še najboljša in najcenejša — sonce. Obsevanje si dotične dele telesa na ta način, da začnete prvi dan s kratkotrajnim obsevanjem (5 minut) in nadaljujete stopnjema vsak dan malo več, da dosežete dve do tri ure na dan. Tisto

mazilo pa tudi lahko uporabljate. Morate se tudi splošno okrepiti. Ako vam je mogoče, pojdite v Kraljevico (pri Sušaku) v bolnišnico za kostno-bolne za nekaj mesecev.

S. I. R. — Odločiti se vam je težko, pravite: na eni strani vas »kljuje« in mičejoč čudovite oči in živahnost, na drugi strani vas veže lepota značaja in vse poželjne vrline. Kaj naj vam posebnega svetujem, ko ste si sami na jasnem, kje vam bo vzklikala sreča življenja, kje mir! Vsako vino mora prevreti, da je dobro, tudi vi boste našli pravo srečo po viharnem življenju v čimprejšnji zakonski zvezi z izvoljenko, ki jo krase po vaših besedah »vse dobre lastnosti žene«. Ne oklevajte, temveč delajte in zopet delajte.

M. N. S. — Na operativno zboljšanje svoje bolezni lahko še počakate nekaj mesecev, dokler se vaše razmere drugače ne uredijo: Tačas seveda ne smete nič težkega delati in ne nositi težkih predmetov. Za začasno pomoč se dnevno kopajte v mlačni vodi, ki ji primešate nekaj zavrelce hrastovega lubja ali senenega droba. Po kopeli se dobro osušite in posipajte zunanje dele z otroškim praškom. Če nekaj mesecev pa le pojdite v ljubljansko bolnišnico.

S. I. B. — Vaše navedbe so precej sumljive za resno bolezen. Ker ste itak zavarovani, se obrnite na svojega zdravnika, da vas pošlje po svoji uvidenosti k specialistu pri centrali v Ljubljani ali pa v bolnišnico, da se bolezen točno ugotovi. Sedaj je še vedno pravočasno, vendar nikar več ne odlašajte.

F. U. M. — Za zmanjšanje vaših tegob je nad vse potrebna popolna telesna čistota, zato se kopijte redno vsak drugi dan v sedeči in enkrat na teden v polni kopeli. Vodi v sedeči kopeli prilijte zavrelce hrastovega lubja, kakor že zgoraj omenjeno. Ako bi ne bilo v kratkem boljše, se obrnite na zdravnika zaradi podrobnejše preiskave.

V. J. T. — Po vsem telesu vas močno srbí, posebno zvečer in ponoči, tako da se morate neprestano drgniti in praskati. Vaša bolezen me zelo spominja na garje, zato svetujem, da stopite čim prej k zdravniku ali pa na kožni oddelek bližnje bolnišnice. Vsako drugo domače zdravljenje je mnogo predolgotrajno in ne doseže pravega uspeha.

Ostali pridejo na vrsto prihodnjič.

Pravni nasveti

Dolg pri revnejšem upniku. I. P. D. — Upnik, ki je v slabšem gnotnem položaju kakor vi dolžnik, zahteva takojšnje plačilo dolga. Vi uživate zaščito in vprašate, če ste tudi glede tega dolga zaščiteni. — Dolžniki kmetje ne uživajo zaščite, če so v boljšem gnotnem položaju od svojih upnikov. Ob sporu odloči za dolžnika krajevno pristojno okrajno sodišče.

Dedna pristojbina od podedovane terjatve. C. P. — Dedič je podedoval terjatve iz posojila in to leta 1934. Sedaj se je z dolžnikom, ki je zaščiten kmet, tako poravnal, da se dolg zniža za polovico. Vprašate, če ima sedaj pravico, da se dedna pristojbina tudi zniža na polovico. — Dedna taksa se odmeri vsakomur po čisti vrednosti vse njemu pripadale imovine. Ker je vsa terjatve pripadla dediču in se je šele potem, ko je dedna taksa že bila odmerjena, znižala na polovico, po našem mnenju ni zakonite podlage za znižanje dedne takse.

Dolg pri bratu. G. A. Več let ste iz tujine pošiljali svoje prehranske bratu. Sedaj ste postali nesposobni za delo in dobivate le malo rento. Radi bi, da vam brat vrne denar, vendar se izgovarja na zaščito in govori, da mu morate poslati neko obveznico in obračun ter da se mora dolg znižati za polovico. Vprašate, ali lahko zahtevate vrnitev vse posojene vsote. — Če brat živi v boljšem gnotnem položaju kakor vi, ne uživa zaščite in vam mora plačati vsote terjatev. Sicer pa mora upnik poslati zaščitenemu kmetu obračun in novo obveznico, kakor smo o tem že pisali nazadnje 23. januarja t. l. pod naslovom »Če upnik dolžniku-kmetu ne pošlje obračunac«.

Generator. Z. F. P. Kupili ste generator za ogelje od prodajalca, ki še ni kupnine popolnoma izplačal prejšnjemu lastniku. Vprašate, če lahko terjate prejšnji lastnik kupnino od vas, ki sedaj generator posedujete. — S prvotnim lastnikom nimate nobene pogodbene obveze. Ta lahko terja plačilo samo od svojega kupca, ne pa od vas. Vi ste dolžni plačati kupnino le svojemu prodajalcu. Tudi ne more prvotni lastnik od vas zahtevati izročitev generatorja, ki ste ga kupili od osebe, kateri ga je prvotni lastnik sam izročil.

Brez drvarnice. B. T. B. Nad 30 let ste uživali drvarnico svoje sosedu, ne da bi bila ta pravica vključena. Posedovalec sosedu je bilo sedaj na dražbi prodano. Vprašate, če ste s tem izgubili svojo pravico ali ne. — Ker vaša pravica ni bila vključena, bi morali ob priliki sodne cenitve opozoriti sodnega odposlanca na svojo pravico, kar bi se pač tedaj zapisalo. Če tega niste storili in če pred dražbo kupca na svojo priposestovano pravico niste opozorili, tako da je kupil posestvo v zaupanju na javne knjige bremen prosto, potem ste izgubili svojo priposestovano služnostno pravico, ker ni bila pravočasno vključena.

Službeni položaj. M. K. Po vašem opisu dela, ki ga izvršujete, ste po našem mnenju zavezani pokojninskemu zavarovanju pri Pokojninskem zavodu. Če vas službodajalec ne prijavi, se lahko prijavite sami. V primeru spora, ali ste ali niste zavezani pokojninskemu zavarovanju, bo odločila banška uprava.

Zgubljena pravda. K. L. Glinca. Če je bila vaša pravda pri Stolu sedemdeset in ste jo tam zgubili, potem je ta pravda dokončno razsojena in morate plačati stroške svojega in nasprotnega zastopnika. — Te pravde najbrže ne bi bilo, če bi napravili pismeno izročilno pogodbo pri notarju in bi se pač vse zapisalo, ne pa tako, kot sedaj, le ustno in brez pravih pric. Svetujemo vam, da svoje razmerje s pastorkom uredite in vse to pismeno ugotovite, da ne bo nove pravde.

Nakup zemljišča. J. P. Pri kupnih pogodbah za nepremičnine mora notar ali sodišče overiti podpis prodajalca na kupni pogodbi, v kateri se dovoli prepis zemljišča na novega kupca. Vse drugo lahko stranke same napravijo, če to znajo. Skico lahko naročite pri vsakem pooblaščenem geometru. Posestni list dobite pri katastr. upravi; tam vprašajte za stroške.

Obresti za posojilo. F. V. L. Če niso bile obresti od posojila točno določene, ni pa bilo posojilo dano izrečno kot brezobrestno, potem ima upnik pravico zahtevati zakonite 5% obresti od dolžnika.

Posojilo umrlega Amerikanca. F. V. L. Če je oče, ki je umrl v Ameriki, zapustil terjatve, ki jo ima do nekega dolžnika o domačem kraju, potem je potrebno, da se pri domačem sodišču izvede zapuščinska obravnava o zapuščini pokojnega očeta. Dediči bodo potem upravičeni izterjati očetov dolg. Če dolžnik prizna dolg le v znesku 10.000 din, dejansko pa je dobil od očeta posojenih 15.000 din, potem bodo morali dediči

tega dolžnika tožiti za povračilo celega dolga. Kot dokaz o višini očetovega posojila bo sodišče upoštevalo tozadevna očetova pismena sporočila domačim, koliko in kdaj je dolžniku poslal denar, lahko si pa dediči tudi preskrbijo od pošne direktije potrdilo, koliko je v teh letih po pošti pokojni oče poslal dolžniku denarja.

Prenos lastnine. A. H. G. Za prenos lastnine zemljišča je pri vas potrebna odobritev od zemljiško prometne komisije. Zato sklenite kupno pogodbo le pod pogojem, da bo komisija prenos lastnine dovolila, sicer postane pogodba brezpredmetna.

Med dvema snubcema. J. S. Če se je dekle odločilo za drugega snubca, prvega pa zavrnila, je pač to njena stvar. Če pa je drugi snubec le z obrekovanjem prvega snubca dosegel uspehe pri dekletu, potem pač lahko obrekovani snubec toži obrekovalca zaradi žaljenja časti; če bo s tem tudi pridobil naklonjenost dekleta, je pa drugo vprašanje. Če je dekle sedaj pod hipnotičnim vplivom drugega snubca, jo bo že čas ozdravil in zresnil. Zaljublenci se pač ne dajo prepričevati z razlogi.

Posojilo staršem. M. N. S. Lastnoročno podpisano potrdilo staršev, da so od sina sprejeli posojilo, bo pač, v zvezi z izpovedjo sina, da je res staršem naštel posojilo, zadosten dokaz, če bi po smrti staršev njuni dediči hoteli ta dolg zatajiti. Če se hočete izogniti pravi, vam svetujemo, da starše že sedaj zaprosite, da dovolijo, da se

Kmetijski nasveti

Pika pri kokoših. M. J. Č. — Zadnji čas se je pri vaših kokoših pojavila bolezen, ki ji pravite pika na jeziku, ker se na njegovem koncu napravi trda koža. Tukajšnje gospodinjice imajo navado, da to kožo odstranijo z iglo ter rano zalijejo z jedilnim oljem. V največ primerih pa kokaš potem shira in pogine. Želite vedeti, kako preprečiti to bolezen, oziroma, kako jo pravilno zdraviti. — »Pika« je med perutnino zelo razširjena bolezen, ki največkrat nastane zaradi prehlajenja; ne smatramo je pa za nalezljivo. Kokaš se zaradi prepiha, mrzlega in mokrega vremena ali iz kakega drugega vzroka prehladi in posledica je vnetje sluznic v kljunu, nosu in požiralniku. Iz sluznic se izceja rumenkasta, sluznata, vlečljiva, gnojna tekočina, ki popolnoma zamaši nosnice. Če pa nanje pritisnemo, se ta sluznina iz njih izceja. Naravno je, da je s tem živali preprečeno dihanje skozi nos, zaradi česar mora dihati samo skozi kljun, ki ga drži vedno odprtega. Na tem bolne živali pogosto kihajo, ker se hočejo iznebiti neprijetnega katarja v nosnicah. Ker dihanje živali skozi odprti kljun, se jim zaradi suhega zraka nečje sluznice na jeziku in v požiralniku posušijo, razpokajo ter dobijo raskavo obliko. Posebno jezikov konec se obda z belo roženo kožo, od česar imamo naš ime te bolezni: »pika na jeziku«. Pika na jeziku ni torej vzrok, ampak le posledica bolezni — prehlajenja ali katarja v nosnicah. — Mnoge gospodinjice imajo to trdo navado, da kokaš izrežejo piko, t. j. konec jezika, kar je naravnost trpinčenje živali. Bolno žival zdravimo zaradi prehlajenja, potem šele bo ozdravela. Kokaš, ki začenja dobivati piko, kar opazimo po odprtem kljunu, postavimo v kak koš ali zaboj na toplo. Na razpolago ji mora biti vedno sveža, nekoliko mlačna voda. Večkrat na dan ji namažemo jezik in požiralnik z zdravim jedilnim oljem s pomočjo peresa. Nosnice in oči izmivamo čisto z mlačno vodo, v katero smo kanili par kapljic lizola ali kakega drugega razkuževalnega sredstva. Kot hrano ji pokladamo malo na drobno sesekljane špeha in mehke krme. Glavno pa je toplota in obvarovanje pred prepihom, potem bolezen kmalu izgine. Če se ta pri vas pojavlja v večjem obsegu, je to znak, da je perutnina v kurniku ali kje drugod podvržena prepihu in s tem prehladu. Odstranite ta vzrok in »pika« bo prenehala sama od sebe.

Smolika na breskvah, ne rak. A. N. M. — Na zelenjadnem vrtu imate nekaj breskev, izmed katerih je ena mlada dobila na deblu, tam, kjer začenja krona, otekline in rane, kar smatrate za raka. Blizu te breskve raste marelica, katere veje se dotikajo. Bojite se, da je to nalezljiva bolezen. Radi bi vedeli, kako temu odpomoči. — Kar smatrate vi za raka, bo najbrž smolika, ki je pri koščicah sadnem drevju običajna bo-

VSAK nima toliko denarja, da more potovati »kopališče«

TODA

VSAKDO bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode

Radenski zdravilni vrelec onega z rdečimi srci.

za svoj dolg vknjižite. V to svrhu naj starši podpišejo zadolžnico pred sodiščem in na temelju tako podpisane zadolžnice lahko predlagate vknjižbo na posestvu in si s tem zavarujete terjatve tudi ob smrti staršev.

Spor zaradi prodanega lesa. I. B. S. — Neki trdniki ste prodali določeno količino lesa za določeno ceno in se dogovorili, da bo trdnika les prevzela ob določenem času in takrat plačala kupnino. Pravočasno ste les pripravili in trdniko priporočeno opozorili, da pripravljene les prevzame. Ker niste dobili odgovora, ste osebno govorili s trdniko, ki je rekla, da bo v par dneh prevzela les. Čakali ste še osem dni brezuspešno in nato, ker ste potrebovali denar, les prodali drugemu in o tem obvestili prvega kupca. Ta pa zahteva, da tekem 20 dni pripravite drug les, sicer ga bo kupil na borzi in bo vas obremenil za razliko in stroške. Vprašate, kdo ima prav? — Ko je bil kupec v zamudi s prevzemom in plačilom lesa, ste imeli trojno izbiro: 1. smeli ste od kupca zahtevati izpolnitev pogodbe in odškodnino zaradi zamude v izpolnitvi; 2. smeli ste, po predhodnem opominu, les na račun kupca na javni dražbi ali pa na borzi prodati in zahtevati od kupca odškodnino za razliko; 3. smeli ste, po opominu in brezuspešnem poteklem naknadnem roku odstopiti od pogodbe. Kupcu ste pa morali sporočiti, za kaj ste se odločili. Če ste trdniki takrat, ko ste ji ustno dali naknadni rok, tudi rekli, da po preteku tega roka odstopate od pogodbe, potem ste pravilno postopali in ne more več zamudni kupec zahtevati od vas izpolnitev pogodbe. Če ste pa trdniki rekli, da boste še čakali, da bodo prevzeli les, in niste izjavili, da sicer odstopate od pogodbe, potem niste smeli brez predhodnega pristanka les drugemu prodati in ste dolžni kupcu dobaviti pogojeni les.

Menjava zemljišč. M. G. Radi bi s sosedom menjali zemljišče, vendar bi to radi tako napravili, da bi bilo brez stroškov. Vprašate, ali je mogoče napraviti takšno menjavo in ali bo veljavna pred sodiščem. — Menjavo morate napraviti v obliki pismene menjalne pogodbe, sestavljene tako, da bo sposobna za prepis zemljišč v zemljiški knjigi, kakor n. pr. kupna pogodba o kupoprodaji zemljišč. Zato brez predpisanih taks in legalizacije podpisov ne bo šlo.

Pri naboru sposoben. L. K. Pri naboru so Vas spoznali za sposobnega, čeprav imate »srčno napako«. Vprašate, ali bi dosegli radi tega oprostitve vojaške službe. — Ko boste vpoklicani, se javite vojaškemu zdravniku, pa boste zvedeli, če je Vaša srčna napaka res takšna, da ste nesposobni za vojaško službo.

Dolg iz leta 1931. Ubožna bajtarica ste, ki se preživljate samo s kmetijstvom. Dolžni ste posestniku, ki vam preti s tožbo. Vprašate, ali uživate zaščito. — Če Vaši dohodki izvirajo pretežno iz kmetijstva, čeprav obdelujete le tujo zemljo, uživajte zaščito. Preskrbite si od občine potrdilo, da ste kmet in o tem obvestite upnika. V ostalem pa preberite naš odgovor objavljen v nedeljo 23. januarja 1938 pod naslovom »Če upnik dolžniku-kmetu ne pošlje obračunac«, in se po njem ravajte.

Zena upokojenega žandarmerijskega narednika. D. L. V primeru moževe smrti, ki je staro-upokojenec, se bo ženi odmerila pokojnina po sedaj veljavnem zakonu.

»Duh vašega moža se noče in noče prikazati — ali je bil za natakarja?«

„SLOVENEČ SVETOVALC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 13. februarja 1938

Maska Rdeče Smrti

Rdeča Smrt je že dolgo pustošila deželo. Dotlej je ni bilo kuge, ki bi bila tako usodna ali tako ostudna. Kri je bila njeno utešanje in njen pečat — rdeča in strahotna kri. Začenjala je z rezajočimi mukami in nenadno omotico, nato je prilepila kri iz vseh znojnica in telo se je pričelo razkrajati. Škratne pege po vsem telesu in zlasti po obrazu so bile kužno preklestvo, ki so žrtev izključile od pomoči in sočutja sočudij. In napad, potek in konec bolezni, vse se je zgodilo v pol ure.

Toda princ Prospero je bil vesel in neustrašen in pameten. Ko je v njegovem kraju pomrlo do polovice ljudi, si je izmed vitev in gospodov dvorice izbral za družbo tisoč zdravih in lahkoživih prijateljev in se z njimi umaknil v samotno enega izmed svojih utrjenih gradov. To je bila razsežna in močna stavba, zgrajena po princem lastnem okusu, sicer eliscentričnem, toda odličnem. Močan in visok zid z železnimi vrati jo je obdajal. In potem ko so se dvorjani preselili v gradič, so prišli taline peči in težka kladiva in so zvarili zapah. Sklenili so, da nikomur ne bodo dovolili ne ven ne noter, če bi obupanci nenadoma hoteli vdreti ali če bi to zahtevali poblašeni odnotraj. Vrh tega je bil grad bogato založen z živcem. S takimi varnostnimi ukrepi so dvorjani mogli ljubovati okuženju. Zunanji svet naj skrbi zase, kakor ve in zna. Tu pa bi bilo ta čas bedasto tarnati ali preudarjati. Saj je bil princ pripravil vse potrebno za zabavo: komedijante in klovne, plesalce in muzikante, lepoto in vino. Vse to so imeli in lepo na varnem so bili znotraj; zunaj pa je bila Rdeča Smrt.

Potekal je že peti ali šesti mesec njihovega samotarjenja in medtem, ko je zunaj divjala kuga z največjo besnostjo, je princ Prospero razveselil svojih tisoč prijateljev s povabilom na ples v maskah v najnavadnejšem razkošju.

Razbrzdana igra je bila ta maskarada.

Toda najprej naj opišem sobane, kjer se je prireditev vršila. Bilo jih je sedem — veriga kraljevskih soban. V večini palač pa so take verige v dolgi in ravni vrsti in krilna vrata se dajo odpreti na vsako stran čisto do stene, tako da je pogled po vsej dolžini komaj oviran. Tu je bilo dokaj drugače, kar je bilo od princeve vneze za vse navadno in čudasto tudi pričakovati. Sobe so bile razporejene tako brez reda, da obenem ni bilo mogoče videti več kot eno. Vsakih dvajset ali trideset jardov je bil oster ovinek in pri vsakem ovinku se je pokazalo kaj novega. Na desni in levi je stela vsake stene visoko in ozko gotosko okno gledalo ven na zaprt hodnik, ki se je vli ob dvoranih. Ta okna so bila iz barvanega stekla in njih barve je bila vselej v soglasju z barvnim tonom dekoracij v dvorani. Tista čisto na vzhodnem koncu je bila na primer v modrem — in živahno modra so bila njena okna. Druga soba je bila škrlatasta, prav tako okrasje in zavese, in tu so bile okenske šipe škrlatno rdeče. Tretja je bila vsa zelena in tako so bila okna. Četrta je bila opremljena in razsvetljena oranžno — peto belo — šesta vijoličasto. Sedma dvorana je bila na gosto prepleta s črtnimi žametastimi zavese, ki so pokrivala ves strop in stene in padale v težkih gubah na preprogo prav takega blaga in barve. Toda samo v tej sobi se barva oken ni skladala z dekoracijo. Okenske šipe so bile tu škrlatno rdeče — kričeče rdeče kot kri.

V nobeni teh sedmih dvoran ni bilo svetilke ali lestenca, dasi so zlati okrasni razpisno raztreseni ležali tu in tam ali viseli s stropa. V verigi soban ni bilo nobene vrste luči, niti sveč. Toda na hodniku, ki je spremljal verigo, so bili nasproti vsakemu oknu postavljene težki trinožniki, ki so nosili bakrene kotičke, in v njih je plamtel ogenj, ki je metal svoje žarke skozi barvana okna in tako bleščaste razsvetljeval prostore. Na ta način je bilo vse pestro in čudovito. Samo v zahodni ali črni sobi, kjer je ognjena svetloba lila na temne zavese skozi krvavo barvane šipe, je bil učinek strahoten do skrajnosti in je dal obrazom vstopivših ljudi tako divji izraz, da jih je bilo le malo iz družbe, ki bi bili dovolj pogumni, da bi eplah prestopili prag te sobe.

V tej sobi je tudi stala nasproti zahodne stene orjaška ura iz ebenovine. Nihalo se ji je nihalo sem in tja z zamolkim, težkim, enakomernim zvokom; in kadar je veliki kazalec orisal krog po številčnici in je ura udarila, je iz kovinskih pljuč ure zadonel glas, jasen, poln in globok in izredno muzikalen, toda e tako svojevrednim naglasom in poudarkom, da so bili ob vsakem bitju res godci v orkestru prisiljeni, da v trenutku prenehajo govoriti in prisluhnejo udarcem. In tako so se morali ustaviti plesalci in hipno nerazpoloženje je prevzelo veselo družbo. In dokler je donelo brnenje ure, je bilo videti, kako so najbrezskrbnejši pobledeli, in starejši in umerjenjši so si šli z roko po čelu kakor v blodnih sanjah ali premišljevanju. Toda čim so utihnili zadnji odmevi, je nenadoma spreletel družbo bister smeh; godci so se nespametno in drug drugemu so šepetaje obljubili, da jih prihodnje bitje ne bo več spravilo iz ravnostja. Po preteku šestdesetih minut (kar je enako tri tisoč šest sto sekund časa, ki beži) pa je ura spet udarila in prav tak je bilo nerazpoloženje in drhtenje in premišljevanje kot prej.

Toda v kljub vsemu temu je bila zabava vesela in veličastna. Princen okus je bil izreden. Imel je bistro oko za barvne učinke. Pri oblepavanju se ni oziral na modernost. Njegovi načrti so bili

drzni in ognjeviti in njegove zamisli so bile polne fantastičnega žara in sija. Nekateri so dejali, da je blazen. Njegovo spretnost pa je čutilo, da ni bil blazen. Treba ga je bilo slišati in videti in dotakniti se ga, da bi se prepričali, da ni bil.

Za to veliko slavnost so namestili naštati po sedmih sobah večinoma po njegovih navodilih; in njegov lastni izbrani okus je bil dal maskeradi značaj. Brez dvoma, maske so bile groteskne dovolj. Sem in tja je po sedmih sobah zavolava množica sanjskih slik. In te slike so se vile ven in noter in vpijale barvne odtenke v dvorane, in zdelo se je, da so divji zvoki orkestra odmevi njihovih korakov.

In tedaj udari ebenovinska ura, ki stoji v žametasti dvorani. In nato je za trenutek vse tiho, vse je mirno mimo glasu ure. Sanjske slike oledene na svojih mestih. Toda odmevi bitja umirajoč onem — trajajo so samo trenutek — in vendar, na pol zadržan smeh zapoje za njimi, ko izvenje. In zdaj spet zašumi godba in sanjske slike ožive in se prerivajo sem in tja veseleje kot prej in vpijajo barvne odtenke z raznobiranih okens, skozi katere lijejo žarki s trinožnikov. Samo v sobi, ki je bila najbolj na zahodu od sedmih, si nobena maska ne upa več. Zakaj noč se je že nagibala in tam je padała še bolj rdeča luč skozi krvavo barvane šipe in črna temna draperije je vzbujala strah in čigar noga je elopila na soboljo preprogo, mu je iz bližine udarjalo motno brnenje ebenovinske ure na uho resneje in silnejše kot drugim, ki so se vdajali veseljačenju v drugih, bolj oddaljenih prostorih.

Ti drugi prostori pa so bili tesno nabiti in v njih je vročino utrpalo srce življenja. In hrup je vršel dalje, dokler ni končno ura začela biti polnoč. In tedaj je godba prenehala kot prej in vrteči plesalcev so se ustavili in kot prej se je ves vrvež neveselno pretrgal. Toda zdaj je moral zvonec ure zadoneti dvajsetkrat. In tako se je morda zgodilo, da se je obenem s potekanjem časa tem bolj plazila skrb v misli resnejših med razposajenimi. In tako se je nemara tudi zgodilo, da so mogli nekateri v množici, preden so se zadnji odmevi zadnjega udara popolnoma pogrezli v tišino, opaziti navzočnost maskirane postave, ki je prej ni bilo nihče videl. Govorica o tej novi prikazni se je šepetaje raznesla okrog. Sledečji je nastalo v vsej družbi šepetanje in mrmranje, izražajoče nejevoljo in začudenje — nato strah, grozo in nerazpoloženje.

Razumljivo je, da bi v zboru orisanih fantastičnosti ne bila mogla vzbuditi razburjenja kaka

navadna prikazen. V resnici je bila svoboda glede maskiranja v tej noči skoraj neomejena. Vendar je omenjena postava Heroda izherodila in šla preko meja, dasi jih je bil princ postavil zelo daleč. V srcih najbolj lahkomiselnih so strune, ki se jih ni mogoče dotakniti, ne da bi se zresnili. Celo pri skrajnih izgrbljenostih, ki sta jim smrt in življenje enaka šala so stvari, iz katerih se šale ne morejo zbijati. Zdelo se je zdaj zares, da družba globoko čuti, da v tej opravi in noči tujca ni bilo ne duhovitosti ne dostojnosti. Postava je bila visoka in mršava in od nog do glave zavita v mrtvaški prt. Maska, ki je zakrivala obraz, je tako natanko posnemala obličje otrplega mrtvega trupla, da bi bilo najpazljivše motenje težko odkrilo prevaro. In vendar bi bili nori ponočnjaki naokrog vse to prenesli, če ne ravno odobraval. Toda komedijant je bil šel tako daleč, da je oponašal lik Rdeče Smrti. Njegova obličja so bila namočena v kri — in njegovo visoko čelo, vse njegov obraz je bil oškropljen s škrlatno grozoto.

Ko je princ Prospero zagledal to strahotno podobo (ki je s počasnim in svečanim korakom stopala sem in tja med plesalci, kot da bi hotela tem dovršene igrati svojo vlogo), je bilo videti, da ga je v prvem hipu spreletel mraz, ali ob strahu ali ob neugodja. Toda v naslednjem trenutku mu je obraz zagorel od jeze.

»Kdo si drzne,« — je hripavo vprašal dvorjanih, ki so stali tik njega — »kdo si drzne dražiti nas s takim bogokletnim roganjem? Zgrabite ga in mu strgajte masko z obraza — da bomo vedeli, koga naj ob sončnem vzhodu na grajskem stolpu obesimo!«

Princ Prospero je bil tedaj v vzhodni ali modri sobi, ko je izrekel te besede. Odjeknilo so glasno in razločno skozi vseh sedem dvoran, kakaj princ je bil pogumen in močan mož in godba je bila utihnila, ko je bil zamahnil z roko.

V modri sobi je stal princ, obkrožala ga je gruča blelih dvorjanikov. Sprva, ko je govoril, se je ta gruča nekoliko zganila, da bi se poglajala za vsiljivcem, ki je bil ta trenutek tudi prav pri roki in se je sedaj bližal princu z umerjenim in ponosnim korakom. Toda blazna smelost našemljenca je vso družbo napolnila z neko brezimno grozo, da ga ni bilo najti, ki bi bil prvi iztegnil roko, da bi ga zgrabil. Tako je neoviran prišel čisto k princu, in medtem ko se je število spremstvo kot zaradi sunka umaknilo od sredine sob k stenam, je oni mirno šel svojo pot, toda s svečanim in umerjenim korakom, ki ga je bil odlikoval že

Odvetnik

Na okrognem sodišču je bila razprava v zadevi zoper Mileja Marina, kmeta iz Goroske, zaradi zlohotne poškodbe tuje lastnine; konja svojega soeda je ubil.

V razpravni dvorani je bila neznana vročina, ki je pripekala skozi okna z razbeljenega zidovja. Zato pa ni bilo, razen strank, več kot dvoje, troje drugih ljudi, kmetov, ki so jih poklicali kot priče. Nepremično so sedeli in odprti usti poslušali.

Govoril je odvetnik — zagovornik, majhen, trebušast možiček v ponošeni obleki. Imel je oči trdo zapicene v predsednika, da bi ga prisilil na pozornost svojih besed in od stavka do stavka je potegnil zdaj to zdaj ono roko iz hlačnega žepa in jo v dokaz resničnosti svojih besed zagnal v zrak. Vendar, nobeno zaklinjanje — ne nebes ne pekla — ni moglo ganiti neskončne brezbriznosti sodnikov.

Predsednik je bil v globoke misli zatopljen: Ali bodo danes cmoki za kosilo ali ne? Ali bo solata? Torek je, torej bo solata. Prvi prisodnik — sodnik je čakal konjičke na listič in drugi je — sledeč svojo glasbeno nadarjenost — risal liro na papir in je njena oba konca s evinčnikom vedno debelejšje črtal. Sodni sluga se je zdaj in zdaj popraskal na vratu.

Obtoženec, Mile Marin, uboga para slabotnega telesa in oblečen v razcapano obleko, ni niti besede razumel od vsega, kar so govorili. Opazoval je veliko mesarstvo muho, ki se je venomer brenčaje zadrževala v šipo okna. A tedaj, ko je zagovornik umaknil za toliko časa, da je silno požrl, se je Mile obrnil k slugi in mu glasno rekel: »Ven jo spodi, ker je strupena...«

Oba sodnika sta se mu nasmešnila, predsednik je prijel za zvonec, rekoč: »Obtoženec Mile Marin, opozarjam vas, da vaše stanje ni prav nič takšno, da bi smeli biti dobre volje. Čast sodnega dvora zahteva mir.«

»Aha, je že zunanje je odgovoril Mile.

Oba sodnika sta se spet nasmešnila. Zagovornik je besno pogledal svojega klijenta — in je nadaljeval:

»Da, visoki dvor! Okoliščine, kakor sem jih prej opisal, je treba vse upoštevati pri presoji dejanja. Z drugimi besedami — tu je treba proučiti psihološke momente, ki se je pod njih vplivom odločil obtoženec za ono izvršitev svojega hotenja. Zamislite se v noč, temno ko v rogu, brez iskrice svetlobe — pač v vaško noč, ko te človek kar v oči dregne, pa še ne zapaziš ne! Moj klijent leži mirno na kozolcu v senu, da bi pazil na sad svojega znojja, najsvetejša, kar ima poljedelec, na žetev. (Priče si pomešiknejo in odskimavajo.) Leži, ves izmučen od poštenega dela, ta moj ubogi klijent — in je — kakor se pesnik tako lepo izrazi — pozabil na vse krog sebe. Pozabil je na ženo in otroke, na Boga in zemljo, ko je tako globoko spal. Tedajci iznenada — kaj zagleda mahoma, visoki sodni dvor? Cloveški govor nima besede, da bi to izrazil: konja zagleda! Življenje mojega klijenta visi na lasu, strahovito bitje mu stoji pri glavi in grozi, da ga s kopitom pomemura. Iz strahu, visoki sodni dvor, iz smrtne groze, iz obupa izgubi moj klijent razsodnost — a le za hip. Vidi strahotne, uničujoče zobe, vidi penete se nozdri besne zveri — ne va, kako, kje in kaj — pograbl puško — in ves nor od strahu — ustreli, da bi preprečil prikazen. Zival, slučajno zadeta, tebe na tla, se spet dvigne, plane čez ograjo na polje, se vleče v slamo, hlaetne v zrak in — izdihne. Zdjaj pa, visoki sodni dvor, vprašam: Ali ni sveta pravica poljedelca, da zaradi zaštite svoje lastnine, tako krvavo pridobljene lastnine, opi na kozolcu? Da spodi konja, ki mu ogroža življenje? Pa kaj pravim konja! Kljuse, ki se komaj še vleče dalje, ki ni vredno več kot petdeset dinarjev! Kje je tukaj najti kako zlohotno, namerno dejanje, pri človeku, ki — visoki sodni dvor — poudarjam, ki se zbudi iz spanja in pri tisti priči ustrelil iz strahu? Visoki sodni dvor! Uvažujte okoliščine dejanja! Vaša modrost bo mojemu klijentu priznala pravico obrambe v sili in ga bo oprostila po božjih in človeških zakonih!«

Odvetnik je na široko pogledal okoli, si obrisal po čela in se usedel.

Sodniki so dolgo šušljali med seboj. Predsednik je slednjič potresel z zvonce in je dejal:

»Obtoženec Mile Marin!«

»Tukaj!« se je Mile po vojaško oglašil in postavil na pozor.

»Ali bi k temu kaj pripomnili?«

»Kdo? Jaz?«

»Kdo pa? Seveda vi.«

»Kaj pa?«

»Ce boste še kaj dodali?«

»Kdo? Jaz? Kaj naj pa dodam?«

»No, o konju? Ali ne razumete, kako se je vse to zgodilo?«

»Tako — o konju? — No, zmeraj je skakal čez mojo ograjo, kar v sredo mojhi buč. Kar skakaj, sem si mislil, ne boš več dolgo skakal v mojo buč! Imam nabito puško... No, in sem prežal nanj...«

»In potem?« je vprašal predsednik.

»In potem, popoldne, je že mrha spet tam in mi skoči v bučo...«

»In potem?«

»I kaj? Dvignem puško — pomerim — pomerim — bum! Pa sem ga imel!«

»Potem?«

Tolažba v nesreči

Nekega jutra se zbudiš s čudovitimi občutki. Glava te malo boli in tudi križ, čutiš praskanje v grlu in ščegetanje v nosu. Ah, kaj bi ti ni! Toda ves ljubi dan je človek nekam razdražen in nerga na vse, tudi če mu ni treba in če ne ve, zakaj. Proti večeru se poloti človeka več ton težka obremenitev, vsi členki v telesu postanejo mehki, vse meso se kar cefra, kakih dvajsetkrat človek kar divje kihne — že je tu!

Oči so polne solz, sključeno, ko kup nesreče, ves obdan z mokrim robci, ki jih suši po vseh kotih in vogalih, čepi to pomizano in cedeče se bitje v copatah pri peči, prska, vleče skozi nos, pije nekakšno čajevo brozgo, kihna in kašlja, se plazi po sobi okoli, se izogiba vsem ljudem, ima malo mrzlice, namesto glave ima težko, bolečo kroglo, udje so ko zlomljeni in večno je robec pred nosom: strahotna podoba. Vsi, ki vidite tega nesrečnega človeka, pojdite mu po prstih izpred nog! Vaša hrupna in dražeča radost ga trpinči. Potreben je samote, poglabljenja in suhih robcev krog sebe. Najrajši bi si snel glavo in jo obesil v dimnik, da bi se posušila. Vse svoje razdrapano telo bi si najraje razkosal in spravil vsak kos zase. Rad bi... rad bi... Ah, ko bi le vedel, kaj bi rad! Če bi le kaj bilo na svetu, kar bi si bilo vredno želel! Ko bi bilo v vsem tem svetovju vsaj kaj toplega in ljubečega, kar bi moglo to ubogo, težko glavo lajšati ali jo pogrezniti v pozabljenje. Da bi človek spal? Bi že, če bi ne bilo teh zmedenih in priskutnih sanj! Da bi se zabaval s kartami? Bi se, a da bi se vsaj izšlo! Da bi kaj čital? Ze, toda kaj le? Tedaj se ta nesrečna človeška razvalina malo dvigne in se opoteče k policam s knjigami.

Knjižnica — pisana, v sto zvezkih; rad bi si izbral kakšno knjigo, ki bi potolažila nesrečnega, zavrnjenega človeka. Ne, ne, ti moj debeli filozof, tebe pač danes ne bi mogel prebaviti, moji možgani so preveč bedasti in otopeli. Rad bi čital kaj takega, kar bi me ne spominjalo moje otopenosti in topoglavosti; čital bi kaj lahkega, zabavnega, kratkočasnega... Fej, izpred oči mi izginite humoreske s svojo roboto zlobo, ki z njo zasmehuje uboga človeka; do grla ste mi danes zoprne! Ej ti, junaški roman, ali bi me ti ne popeljal v daljne dobe, v epične čase, kjer ni nobenega naboda, kjer so sami pristni in prekrasni možje, ki svojega nesramnega tekmeča prej vržejo na tla kakor se jaz useknem. A roka, ki sega po knjigi junakov, vsa medla omahne. Danes ti ne bi verjel tistih veličastnih junaštev: človek je pač slabotno, majeno, strto in miroljubno bitje... Ne, ne — za danes kar proč z vsem junaštvom in vsakršno častjo! Proč z velikimi strastmi in zmagovalnimi lavrikami!

»Trikrat ste vlomili v trgovino.«
»Pa sem samo eno obleko ukradel, dvakrat me je pa žena poslala zamenjati.«

epočetka, skozi škrlatno dvorano v zeleno — skozi zeleno v oranžno — skozi to spet v belo — in še od tam v vijoličasto, preden je kdo napravil odločno kretanje, da bi ga ustavil. Tedaj pa se je princ Prospero, ki je besnel od jeze in srarnu zaradi svoje trenutne strahopetnosti, z vso hitrostjo zagnal skozi šest sob, a nihče mu ni sledil, kajti smrtna groza je segla po vseh. Visoko je držal golo bodalo in se je bil s silovito naglico približal umikajoči se postavi na tri ali štiri čevlje, ko se je ta, ki je bila pravkar dosegla zadnji konec žametaste sobe, nenadoma obrnila in se postavila zasledovalcu nasproti. Rezek krik — in bodalo je iskřeče se zdrknilo na soboljo preprogo, kamor se je takoj nato brez moči zgrudil princ Prospero — mrtve. Tedaj je divja hrabrost obupanosti vžgala tropo ponočnjakov, da so takoj zdrveli v črno sobo, in ko so prišli našemljenca, čigar visoka postava je stala vzravnan in ne-gibna v senci ebenovinske ure, jim je v neizrazni grozi zastal dih, saj v mrtvaškem prtu in za mrtvaško masko, ki so jo zgrabili z besno brezobzirnostjo, niso našli nobenega prijemljivega in zgrabljivega telesa.

In tedaj so spoznali, da je med njimi Rdeča Smrt. Prišla je bila kot ponočni tat. In drug za drugim so popadali ponočnjaki v s krvjo oškropjenih prostorih svojega veseljačenja, vsak je umrl, kakor je bil obupan padel. In življenje ebenovinske ure je ugasnilo zaeno z življenjem poslednjega veseljaka. In plameni na trinožnikih so zaurili. In Tema in Propast in Rdeča Smrt so neomejeno zavladale. (Edgar Allan Poe, 1809—1849. Iz angleščine: K. Rakovec.)

»Potem eva z ženo zavlekla konja na njivo in ga potrla s slamo. Mogoče ga ne bodo našli... Pa so ga le našli...«

Odvetnik je vrtil oči in je kar pokal od jeze. Mile ni tega prav nič zapazil, ker je gledal samo predsednika.

»Koliko pa je bil konj vreden? Koliko ste ga cenili?«

»Zdjaj ni prav nič vreden — k večjemu, če bi se koža...«

»Pa poprej, ko je bil še živ?«
»Ko je bil še živ, bi dejal, takole — pet sto dinarjev. Toliko bi mu bil tudi dal zanj; in če bi ga mi bil prodal, saj sem mu zadosti prigovarjal, bi ga tudi ne bil ustrelil. A on, da ne in ne, da ga ne da! To me je tako razjezilo, da sem si mislil, ča, ti bom že pokazal!«

Odvetnik je vrzel knjigo po mizi in planil pokonci.

Ko so se sodniki odstranili na posvet, je skočil odvetnik h klijentu, ga zgrabil za suknjič in siknil vanj:

»Govedo zarobljeno! Ce si mislil vse priznati, počemu si pa potem zel zagovornika?«

Tedaj je Mile Marin obstal, kot bi tresčilo vanj: »Kako? Ali sem kaj priznal?«

(Elin Pelin.)

»Tako se mi znani zdite, kje sem vas neki že videl?«

»Mama, jaz bi bil pa rad sosedov France.«
»Zakaj pa? Saj je vendar zadnji v šoli in vedno tako zamazan.«

»Ze res, mama, ampak, nihče v razredu ne zna tako z ušesi migati kot on.«

Dobrniki je prišel nekoliko okajen domov s vrečico pomaranč: »Janko, če ugameš koliko pomaranč je tu notri, pa dobiš vseh pet.«

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Mej dumi, vi na verjamete, kašen špas je bil spet zadet. Olih ena sečota je bil tu, ke hodem jest punavd na plac, de s nakupem kar za oca teden ekp, kar se neču pr hiš. Ke sem se ubrnila in šla spet preke dum, sem pa vidla, de mam ce kar tku natlačen, da b še kašna šivanka na mela več prustora u nem. Kar naenkrat m pa u glava pađe, de tud kruha mimama več duma. Kua m je blu družga za nardit, koker de sem stupila še k peke pu ena štruca za tri dinarje in petdeset par. Midva z možam natepava zmeri ta črn kruh, ke je mal cnej, koker ta beu. Ke m pekouka pumuli štruca čez pudl, jest pa ne gnar, pa videm, de ja nimam prou nekamer djet, ke sem mela cekar že čist pouhen. Tu se pa tku zastop, de na morem štruca kar u rok pu meste ukul ulač. Poseben zatu ne, ke je črna. Kua boja pa lde rekel, če boja videl, da se en držau uraden s črnem kruham trahitira. Tu na gre, pa na gre. U tak neprijeten polužaj sem prila, de s res nisem vedla pumagat, pa če sem še tku štederala. No, k sreč m pa pekouka, ke je prou ena prijazna ženska, prekoč na pumuč.

»Veste kaj, gespa. Kar u en papir vam bom štruca zavila, pa na bo nuben denluk vedu, kua nesete u rok, ke bo u papiri zavil. Vite, tku bo pa šlu. Kulkat jest kašen gespe tku iz zadrege pumagam,« je rekla pekouka in m začela štruca u pupir zavijati.

»Hvala lepa za prijaznost, gespa,« sem se ji jest zahvalila. »Če glih nuate pupir, sej vam ga lohka nazaj prnesem, de na bote uškurvan.«

»Oh, pejte no pejte! Taga pupirja mama zmeri zadost, ke ga kepuma kar na kile. Tistga, ke je gor natiskan: »Plača dobrosoču 1000 dinara«, mama pa bl mal Kar pešite, gespa. Zavile pupirja še na boma pršli na kant. Kua s bote s tem glava belil.«

»Noja, pa hvala lepa, gespa. Buñ vas ubvar, pa zdrau ustanite!« sem se pekouk še enkrat zahvalila in šla hiter preke dum, ke je blu že precej pozem. Ke sem pršla dam, sem hiter cekar udučila, pol sem začela pa še štruca udučiat. Kar naenkrat pa zagledam, de m je pekouka u »Jutro« štruco zavila. Kar vesela sem ratała, ke sem ga zagledala, če prou je blu že ud torka 18. januarja letašenga leta. Kaj ga na bom? Sej »Jutro« je pa ta narbulš list na svet, koker sam prau. Pa je tud res. Če »Jutro« beres, je glih tku, koker de b brau use liste tega sveta. Kene, iz usagga lista mal ven uzameja, pa u »Jutro« deneja, pa use veš, kar se na tem evete gudi.

S takmu ajfram sem ga začela brat, de sem se kar nekam zatelebala in čiet puzabila za kusiu zakurt. Ke ta prva stran voreng preberem in ja ukul ubrnm, pa zagledam na ta drug stran precej na debel natiskan: »Modrovanje Kurenčkove Neške«. Lejte no, lejte! Sej me še »Jutro« nekam ubrajta, če prou nisem jugosluvenarka. Tku sem bla pa vesela, da je use u men trepetal. Sej drgač me hedu puhval, sam moj jezek mu ni puseben

Tehnika

Železo ali jeklo

Železo je v tehniki še vedno najbolj razširjena kovina. Seveda železo, ki se uporablja za tehnične konstrukcije, ni čisto železo, ampak ima primestane tudi še različne druge vrstine, kakor ogljik, žveplo, krom, mangan itd., ki dajejo železu prav za prav zaželeno trdnost. Poleg teh lastnosti pa je trdnost železa tudi zelo odvisna od obdelave. Način obdelave daje železu žilavost in odpornost proti upogibanju itd.

Železo poznamo danes v glavnem s tremi imeni: lito železo, železo in jeklo. Lito železo pozna vsak. Pri razločevanju med železom pa je odločevala količina ogljika, ki se je nahajala v železu.

Najmanjši odstotek ogljika ima namreč navadno železo, ki ga poznamo ponavadi samo pod imenom »železo«. Če odstotek ogljika povečamo, dobimo jeklo, če dodamo železu še več ogljika, pa nastane lito železo.

V telu let so se ljudje navadili na pojme železa in jekla. Danes pa dajejo jeklu trdoto še drugi elementi, ki so primestani železu in čisto imajo današnja jekla manjše količine ogljika, kot pa ga imajo »železa«.

Pa tudi mehanske lastnosti različnih vrst železa in jekla tako prehajajo druga v drugo, da ni mogoče določiti meje med železom in jeklom. Nekateri deže so to že zdavnaj uvideli. Tako so: Amerika, Francija in Anglija že davno izenačile pojme železom in jeklom in imenujejo v tehniki vse skupaj »jeklo«. Zato vedno citamo poročila o jeklenih hišah in podobno, čeprav je to jeklo po naših pojmih železo.

Nemci še prvotno na te nove označbe niso hoteli pristati. Ščasoma pa je tudi v Nemčiji prodorlo spoznanje, da je bolj pravilno, če se odločijo za en sam izraz. In tako se danes v Nemčiji vse železo razen litega železa imenuje jeklo. Seveda bomo počasi označbam, ki veljajo v tujih literaturah, sledili tudi mi.

Varenje bakra in njegovih litin

Varenje je eno izmed najmlajših načinov epajanja različnih predmetov. Dolgo se je moglo variti samo kovno železo. Stalno iskanje za napredkom je tudi tukaj upeljalo čisto nove načine.

Za železom ee je posrečilo tudi varjenje drugih kovin, n. pr. aluminija, ki je tolike važnosti pri gradnji avionov.

Pri bakru in njegovih litinah je bila največja težkoča v tem, ker je baker v visoki vročini plama gorilnika hitro oksidirala. Kakor drugod, se je tudi tukaj posrečilo počasi odpraviti nedostatke pri bakru in njegovih litinah z dodatkom fosforja ali nekaterih drugih kovin: silicija, mangana, cinka, aluminija, magnezije, berilija, kroma, kadmija ali titana palicam za varjenje.

Kaljenje jekla

Ce jeklo razgrejemo in naenkrat ohladimo n. pr. s tem, da ga vtaknemo v vodo, postane mnogo trše kakor je bilo v prvotnem stanju. Pravimo, da smo jeklo kalili.

Znano je, da ima jeklo v sebi poleg železa do ločen odstotek ogljika. Jeklo torej lahko smatramo za raztopino ogljika v železu. Če to raztopino dovolj razgrejemo, se železo in ogljik v visoki temperaturi vežeta v železov karbid. Pri počasnem hlajenju nastane zopet železo in ogljik. Če pa jeklo naenkrat ohladimo prekinemo proces, pri katerem se spreminjajo karbidi zopet v svoje sestavine in v kovini ostanjejo kristali karbida, ki dajejo kaljenemu jeklu visoko trdoto.

ušeč. Prou, de strahovit mrcvarem naš materen jezek. Lej ja, mrcine, sem s mislela. Moja mama je ja glih tku guvarila, koker jest guvarim. Negava mama pa mende tud ne drgač, ke u tistih časih ženske še nisa znale jugosluvenarsk guvort, kulker je men znan. Moj jezek nej kar prgmah pesti. Sej mu ni ne na pot. Moj jezek je zdrou, ket riba. U prejšnih časih se m je ene parkat naredila kašna pika na nem. No, pa gespud držau praudenk sa m ja iz prijaznost, kar brez usagga humuraria dol pupraskal, pa sa ga spet pucaljal. Zdej je pa že en lep čas čiet zdrou in tak, kakršen more bit en jezek. Tku m pa heti migat, koker gos rep. Jest zdej res na vem, kašen jezek b mogla prozaprou met, de b blu »Jutro« ušeč?

Noja, pa pestima tu. Sej jest vem, de tu ni ne družga, koker maščvajne. Jest sem mislela, de je tist gespud, ke takele reči u »Jutro« devle, že zdauni name puzabu. Pa, koker videm, še ni. Še zmeri mu, mende kar z drugim negavem muham ekp, pu glau rujim. No, pa zavle tega se na bom grimala. Sej se tud na splača.

Veste, soje čase sem bla jest pr »Kulouratari« za ta prva kuharica. Sej sem vam že enkrat tu pu vedala, pa ste mende že puzabili. Tiste čase se je usak večer tam kar tku gespudu iz bulše družbe. Uei sa pa kar gurel zame, tku sa bli zateleban. Tu pa na vem, al sem bla res tku lušna, de sa usi u mene tišal, al sa se m pa zatu tku prilzval, de b jim dajala večer percije. Tu je tesku rečt. Sej veste, kašen sa dedci. Sevede, pr men je pa usak pugoru, ke sem mela že sojga ženina tam pr peč za miza, ke je bl merku name, koker svet Florjan na vogen. Verjamete, de b usaka zavaruvajna, pa če b bla še tku bugata, že zdauni falirala, če b bli usi te gespudi, ke sa pr men pugurel, pr ne proti puzare zavarvan, tulj jih je blu.

Med tem gespudem je blu pa tud ta, ke se je zdej u »Jutro« name skubacou. Sevede, jest ga je tud nisem marala, če prou je blu še precej lušten fant. Vite, zatu me je pa zdej iz maščvajna nahruku, koker sem rekla. On holt ni mogu mene puzabet. Večkat m je še ču zažugu, de bova še ekp pršla, ampak, dokler se jest nisem umužila, se ni upu s farba na dan, ke se je še zmeri troštu, de se bom še premislela in se nazadnje nemu ubesla na vrat. Jest, ket puštena ženska, s še glihe nisem strila iz negauga žugajna. Jest sem holt tistga uzela, ke sem mu zvestoba ublebila, pa je fertik. Tu je že res, de nisem mela tku srečne roke, de b s ta narbulšga zbrala. No, pa za sila bo že. Ta saj uboga, kar mu rečem, ke že družga ne. Dedi sa pa nahter tud tak, de use kar pu soj glau delaja. Tu pa na gre. Jest sem preveč hieik, de b kej taga trpela. Jest b taga dedca kar zgrižla, če b mela zube. Ke nimam zob, b ga pa usega spraskala. Nuhte mam pa dobre, ke m učaseh še bl prou prideja, koker zube.

Asten, gespud sotrudemk ud »Jutra«. Zdej sva mende za enkrat kvit. Če b vam glih še kerkat kej narobe hudil, se pa spet ugliaste, pa se bova še naprej pumenila. Veste, zdej nimam časa. Kene, ub dveh pride moj mož dam, pa bo najdu namest kušila, mrzu šporhert. Pa tega bote sam vi uržal, ke m na daste gmahla. Jest bom čiet nadoužna. Če se bo moj mož zavle tega kej gor držu, ke bo mogu bit brez kušila; bom use kar na vas zvalila. Ud a du oot mu bom use natank puvedala, zakua nisem kušila skuhal. Jest na maram kašenga tehimehtel za hrbitam mojga muža. Jest sem zmeri udrilata, če prou mam klufeta na glau. Če bo moj mož kej nad vam zarentaču, s kar sami seb prpište. Z mojmu možam tud ni dober češne zobat. Tu vam raj kar naprej puvm, de na bote pol men naprej metat, če se na bo use tku gladku ven etekel, koker b mel rad. No, zdej pa adija. Pa zdrau ustanite. K. N.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16			17				18				19			
20						21					22			
23	24				25				26					27
28				29					30				31	
32				33				34			35			
36		37				38				39				40
41	42				43					44				45
46				47				48					49	
50			51				52				53			
54		55				56				57				58
59	60				61				62				63	
64				65				66					67	
68			69				70					71		

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. žensko krstno ime, 5. gospodinjsko opravilo, 6. oblika padavine, 13. del strehe, 16. važen del obraza, 17. alkoholna pijača, 18. druga beseda za znanost, 19. rimski cesar, 20. druga beseda za nakup, 21. pravopisno znamenje, 22. kuhinjska potrebščina, 23. divji hunki poglavar, 25. del pohištva, 26. varnostna priprava v letalih, 28. najbolj razširjena tekočina, 29. odmerjena časovna enota, 30. važnejše mesto v državi Peru, 31. sestavni del vsake rastline, 32. ženska oseba iz svetega pisma, 33. mlinarska potrebščina, 34. kulturna ustanova, 35. čistilna potrebščina, 36. preprosta lesena koliba, 38. listnato gozdno drevo, 39. morska žival, 41. južna rastlina, 43. večja reka na Madžarskem, 44. druga beseda za težko delo, 46. predpis za sodobni stil, 47. poljski pridelek, 48. papirnato otroško pokrivalo, 49. važnejše mesto v srednji Srbiji, 50. pomembnejše pristanišče na zahodni obali Finske, 51. alkoholna pijača, 52. gora krajja Matjaža, 53. druga beseda za spremenitev, 54. tuja beseda za tenkost, mehkost, 56. vodna žival, 57. vremenski zračni pojav, 59. ženska oseba iz Finžgarjevega romana »Pod svobodnim soncem«, 61. važnejše država v Južni Ameriki, 62. eksotična dišava, 64. druga beseda za rušo, 65. druga beseda za urjenje, 66. psevdonim francoskega pisatelja potopisnih romanov (1850—1923), 67. druga beseda za kričanje, 68. skrajšano žensko krstno ime, 69. važnejše abesinsko jezero, 70. živalska noga, 71. moška oseba iz sv. pisma.

Navpično: 1. tuja beseda za podnebni pas, 2. ruska reka, ki se pri Nižem Novgorodu izliva v Volgo, 3. gozdna rastlina, 4. pomembnejši hrib pod Belgradom, 5. važnejši priok reke Drine, 6. navadni števnik, 7. čevljarska potrebščina, 8. tuja beseda za naznanilno listino, 9. oblika tekoče vode, 10. slavnostna poveljujoča pesem, 11. posebne vrste posušena klobasa, 12. tuja beseda za pozitivno elektrodo, 13. pomembnejši vrh v zahodnih Karavankah, 14. trgovski izraz za predplačilo, 15. cerkveno opravilo, 24. večja utežna enota, 25. zdravilna rastlina, 26. ključavničarsko orodje, 27. važnejše mesto v severni Italiji, 28. ribiška potrebščina, 29. gorata hrvaška pokrajina, 30. preprosta lesena zgradba, 31. tuja beseda za samostojen nastop, 33. najdaljša jugoslovanska reka, 34. druga beseda za palico, 35. del hše, 37. skrajšano moško krstno ime, 38. indijanska lovilna priprava, 39. večja voda na Štajerskem, 40. turški naslov, 42. velika azijska puščava, 43. druga beseda za revščino, 44. vodna žival, 45. skrajšano moško krstno ime, 46. hudodelska družba, ustanovljena l. 1860 na Siciliji, 47. pomembno znamenje kulturnih narodov, 48. kuhinjska začimba, 49. druga beseda za gorivo, 51. hišni bog sta-

rih Rimljanov, 52. tuja beseda za morskega roparja, 53. tuja beseda za posredovalca, 55. žensko krstno ime, 56. druga beseda za gojitev, 57. mehka snov, 58. važen del telesa, 60. druga beseda za urejeno stanje, 61. pomembnejši roman norveškega pisatelja Knuta Hamsuna, 62. sodobna poljska politična osebnost, 63. redko moško krstno ime.

Rešitev ugank

z dne 6. februarja 1938

Rešitev križanke:

Vodoravno: 1. tore, 6. Steva, 11. zelot, 16. eben, 17. okarina, 18. vaba, 19. rok, 20. Alda, 21. raj, 22. Oka, 23. kor, 24. oko, 26. Mal, 27. ata, 28. Dom, 30. ali, 31. Rateče, 33. sok, 34. anatom, 36. Ares, 37. Iravadi, 44. šoba, 46. kap, 47. oda, 48. Hur, 49. USA, 50. med, 51. Uri, 52. Bog, 54. aga, 55. mak, 57. osa, 58. Tara, 59. lubadar, 60. osem, 61. Stalin, 64. oba, 67. Rezika, 70. lok, 72. Ana, 73. pav, 74. Ela, 75. rog, 77. akt, 79. red, 80. era, 81. pir, 83. ura, 84. mera, 85. Nikolaj, 86. udav, 87. alibi, 88. ranar, 89. Atala.

Navpično: 1. teror, 2. obok, 3. rek, 4. ena, 5. kolač, 6. Skale, 7. Taras, 8. Erato, 9. vijak, 10. anoda, 11. zakon, 12. Eva, 13. lak, 14. obol, 15. Tarim, 25. otep, 26. meso, 29. maša, 30. atom, 32. Ararat, 35. obesek, 36. akut, 37. idol, 38. ragu, 39. Ahab, 40. vuga, 41. Arad, 42. Duma, 43. Isar, 45. Adam, 52. Irak, 53. balia, 56. koza, 57. osir, 61. slama, 62. Ineni, 63. nadir, 64. opeka, 65. baron, 66. Avala, 67. repar, 68. Elija, 69. agava, 71. okel, 76. oral, 78. tri, 79. Rab, 82. Rut, 83. Uda.

Rešitev vremenske številnice

Plašč, smet, zvon, grb, kij. — Ako je pretoplo svečana, malega travna bo še potivala brana; ako pa je svečana mrzas, malega travna se poti obraz.

Rešitev leposlovne zlogovnice

1. Sudermann, 2. Turgenjev, 3. Rousseau, 4. Ossian, 5. Sienkiewicz, 6. Shakespeare, 7. Maeterlinck, 8. Anakreon, 9. Yeats, 10. Euripides, 11. Raabe. — Strossmayer.

Zlogovnica

Iz naslednjih 49 zlogov: a, an, be, bo, ci, ci, ci, če, den, do, dron, e, e, e, e, fi, fi, glež, gli, je, la, lais, lek, man, na, nad, ne, nje, nje, nje, nje, pa, pi, po, pri, ra, ra, ra, rat, raz, ril, riz, ro, sko, sam, tlič, tri, že — sestavi štiri-najst besed z naslednjim pomenom:

1. tuja beseda za polom, 2. druga beseda za spored, 3. prebivalec Velike Britanije, 4. druga

Razvezano snopje

Slovenska narečja

Praslovanski jezik, to je jezik, kakršnega so Slovani že govorili v svoji prastari domovini pred razseljevanjem, se je že delil v narečja. O kakem enotnem južnoslovanskem jeziku ni zgodovinskih sporočil. Ob času naselitve Slovanov na Balkanu pa lahko govorimo o skupnem južnoslovanskem jeziku in iz tega se je razvil slovenski in srbsko-hrvatski jezik. Razvoj teh dveh je pada v novo domovino v Alpe in na Balkan. Slovenski in srbsko-hrvatski jezik sta šla zgodaj po naselitvi vsak po svojem posebnem razvoju.

Slovensko ozemlje je bilo zgodovinsko vezano na Srednjo Evropo, zemljepisno pa na Alpe, zato se je začel kmalu lasten jezikovni razvoj. V 12. stoletju pa se že javljajo slovenska narečja. Ločimo pa sedem narečnih skupin. Te so: 1. koroška; 2. primorska; 3. rovtarska; 4. gorenjska; 5. dolenska; 6. štajerska; 7. panonska. Te skupine so kakor žarišča, ki v vse smeri razširjajo valove, ki se med seboj bijejo in sovpadajo, vendar pa ustvarjajo različnost jezikovnih posebnosti v skupini in skupinah. Dobili smo tako 46 narečij. Razlikujejo se med seboj po izgovorjavi, po besednem zakladu, njega ustvarjanju in spreminjanju, po medsebojnem vplivanju, po tempu govora i. t. d.

Šah

V Ljubljanskem šahovskem klubu je bila ugodno rešena kriza pri nadaljevanju izrednega občnega zbora v sredo 29. januarja. Klub je dobil novo upravo, ki bo pod predsedstvom navdušenega šahista prof. Osterca brez dvoma kos vsem nalogam. Ta sprememba, ki je bila že dolgo potrebna, je za klub povsod zelo ugodno odjeknila, kar dokazujejo številne prijave novih članov in pričetek resnega dela članov za temeljito izboljšanje klubovega delovanja. Dostojna proslavitev 25 letnice našega najmočnejšega šahovskega kluba je s tem na varnem.

Prva številka našega novega letnika šahovskega glasnika, ki ga urejuje sedaj naš državni prvak Vasa Pirc, je izšla in obsega poročilo o matchu med Aljeihinom in Euwejem. O turnirju v Hastingsu in več drugih zanimivih člankov, med njimi tudi poročilo o izbirnem turnirju za mednarodni turnir v Ljubljani v slovenskem jeziku. Takoj prva številka je bila z veseljem sprejeta, ker kaže, da bo šahovski glasnik dosegel tudi najboljše inozemske šahovske revije.

Letošnji turnir na Dunaju v spomin Trebitscha je zopet končal z zmago madžarskega mojstra L. Steinerja. Od dunajskih mojstrov je dosegel najboljši uspeh mladi mojster S. Rubinstein. L. Steiner bo najbrž igral tudi na mednarodnem turnirju v Ljubljani. S turnirja na Dunaju prinašamo njegovo zanimivo partijo z mladim dunajskim mojstrom, v kateri se lepo kažejo Steinerjeve taktične sposobnosti.

Podhorzer: L. Steiner

1. d2—d4, d7—d5; 2. Sg1—f3, Sg8—f6; 3. c2—c4, c7—c6; 4. Sb1—c3, dXc4; 5. a2—a4 (to velja kot najsigurnejše. V turnirski praksi se je pa že večkrat izkazalo, da črnemu tudi po potezi c2—e3 ni lahko), Le8—g4 (običajno je Le8—f5, dočim je igrana poteza dvomljive vrednosti, čeprav vsekakor zanimiv poskus, kako rešiti problem obrambe črne v tej otvoritvi); 6. Sf3—e5 (Euwe je proti Aljeihinu na ta skok konja z uspehom odgovoril e7—e6, tu mora pa črni še enkrat vleči lovca), Lg4—h5; 7. g2—g3 (beli ima nevezanega e kmeta in razvije svojega lovca na diagonalo h1—a8. Dobro bi bilo tukaj f2—f3 in e2—e4), e7—e6; 8. Lf1—g2, Lf8—b4; 9. 0—0, 0—0; 10. Lc1—g5, h7—h6; 11. Lg5×f6, Dd8×f6 (g7×f6 je videti sicer nevarno ima pa tudi dobre strani, ker bi črni vzel s tempom belemu polje e5); 12. a4—a5 (beli ima v načrtu, odpreti svojemu lovcu diagonalo. Solidnejše bi bilo Sc3—e4), Tf8—d8; 13. a5—a6, Sb8×a6; 14. Sc3—e4, Df6—e7 (drugam črna dama ne more, ker bi na Df6—f5 sledilo h2—h3 s hudimi grožnjami); 15. Ta1×a6 (kvaliteto dobi beli nazaj in mu je načrt otvoritve diagonale lovcu popolnoma uspel. Pri tem je seveda črni razvil svojega damskega konja in si ohranil dvojico lovcev, tako da je otvoritev zadovoljivo prestala), b7×a6; 16. Se5×c6, De7—f8; 17. Sc6×d8, Ta8×d8; 18. h2—h3! (tudi črni odpira svojemu lovcu diagonalo); 19. Se4—c3, Df8—d6; 20. Dd1—a4, Lh5—e8; 21. Da4—a2, Dc6×d4; 22. Tf1—d1? (odločilna napaka. Beli bi moral vzeti na a6 mesto da popolnoma preze moč nasprotnikovega odgovora), Dd4×d1+; 23. Sc3×d1, Td8×d1+; 24. Kf1—h2, Le8—b5 (sedaj je jasno, kam je beli zašel. Njegova dama je živa pokopana in mora samo gledati, kako črne figure obvladujejo celo desko); 25. Lg2—f3, Td1—c1; 26. g3—g4, g7—g6; 27. Kh2—g2, a6—a5; 28. h3—h4, Kg8—g7; 29. h4—h5, g6—g5; 30. g4×f5, e6×f5; 31. Lf5—b7, Kg7—f6; 32. Lb7—a8, g5—g4; 33. La8—d5, Kf6—g5; 34. b2—b3, c4—c3; 35. Ld5—c4 (beli ni imel kaj igrati in s tem dovolil črnemu, da napade z vsemi figurami njegovega kralja), Lb5—c6+; 36. f2—f3, f5—f4; 37. Lc4—d3, Lb4—c3; 38. e2—c3, Lb7×f3+ in beli se je vdal, ker je v nadaljnji potezi mat.

Rentgen

»Vaša jetra so skrčena, ledvice so za nič, želodec leži previsoko in vaša ura je za deset minut zadaj!«

beseda za visoko pritličje, 5. slovanski blagovestnik, 6. tuja beseda za osamosvojitve, 7. prestolno mesto velike zahodnoevropske države, 8. planinska rastlina, 9. matematični izraz, 10. vrsta dobrega vina, 11. napeljevanje električne energije, 12. francoski pisatelj (1493—1553), 13. tuja beseda za izdelek, 14. tuja beseda za jutranjo obleko. Če dobiš prave besede, ti prve črke povedo največjega slovenskega pesnika, zadnje pa njegovo pesem.

Francoske kroje
vseh vzorcev, po meri in brezhibne, dobite takoj.
Prevlečene gumba, ašuriranje, entlanje, predtiskarija
le pri
»Luna«, Maribor, samo na Glavnem trgu 24

**Prodajte
svoje foto-posnetke!**
Za nam prideljene časopise in revije iščemo
stalno zanimive
foto-posnetke z vseh področij
Postanite časopisni fotograf v stranskem po-
klju! Služite si denar s svojim foto-aparatom!
Vse podrobnosti proti povračilu poštnine pod
šifro 420 daje **Agence de la presse 10**
rue Pauquet, Paris 16e.

Česalni salon
Erna Fettich Frankheim
posluje sedaj
na Kongresnem trgu 1 poslojpe Zvezde
Izvršujemo vse v našo stroko spadajoča dela
z največjo skrbnostjo in vestnostjo ter se
priporočamo cenj. damam posebno za speci-
jalno barvanje ter nego obraza in lesišča.

POZOR industrijalci, elektrarne,
pivovarne, žage, mlini
in vsi, ki uporabljate kak parni stroj. Z ameriškim preparatom
»TEPALIN«-om smo očistili kamna (Kesselstein) v pogonu brez razdi-
ranja v teku leta 1937 in sicer: parnih kotlov in lokomobil nad 800,
motorjev na sesalni plin in Dieselmotorjev, valjarjev, traktorjev in par-
nih mlinov itd. nad 2000, avtomobilov in avtobusov nad 3.500 in vse
z uspehom STO PO STO. — »TEPALIN« je preizkušen ter ga priporočajo
inspektorji parnih kotlov gradbenega ministerstva in državnega zavoda
za napredek industrije in rokodelstva in druge pristojne oblasti. Cena
»TEPALIN«-a je zelo ugodna. Prospekte s pojasnili pošilja gener. zast.
HOBBY A. R., BEOGRAD, USKOČKA ULICA 3
TELEFON 23-0-13

Zahvala
Vsem, ki so sodelovali s nami ob smrti našega soproga,
dragega očeta, deda, tasta, svaka in strica
Lužerja Franca
in vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremlili na njegovi
zadnji poti, prav tako tudi za mnogoštevilne izraze sožalja, se
najiskrenejše zahvalujemo. Prav posebno se zahvalimo g. dr. A.
Trtniku in častitim sestram Vincentinuma za njihovo skrb in
požrtvovalnost ob boleznih dragega pokojnika.
Gleboke žaluječi ostali.

ZAHVALA
Ob nepričakovani, zaradi ponorečene operacije povzročeni
težki in nenadomestljivi izgubi drage soproge, dobre mamice in
dobrotnice nam je bila v tej neizmerni žalosti velika tolažba
številna nepričakovana pogrebna udeležba prijateljev, prijateljic
in znancev, ki so spremljali nam preneglo odtrgano, priljub-
ljeno blagopokojnico na njeni zadnji poti.
Vsem naši globoko in iskrena zahvala! Zahvaljujemo se
ž. duhovščini za spremstvo, posebno še veleč. gosp. župniku
Krauerju in gosp. šol. upravitelju Fromu za pretresljive
poslovilne govore, domačemu pevskemu zboru za glasljive žalo-
stinke ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Bog plačaji
V Dobrenju, dne 11. februarja 1933.
Fras Franjo in otroci.

+ Ana Grajžl
roj. Malgaj
v 81. letu starosti, previdna s tolažili svete vere.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 14. t. m.
ob 10 dopoldne iz hiše žalosti, Blagovna št. 22, na pokopališče
k Sv. Juriju ob juž. želi.
Pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.
Blagovna, Celje, Velenje, dne 12. febr. 1933.
Žalujoči ostali.

Cenjeno občinstvo vljudo opozarjam na svojo
TRGOVINO S STARO ŽELEZNINO
Nakup in prodaja rabljenih in dobrih strojev, na-
domestnih delov itd. Upam, da si bom s solidnimi
cenami in uslužno postrežbo pridobil zaupanje
cenjenih strank ter se priporočam
MAKS WEISS, MARIBOR, Slovenska ulica 26

Pohištvo najcenejše in navadne spal-
nice, jedilnice, kuhinje, kavče
in druge tapetniške izdelke izdeluje po znatno
znižanih cenah in tudi delno na obroke
Franjo Vehovar, Celje
Moderno urejena sušilnica za les in zaloga
pohištva CELJE Glavni trg 12.

Oglas licitacije
Osrednji urad za zavarovanje delavcev bo imel
v torek, dne 22. marca 1933 ob 11. uri v svojih
uradnih prostorih v Zagrebu, Mihanovičeva 3/III.,
prvo javno pisarno oферtalno licitacijo za nabavo
oprave za svojo centralno kartoteko, in sicer: je-
klenih omar za kartoteko, naprave za indeks, je-
klenih omar za knjige, jeklenih garderobnih omaric,
jeklenih regalov za tiskovine, jeklenih pisalnih in
delovnih miz in stolov ter ostale potrebne oprave.
Predpisano kolkovane ponudbe se morajo pri
podpisnem uradu v Mihanovičevi ulici 3/III., soba
št. 305, izročiti najkasneje na dan licitacije do 11
dopoldne v zapечатeni kuverti z označbo: »Ponudba
na št. 2.162—38 za nabavo oprave za centralno
kartoteko.«
Kavcija se mora položiti v smislu splošnih
pogojev za licitacije. Brzojavne, zakasnele in ne-
pravilno sestavljene kakor tudi naknadne ponudbe
se ne bodo upoštevale.
Splošni pogoji licitacije in opis predmetov, ki
se imajo nabaviti, se dobijo brezplačno pri po-
pisnem uradu v Zagrebu, soba št. 305.
Štev. 2.162—1938
z dne 3. februarja 1933
Iz pisarne
Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Pridelki
Koruzo
zdravo, suho, ima napro-
daj L. Noušak, Bos. Du-
bica. (t)
SEMENA
ptičje krmo, fižol in lečo
za jelo - nudi najceneje
Dominik Bezenšek
trgovina s semeni
Ljubljana
palača Ljudske posojiln.

Razno
Barvanje las
specialno izvršuje v vseh
niansah frizerski salon
»Rakar«, Prešernova uli-
ca 7, nasproti masličarne
»Košake«. (t)
VINA
dolenjska, štajerska in
sploh vseh vrst kupite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

Šivalni stroji
Veritas
pogrešljivi : : : 2000 din
nepogrešljivi : : 1700 din
z 20-letno garancijo v
trgovini šivalnih strojev:
USSAR
Maribor, Trubarjeva 9.
Sveže najfinišne norveške
ribje olje
iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

Modroce
posteljne mreže, selekne
složljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje
Rudolf Radovan
tapetnik - Mestni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in cvilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.
Cunje
krojaške odreske, stari
papir, tekstilne odpadke,
ovčjo volno, govejo dlako
(aravco) — kupi vsako
množino
ARBEITER - MARIBOR
Dravska 18

Velespoštovana dama!

Dovoljujemo si Vas opozoriti, da je sedaj
najprimernejši čas
za nakup spomladanske obleke, kostuma, kompleta ali plašča, ker se Vam v tem času
nudi najlepša izbira in ker Vam šivilja ali krojač sedaj bolj skrbno izdelava oblačila
kakor v glavni sezoni, ko bo dela čez glave.
Pravite, da ne veste, kaj bo moderno!
Da Vas o tem informiramo, smo
danes v vseh naših izložbah
razstavili damsko volneno blago v najnovejših vzorcih in najmodernejših barvah ter
Vas prosimo, da si jih še danes ogledate.
Cene so, ne oziirajte se na to, da je vse blago iz najfinejše volne, izredno nizke

Majhen izveček:

Cisto volneno blago za damske obleke, široko 70 cm	din 17.75
Volneno modno blago za damske obleke v raznih barvah, široko 70 cm	» 28.50
Volneno blago za damske obleke, široko 130 cm	» 39.50
Modni krep v raznih modernih barvah, široko 130 cm	» 52.—
Volneno Jaquard blago v vseh modnih barvah (rumeno, cýklam, fraise, roza, tirkis, koralna, smaragdna itd.) in tudi v vseh temnih barvah, široko 130 cm	» 64.—
Volneni creppe-cloque v krasnih barvah, široko 130 cm	» 68.—
Modno ajour blago v vseh najnovejših barvah, široko 130 cm	» 74.—
Najnovejše tamburirano blago v vseh modnih in pastelnih barvah, 130 cm	» 82.—
Zadnja moda! V volni tkan puh v krasnih pastelnih barvah, šir. 130 cm	» 89.—

Za plašče!

Enobarvno blago za plašče v krasnih modnih barvah, 140 cm	din 61.— do » 77.—
Češko blago za plašče (enobarvno) v vseh modnih in pastelnih barvah, široko 140 cm	» 121.—
Gladko in vzorčasto blago (zelo trpežno) za kostume, plašče in kompleje, široko 140 cm	» 78.—
Češko vzorčasto blago za plašče, kostume in kompleje v neverjetno lepih vzorcih, širina 140 cm	» 120.—

I. t. d.

Pristavljamo še, da imamo na zalogi tudi ogromno izbiro blaga v temnih barvah (temno
modro, temno rjavo, črno) ter si upamo tudi v tem zadovoljiti še tako fin okus.
Nadejamo se, da se boste osebno potrudili in ogledali naše izložbe. Še ljubše nam bi
pa bilo, če pridete v našo trgovino in Vam bomo radi volje razkazali vse blago,
katero želite videti, brez obveznosti za Vas, da kaj kupite.

Manufaktura - Komanditna družba 17

Ljubljana, Mestni trg 17

Ne zamudite si ogledati tudi naše izložbe v veži!

Knjižne zbirke za leto 1933

LEPOSLOVNA KNJIZNICA

Charles Dickens: David Copperfield III. Prevedel Oton Zupančič
Enrica v. Handel-Mazzetti: Jese in Marija II. Prevedel Ivan Pregelj
Celoletna naročnina za Leposlovno knjižnico (dve v celo platno vezani knjigi)
znaša din 108.—, t. j. 12 mesečnih obrokov po din 9.—.

LJUDSKA KNJIZNICA

Ivan Vazov: Pod jarmom I-II. Prevedel Franc Bevk
Celoletna naročnina za Ljudsko knjižnico (dve v celo platno vezani knjigi)
znaša din 96.—, t. j. 12 mesečnih obrokov po din 8.—.

ZBIRKA DOMACIH PISATELJEV

Fraňa Erjavca Zbrano delo IV. Uredil dr. Anton Slodnjak
Cena v celo platno vezani knjigi znaša za naročnike din 54.—, razdeljivo na
12 mesečnih obrokov po din 4.50.

ZBIRKA MLADINSKIH SPISOV

Hauffove pravljice I-II. Prevedel Josip Osana
Celoletna naročnina za Zbirko mladinskih spisov (dve v celo platno vezani
knjigi) znaša din 72.—, t. j. 12 mesečnih obrokov po Din 6.—.

KOSMOS

Miroslav Adlešič: Naravoznanstvo in borba za svetovni nazor
Cena v celo platno vezani knjigi znaša za naročnike din 72.—, razdeljivo na
12 mesečnih obrokov po din 6.—.

Namesto za VI. letnik Kosmosa (1933—37) napovedane Terseglavore
knjige »Tajnosti božanstva« bodo prejeli naročniki tega letnika knjige
FRANC GRIVEC: SLOVENSKI KNEZ KOCELJ

Knjiga bo obsegala okrog 260 strani v dvobarvnem tisku. Imela bo posebne
priloge na umetniškem papirju ter bo opremljena s številnimi inicijalkami in
vinjetami akademskega slikarja Slavka Pengova. Poleg običajne izdaje v Kos-
mosu bo izšla knjiga tudi v bibliofilski izdaji v omejenem številu izvodov.
Pogoje za naročbo bomo pravočasno objavili.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Kaj Japonci jedo

Švicar popisuje, kako na Japonskem žive domačini in Evropci

Švicar, ki se je dalj časa mudil na Japonskem, svoje življenje tamkaj takole popisuje v švicarskih listih:

Pred kratkim so mi v veliki moderni restavraciji v Tokiu postregli z največjo japonsko delikateso, prinesli so mi na mizo ostrigo, ki jo je treba 11 ur kuhati in ki ima potem okus po surovi gobi. Odrezal sem si kosček te jedi, nisem pa mogel ugotoviti, kakšen okus je to. Nikakor mi ni šlo. Okoli in okoli mene so sedeli Japonci. Svojo ostrigo sem pokrtil z dvema listoma salate ter veliki natakariji, naj nese nazaj. Začuden me je pogledal.

Dve veliki deželi sta v Aziji, kjer včasih Evropec težko dobi jed, ki bi ugajala evropskemu želodcu in našemu okusu, ti dve deželi sta Japonska in Indija. Oba naroda uživata skromno hrano. Kako se hranita, kaže že njun etas. Indijec je hudo elok, Japonec pa hudo čokat. Bolj pasivni Indijci so se navadili brez posebne škode stradati, delovni Japonci pa tega ne morejo.

Po ribah smrđi

Dve tretjini zemeljske površine pokriva svetovno morje. Kadar kak Japonec pogleda v akvarij, kakršne imamo pri nas tako radi po sobah, vidi v akvariju same užitne stvari, medtem ko mi vidimo v akvariju kaj čudna bitja in nam še na misel ne pride, da bi kaj takega jedli. Šele pred kratkim so Japonci celo svoje podmorske čolne postavili v službo iskanja hrane pod morjem. Globoko pod morsko gladino so odkrili čudne morske živali, ki jih pri nas poznamo kvečjemu po slikah iz raznih muzejev, Japonci pa so jih začeli jesti. Japonci vsako leto potegnejo iz morja kakih 700.000 ton morske trave. Celo del te morske trave gre v japonske kuhinje, odkoder gre ta morska trava potem kot sočivje ali salata na japonsko mizo. Japonci imajo poldrugi milijon ribičev, ki pa nalove polovico vseh rib, kolikor jih ribiči vsega sveta skupaj na leto nalove. Zadnje čase plavajo japonski manjši parniki ob obalah Južne in Srednje Amerike ter Mehike, kjer love tamkajšnje ribe. Vsak parnik vsak večer izkrcna na odprtem morju kakih 20 manjših čolnov, ki potem vso noč love ribe. Ribji plen potem nalože v hladilnice na ladjah ter ga potem vozijo več tisoč kilometrov daleč proti japonski domovini. Na največjem ribjem trgu sveta, ki je v Tokiu, se potem skrbne Japonke čudijo neznanim ribam, ki so se prikazale na trgu. Japonska namreč pozna le 52 vrst rib, ki jih uživajo. Ameriške neznane ribe potem prodajajo prav poceni.

Japonec tako živi od vrta, ki ni last nikogar. Ta vrt je neizmerno morje. Mnogo sitnosti je zaradi tega ob ruskih obalah, kjer japonski ribiči

love ribe in kite. Marsikako japonsko ladjo so v svojih vodah Rusi že zaplenili. Posledica so potem diplomatski spori. Od vsega plena, kar ga Japonci dobe iz morja, ga tri četrtine pojedjo. Ves plen iz morja znaša v denarju 400 milijonov švicarskih frankov, ali nad 4 milijarde dinarjev. To je prav toliko, kolikor Japonska vsako leto izda za uvoz tujih rudnin, zlasti železa. Medtem ko turizem Japonski vrže na leto 100 do 150 milijonov frankov, na drugi strani tudi ribolov pomaga uravnovešati japonsko trgovinsko bilanco. Japonske ribe in ribji izdelki se prodajajo na ameriških trgih.

Kakor znajo Finci brez nevarnosti pripravljati in uživati celo strupene gobe svojih gozdov, tako znajo tudi Japonci pripravljati svoje ribe. Celo surova riba je na Japonskem taka slaščica, ki včasih celo evropeckemu želodcu ugaja. Riba med drugim Japoncu nadomešča sir parmezan. Ribo znajo Japonci tako posušiti, da je podobna sivorjavemu polenu. To poleno potem strgajo na različne jedi. Za predjed jedo Japonci neke prozorne posušene ribice. Kadar hočemo mi zavihati svoj nos, pravimo: »Po ribah smrđi!« Japonci pa svojo posušeno ribo toliko časa žvečijo, da začne zalagaj po ribi dišati, kar je potem za nje velikanski užitek. V podzemski železnici v Tokiu so postavili prodajalne s posušeni ribami, da ljudje, ki se po železnici vozijo, med vožnjo za majhen denar še južnajo posušeno ribo. Pri tem Japonci seveda niso mislili na evropske nosove, katerih pa je na vsem Japonskem le kakih 4000.

Kosilo za en dinar

Kadar v Evropi govorimo o nizkih japonskih plačah, pravimo, da je to zaradi tega, ker je Japonec zadovoljen s prgiščem riža, eno ribo in malo čebule. Vendar je treba povedati, da tudi na Daljnem vzhodu radi dobro žive in da tudi Japonec včasih rad kaj več je in celo kaj boljšega. Celo siromašno japonsko kosilo ima redko kdaj manj kakor 6 obrokov. In kaj lahko je japonski gospodinjci sestaviti obed za en dinar. Le pomislite: ena riba stane 30 par, malo kumaric in riža prav toliko. Pisarniškim uradnikom, ki imajo na mesec po 20 do 30 švicarskih frankov (200 do 300 dinarjev) plače, ostane na koncu meseca še 10 frankov, dasi mora za stanovanje plačati 10 frankov. Seveda mu ne ostane, ker Japonec za obleko precej izda.

Tudi obleka je na Japonskem poceni. Če ste skromni, dobite za 2 franka ali 20 dinarjev bombažast, za 3 franka pa celo svilen kimono. Vendar je treba reči, da Japonci v obleki niso skromni. Rajši bolj skromno jedo. To velja najbolj za Japonke, kar se razume, ker ženske so menda po vsem svetu enake. Komaj dve ženski v vsem velikem milijonskem mestu Tokiu nosita isti vzorec kimona.

Človek se mora čuditi, če vidi siamske delavce in kitajske kulije, ki kupujejo ameriška jabolka, ki vsako stane nad 2 dinarja. To je dokaz, da jed ni vedno potreba, marveč večkrat tudi nekaka posebna zabava. Tudi Japonke se v Tokiu gneteje v dragih trgovinah, kjer prodajajo najdražje tropično sadje. Najbolj pa je Japoncem za neke posebne vrste ribo, ki jo imenujejo »anju«. Kadar pride sezona za to ribo, ki je za japonske razmere draga, se skoraj noben reven Japonec ne pomišlja ter plača za eno ribo kar dva dinarja, kar je sila veliko. Vsakdanjih rib pa Japonec vsako leto poje sto kilogramov.

Govedina po 40 dinarjev kg

Zato pa drugega mesa Japonec kaj malo poje. Drugega mesa pride na eno japonsko glavo na leto malo več kakor en kilogram. Noben tujec naj ne zamudi na Japonskem pokusiti jedi, ki jo imenujejo »sukijaki«. To je na drobne kose narezano goveje meso, katero v polivki soje in drugih dodatkov pripravljajo na žerjavi, pri čemer dodajo največ sočivja in čebule. Fino goveje meso dobavljajo posebna pitališča in mesnice. Ledvična pečenka brez kosti stane 3 do 4 franke (30 do 40 dinarjev) kilogram. Teletina je polovico cenejša.

Soja in riž

Šele pred kratkim so se Japonci naselili na otoku Hokaido, ki je najbolj severni njihov otok.

Živež za japonsko armado na Kitajskem vozijo japonski parniki daleč gori po Rumeni reki.

Mož, ki je prišel iz 11 letne ledne samote

Kanadeč, ki se piše William Hoatherington in je doma iz mesta Windsor v kanadski pokrajini Ontario, se je pred 11 leti odpravil na skrajni ledeni sever Kanade, kjer je iskal zlato. Pred kratkim se je povrnil iz ledenih samot Severnega ledenega morja v obljubene kraje svoje domačije, ko je vseh 11 let preživel sam v ledni samoti. Vse, kakor je bil, ko se je vrnil domov, najbolj srečen človek Kanade, obenem pa najbolj radoveden.

Vse, kar so mu doma povedali, mu je bilo novo. Prav nič ni vedel o abesinski vojni, še manj je kaj vedel o japonsko-kitajski vojni na Daljnem vzhodu. Docela neznan mu je bilo, da se na Špankem bijejo krvavi boji. Niti tega ni vedel, da mu je medtem Amerika postala dolžna 3000 dolarjev. Mož je bil namreč med svetovno vojno ameriški protovoljec in se je z ameriški četami udeležil pohoda zoper Nemce na Francoskem. Pred letom dni je Amerika sprejela postavbo, da bodo protovoljci dobili 3000 dolarjev odškodnine za svoje žrtve.

Namesto žene pri skušnji

Prizadevanja skrbnega družinskega očeta, ki bi rad preskrbel svojo stradajočo družino, ne žanjejo vsikdar zasluženega priznanja. To dokazuje zgodba nekega davčnega kontrolorja iz južne Francije.

Mož je sicer imel službo, plačan pa je bil tako slabo, da ga je hudo skrbelo, kako bi preživel svojo ženo in svoje 4 otroke. Ker torej mož ni dovolj zaslužil, je žena sklenila stopiti v državno službo na oddelku javnega skrbstva. Če pa je hotela dobiti to službo, je morala napraviti potrebno državno skušnjo. Te pa se je kontrolorjeva žena nad vse bala. Zato je mož sklenil svoji ženi pomoči pri skušnji tako, da se je sam preoblekel v žensko.

Oba sta se odpeljala v Pariz. Na stranišču brzovlaka pa se je mož preoblekel v elegantno gospo. Njegovi čevlji so bili sicer precej veliki, toda imeli so visoke pete, kar je več kakor dovolj za pravo žensko. V Parizu je bila najprej zdravniška preiskava, h kateri je šla seveda žena. Nato pa je bila skušnja, h kateri je šel mož, preoblečen v žensko.

Skušnja za davčnega kontrolorja pač ni mogla biti težka, ker je nad vse gladko opravil vse svoje pismene naloge. Svojega uspeha je bil že docela gotov. Ni pa računal z žensko zavistjo svojih konkurentk. Te so čudno gledale velikanske noge svoje tovarišice, ki mnogo bolj zna kakor one. In je beseda dala besedo, nakar je predsednik komisije povabil kontrolorja, oblečenega v obleko svoje žene, na majhen pogovor. Tukaj pa so moža zapustili živi in je solznih oči vse povedal. Vrgel so ga skozi vrata ter mu zagrozili, da ga še izroče državnemu pravdniku, ker je hotel ogoljufati slavno komisijo.

Zanj to ni bila šala, ker mu je grozil odpust iz službe. Ves obupan si je hotel vzeti življenje, a so ga rešili. Ta obupna žalost nesrečnega očeta, ki se je boril le v prid svoje družine, je tako ganila sodnike, da ga menda sploh niso obsodili.

Kmetje, ki pridelujejo riž, se le neradi začno ukvarjati z živinorejo. Američani pa so na Hokaido ustanovili vzorno farmo in so dosegli, da je japonska vlada tamkaj naselila 3 milijone Japoncev. V tej zvezi pa o Mandžuriji noben Japonec ne govori. Japonci so namreč otočani, ki ne marajo za celinsko ravnino. Soja je važen živež Japonske. Samo Mandžurija jo na leto pridelala 5 milijonov ton, to je 3 petine svetovnega pridelka. 10 odstotkov olja je v njej. V Mandžuriji so sedaj japonski kolonisti vzgojili sojo, ki daje eno petino več olja kakor domača soja. In ta soja na enem hektarju daje 20 do 50 odstotkov več pridelka kakor staro seme. Ker Japonska le polovico petroleja dobiva od doma, skuša potrebo kriti s sojinim oljem.

Poglaviten živež Japoncev pa je riž, ki daje eno tretjino vsakega japonskega obeda. Tako je tudi na Kitajskem. Japonci pravijo, da noben drugi riž na svetu ni tako dober in zdrav kakor njihov. Ker japonskega riža ne izvažajo, seveda ni mogoče presoditi, ali je to res. Pravijo tudi, da je japonski zeleni čaj mnogo boljši kakor črni in da ima mnogo vitaminov. Japonci sploh precej rogovilijo z vitamini.

Jetika žanje

Povprečni Japonec je, dasi nekam čokat, vendarle šibek. Vidiš pa tudi atletske postave. Časniki trde, da Japonec hudo mori jetika in druge bolezni. Japonska po podnebnju nekam spominja na Anglijo z njeno vlažno toploto, ki se naglo menjava z vlažnim mrazom. Zato Japonci ne nosijo zaman okoli telesa ovite volnene rute.

Japoncu je želodec sedež duše. Želodec pove, česar duša ne izda. Na japonskih zemljevidih je narišani Tihi ocean kot eredišče zemeljske oble. Nad tem silnim vodovjem pa kakor majhen črv visi japonsko otočje. Okoli in okoli pa je morje in v njem ribe...

St. 55.

Klici na pomoč

Ko je vitez s samotarjem v koči veseljačil, je bil Cedric z Roveno, Athelstanom, burkežem Vambo ter dvema hlapčema na poti domov. Gurth, ki ni vedel, kam so odnesli njegovega gosпода, viteza Ivanhoeja, je bil nepreviden in se dal Cedricovim ljudem spoznati. Cedric ga je takoj dal prijeti in zvezati.

Prišli so že precej daleč v gozd. Naenkrat so zaslišali, da nekdo na ves glas kliče na pomoč. Hiteli so tja, odkoder so slišali klicati na pomagajanje, in so v svoje veliko presenečenje našli na tleh nosilnico, poleg nje pa Juda Izaka iz Yorka ter njegovo hčer Rebeko, ki sta bila vsa obupana.

Na Cedricovo vprašanje, kako in kaj, je Izak povedal, da je najel stražo šestih mož ter mu lo, ki je v nosilnici nosila bolnega prijatelja. Ko pa so stražarji od drvarjev slišali, da se tod klatijo razbojniki, so kar pobegnili in še mulo vzeli s seboj.

»Ali bi plemeniti gospodje hoteli dovoliti, da moja hči in jaz potujeva v vašem varstvu?« je moledeval obupani Jud.

Athelstane bi bil oba Juda najrajši prepustil sama sebi. Cedric pa je bil bolj prijazen: »Dam vam dva moža in dva konja, ki naj vaju spravita do bližnje vasi. Dovolj smo še močni, da vžugamo vsakršno svojat.«

Revmatizem je draga zadeva

Anglija, ki je meglena in mokrotna dežela, je seveda tudi dežela revmatizma. Angleži, ki so praktični gospodarji, so sedaj izračunali, koliko jih ta revmatizem stane. Takole govorijo številke:

Leta 1937. je dežela zaradi te bolezni izgubila 242 milijonov funtov dni. Pri tem je treba upoštevati še, da je bilo tem bolnikom za te izgubljene dni treba plačati iz bolniških blagajn celih 17 milijonov funtov šterlingov (tri in pol milijarde dinarjev našega denarja) hranarine in drugih bolniških stroškov. Stari Voltaire je imel pač prav, ko je rekel: »Bolezen je luksu!«

Sovjetski diplomat legacijski svetnik Butenko je izginil iz Bukarešte. Odpeljala ga je najbrž sovjetska GPU, ker ni bil več zanesljiv.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1'—; ženitovanjski oglaš Din 2'—, Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10'—, Mali oglaš se plačuje lako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe in kaj

Ključavničarski pomočnik
Išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 345. (a)

Službo čuvaja
gozdnega ali lovkega, ali oboje skupaj, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1913. (a)

Diplomiran geometer
išče kakršnekoli zaposlitve. Cenjene ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Geometer« 1998. (a)

Vrtnarski pomočnik
vešč vseh vrtnarskih del išče službo za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2011. (a)

Postrežnica
zmožna dobro kuhati in opravljati druga dela — želi zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod 2109. (a)

Elektrotehnik
z dolgoletno prakso v tehničnem risanju išče službo v tehnični pisarni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mittweida« 1836. (a)

27 let star fant
išče službo sluge ali kaj silnega. Zmožen kavčije. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2120 (a)

Organist
in pomožni občinski tajnik išče primerne zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 366/28. (a)

Prodajalka
mešane stroke, mlajša moč, pošena, iz krščanske družine, išče službo kjerkoli. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju. (a)

Trgovska pomočnica
dobro izveščana v vseh strokah želi premeniti službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra moč« 2037. (a)

Oskrbnik
samostojen, samski, išče službo na večji ekonomiji. Dopolje v upravo »Slov.« v Ljubljani pod »Absolvent kmetijske šole« št. 2142. (a)

1000 din nagrade
dobi, kdor mi preskrbi stalno službo v trgovini mešane stroke ali kaj podobnega. Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Mlad poslovođa« 1918. (a)

Manjšo trgovino
v prometnem kraju želim vzeti v najem ali pristopim kot družabnik. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »12.000« 1919 (a)

Gospodična
z malo maturo in trgovskim tečajem, vajena gospodinjstva, išče službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 1938. (a)

Manufakturst
agilen prodajalec, z večletno prakso, 30 let star, samski — želi premeniti. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Samostojen in zmožen« št. 2127. (a)

Mlado dekle
išče službo natakarice-zadržnice ali kaj silnega. Ima večletna spravevala iz gospodinjstva. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 2125. (a)

Šofer
za tovorni ali osebni avto, izkušen mehanik, trezen in pošten, z večletno prakso, za tovorni ali osebni avto, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 371. (a)

Mlad poslovođa
z večletno prakso vodstva podeželske trgovine z mešanim blagom, trezen in nekadič — želi premeniti službo s 1. IV. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavelje zmožen« št. 1917. (a)

Dekle z dežele
poštena, vajena vseh del — želi službo. Naslov v upravi »Slov.« pod 2173. (a)

Absolventka trg. šole
želi primerne zaposlitve. Ponudbe na naslov: E. Gaberšek, Ročica št. 1 — Lasko. (a)

Hlapec
srednje starosti, pošten, zmožen vseh kmetijskih del — išče službo. Naslov v upr. »Slov.« pod 2086. (a)

Hišni upravitelj
zmožen vseh poslov, išče mesto. Cenj. ponudbe v upr. »Slov.« pod »Hišni upravitelj« št. 2105. (a)

Postrežnica
mlada, močna in urna, vajena stivanja — želi zaposlitve za popoldne. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2177. (a)

Mlad fant
išče službo delavca. Najraje v kakem skladišču ali v trgovini za raznašala. Naslov v upravi »Slovenca« pod 1834. (a)

Vdova
gre za gospodinjstvo k starejšemu gospodu. Lileg Ivana, Sečnica ob Muri št. 118, p. št. II v Slov. goricah. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, želi premeniti mesto. Cenj. ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mlad in agilen« št. 2104. (a)

Kuharica
z večletnimi spravevali, zmožna samostojnega gospodinjstva — želi službo v boljši kršč. družini. — Nastop s 15. marcem. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Značajna« št. 2083. (a)

Dekle
varčno in pridno, vajeno samostojno kuhati in opravljati hišna dela — išče službo s 1. marcem v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2028. (a)

Mladenč
zdrav, pošten; vojašine prost, išče službo kuhinjskega mesarja ali sekača v mesnici. Nastop takoj in gre tudi za sezonsko dobo. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošten« 2153. (a)

Starejša kuharica
samostojna, pridna in poštena, z večletnimi spravevali, vajena vrta in vseh drugih hišnih del — išče službo. Gre kamorkoli, tudi na deželo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiva kuharica« št. 2072. (a)

Služkinja
spesobna boljše mešanske kuhe in vsega gospodinjstva, z dobrimi in večletnimi spravevali, poštena in zdrava, želi k manjši mirni družini v Ljubljani. Naslov upravi »Slovenca« pod »Srednjih let« 2192. (a)

Vajenci
postenega in pridnega, sprejme Alojzij Piber, trg. vrtnar, Bled. (v)

Vajenec
za pokovsko obrt, ne pod 16 leti, najraje iz dežele, se sprejme. Oskrbba v hiši. Naslov v upr. »Slovenca« pod 2020. (v)

Učenec
zdrav, močan — se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na Gorenjskem. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Učenec« št. 2087. (v)

Vajenca
s primerno šol. izobrazbo, zdravega, krepkega, iz poštene krščanske hiše, sprejemem v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mariljiv«, št. 1570. (a)

17 let star fant
s poldrugim letom učne dobe išče za nadaljevanje učenja mesto v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe na naslov: Kati Skander, Ljubljana, Celovška cesta 79. (v)

Službo dobe

Dekle
sprejemem v mlekarno. — Vodnikov trg 4. (b)

Fanta za kuhanje žganja
sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2102. (b)

Čevljar, prirojevalca
(Herrichter), boljše moč, sprejme Bajc, št. Jernej.

Iščem služkinjo
kot pomoč pri gospodinjstvu in kuhinji. Naslov: Anderluh, Črnomelj. (b)

Pekovskega pomočnika
mladega, ki bi raznašal tudi kruh, sprejme takoj pekarna Logar, Golnik.

Prvovrstna modistka
dobi stalno službo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »1000 din« 2192. (b)

Tvornica kvasa
išče krajevne zastopnike za Slovenijo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zastopnik« 2128. (b)

Dva hlapca
trezna in pošena — se sprejmeta na večje poselstvo pri Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prištava« 1983. (b)

Čevljar, pomočnika
zmožnega vseh del, takoj sprejme Rok Jekova. Ziganja vas 43, Krize, Gorenjsko. (b)

Dva tesarja
s planko rabim takoj. Delo vse leto. Oglasi: Namestnik, Jelovec 30, p. Maribor. (b)

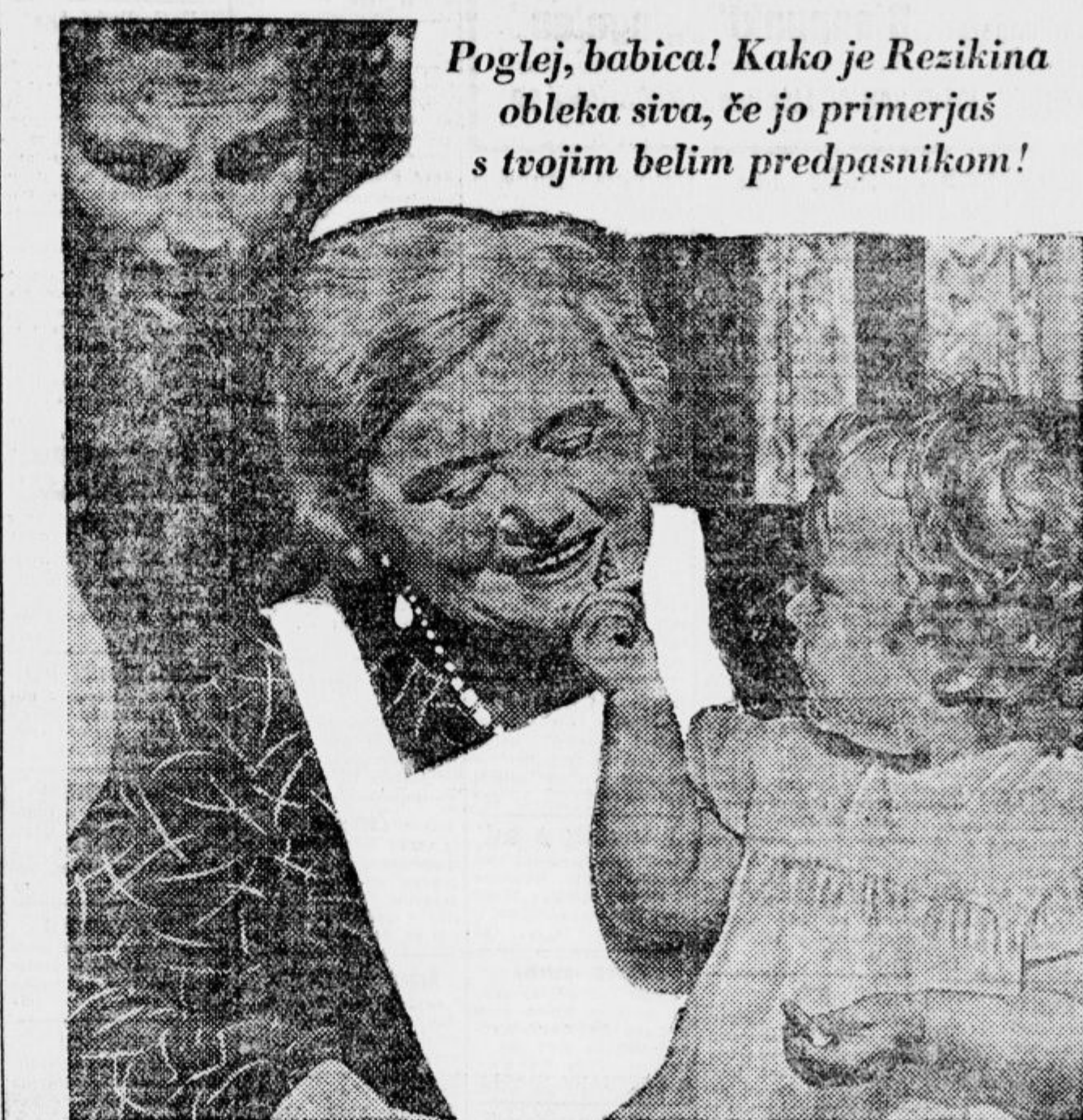
Kuharico
pridno, zdravo, varčno gospodinjstvo, staro 30—40 let, sprejemem v večjo, boljšo hišo na deželi. — Navešiti je dosedanje službovanje. Plača po dogovoru. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobra kuharica« št. 2059. (b)

Kuharico
ki opravlja tudi hišna dela, samostojno v domači kuhinji, z večletnimi spravevalom, pošteno in pridno, išče ugledna mala rodbina v Celju. Nastop 1. marca. Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Stalna služba« (b)

Uradnico
z znanjem slovenske stenografije, urno strojepleko in večdo nemškega jezika — sprejme podjetje proti takojšnjemu vstopu. Šolska izobrazba: trgovska akademija ali trgovska šola. Prednost imajo uradnice s nekaj prakso. Ponudbe nasloviti v upr. »Slov.« pod »Stalna zaposlitve« št. 2058. (b)

Jeklarna
grofa Thurnkega v Guštanju išče asistente z dovršeno visokošolsko izobrazbo in to plavžarje, to je, da mora biti pripravljen absolvent montirnišne visoke šole v Ljubljani ali Pribranu, samostojnega stanu, vešč drž. in nemškega jezika, praksa ni potrebna. Prošnje je vlagati na Jeklarno Guštanj, dravska banovina. (b)

BANČNI ZAVOD V LJUBLJANI
sprejme: uradnika — z nekaj bančne prakse in z znanjem nemščine; uradnika — začetnika — ter mlajšega pomožnega slugo. Ponudbe s spravevali in življenjskimi podatki na upravo »Slovenca« pod »Bančni zavod«. (b)

No seveda, saj moje perilo tudi ni navadno oprano, temveč je oprano z Radionom!

Navadno oprano perilo ima odsev nekake sivine, ker navadna pralna sredstva odstranjujejo nesnago samo s površine. Radion pa nudi več: pri kuhanju perila se namreč razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki pronicajo skozi tkanino in odstranijo vsako, še tako globoko utrto nesnago. Na ta način postane perilo popolnoma čisto in zato tudi bleščeče belo.

Schichtov

RADION varuje perilo

Stalno delo

in zaslužek doma — se nudi delavoljnim. Dopolje pod »Zaslužek« v upravo »Slov.« v Mariboru. (b)

Pomočnika

z dobrimi spravevali — sprejemam za kmetiči mlina na pet tečajev. Prednost imajo samski. Plača po dogovoru. Jože Dular, p. Dvor pri Žužemberku.

Iščem pletilca (-iljo)
ki ima dovoljenje za samostojno delo. Javiti se direktno na moj naslov: Dimitar Butalo, Topusko. (b)

Zensko srednje starosti

ki bi posedovala točilno pravico — sprejemem za skupno delovanje v gostilni. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gostilna« 2174. (b)

TEHNIK

ki razume blokiranje motorjev za kmetiči mlina na pet tečajev. Prednost imajo samski. Plača po dogovoru. Jože Dular, p. Dvor pri Žužemberku.

Denarni zavod

sprejme praktikaanta s trgovsko predizobrazbo. — Ponudbe s prepisi spraveval pod »Sposobnemu bodočnosti« št. 2164. (b)

Učiteljska družina

sprejme takoj pošteno in pridno dekle, iščejo kot pomoč v gospodinjstvu in za delo na vrtu. Naslov v upravi »Slov.« v Celju.

Izvežhanega zastopnika
v prodaji poljedelskih strojev, iščemo. Ponudbe s navedbo zahtev upravi »Slovenca« pod »Tovarna« št. 1617. (b)

Krojaškega pomočnika

zmožnega samostojno voditi krojaško delavnico na deželi, iščem. Biti mora vojašine prost. Plača in ostalo po dogovoru. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zmožen« št. 1594. (b)

Trgovski pomočnik

soliden in trezen, vešč tudi nemškega jezika, vojašine prost, se sprejme s 15. marcem v detajlno trgovino v letoviskem kraju. — Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod št. 1884. (b)

Vrtnarja

samostojnega (lahko oženjenega) iščem za malo vzorno vrtnarstvo v neposredni bližini Zagreba. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vrtnar« 1743. (b)

Poslovođa

za realitetni pisarni v Ljubljani in Mariboru, proti pristopnini 3000 din in delitvi zaslužka — takoj sprejemem. Predstaviti se: Zagorski, Maribor, Aleksandrova c. 23.

Železninar

v stroki popolnoma vešč, vojašine prost, star do 26 let, dober prodajalec in izložen aranžer, vajen samostojnega dela, dobi stalno službo v večji trgovini s železnino. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Prva moč — železninar« 1958. (b)

Vrtnarja-sadjarja

perfektnega tudi v ostalih poljskih delih, po možnosti absolventa nižje kmetijske šole, oženjenega, išče veleposelstvo v Gorskem Kotaru. Ponudbe s navedbo do sedanjega službovanja in zahtevami poslati upravi »Slovenca« pod št. 2004. (b)

Izkušen vrtnar in sadjar

pošten, s prav dobrimi spravevali, se sprejme. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2149. (b)

Hlapca

vajenega konj in kmetijskega dela, sprejemem takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Delaven« št. 1991. (b)

Postrežnico

pošteno in pridno, za enkrat do trikrat na teden — sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2168. (b)

Korespondentko

perfektno stenotipistko za slovenski in nemški jezik, sprejme industrijsko podjetje. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gorenjsko« 2001. (b)

Krojači

popolnoma izveščani v damski konfekciji, dobe stalno delo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2068. (b)

Mizarkega pomočnika

dobrega, za stavbna dela — sprejemem. — Hrana in stanovanje v hiši. Teodor Stupica, mizarstvo, št. Vid, Lukovica. (b)

Trgovskega pomočnika

ki je zmožen vodstva tajniških poslov trgovskega združenja, iščemo. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mlad in agilen« 1989. 1

Starejšo kuharico

gostilniško, samostojno sprejemam za gostilno v industrijskem kraju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Na Gorenjskem« št. 1987. (b)

Pouk

Akademik instruiru vse predmete za gimnazijo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Siguren uspeh« št. 2106. (u)

Oblastveno konecstotnana

Šoferska šola I. Gaberšek bivši komisar za šoferske izpite Slomškova ulica št. 6. Telefon 28-26 in 28-28.

Zivati

Krava s telikom dobra mlekarica, napredaj, Vizmarje 29. (j)

Radioaparati „Blaupunkt“, „Ingelen“

gramofoni, najnovejši gramofonski posnetki v veliki izbiri le pri „TEHNIK“ JOSIP BANJAI, Ljubljana, Miklošičeva 20

Posedstva

Pritlična hiša

dvostanovanjska, 650 m² vrta, napredaj. Razljudna c. 8 (Kolezija). (p)

Enodružinska hiša

pri Ljubljani, 5 sob, kuhinja, kopalnica, pralnica - podkleteno, velik vrt, ograjeno - prodaja za 165.000 din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2062. (p)

Hiša pri cerkvi

dve minuti od dr. ceste, 10 minut od žel. postaje v Slovenski Bistrici, na lepi legi, ugodno napredaj. - Dopolni na upravo »Slovenca« pod 1725. (p)

Posedstvo

22 orolov, tik glavne ceste, njive, travnik, sadonik in gozd, poslopja zidana - prodaja za 120 tisoč dinarjev. - Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 325. (p)

Hiša na Vodnikovu c. 18 bo dne 9. marca 1938 ob pol 9 prodana na sodni dražbi. Sodno je cenjena 207.302 din, najmanjši ponudek znaša 145.000 din. (p)

Kmetijo

ob državni cesti, pol ure od žel. postaje Brezice, obstoječe iz njiv, travnikov, gozdov, vinogradov, pašnikov, na kateri se lahko redi 8 glav živine, s novo zidano hišo in vsemi gospodarskimi poslopji, v najboljšem stanju - zaradi odselitve ugodno prodam. Pojasnila: Ivan Černoš, Brezice

Lepo posedstvo

v Dravski dolini, na sončni legi, pod ugodnimi pogoji napredaj, tudi za hranilno vlogo. Izredna prilika za živinorejo, nekaj pa tudi zaraščene gozda. - Posedstvo je 20 minut nad banov. cesto med dvema trgovinama, oddaljeno od vsakega pol ure. Pojasnila daje: P. Pinterič, Brezno ob Dravi. (p)

Enodružinsko novo hišo davka prosto, na zelo prometni točki in blizu železnice, postaja, z električno razsvetljavo, s štirimi parketiranimi sobami, kuhinjo ter štirimi lokali, pripravnimi za vsako obrt - ceno napredaj po zelo ugodnih plačilnih pogojih. - Anton Demšar, Rakek. (p)

Stavbne parcele

pri kolodvoru Škofja Loka, poceni prodam. Suha št. 21, Škofja Loka. (p)

Njiva

v bližini štepanjske cerkve, po 9 din m² - napredaj. Polzeve se Mosto, Pokopališka ul. 1. (p)

Gostilna

z zimskim in letnim kegljiščem sredi Zagreba, z velikim inventarjem, zaradi družinskih razmer za bagatelo 20.000 din napredaj. Vse informacije: »Sava«, Zagreb - Jurističeva 18. (p)

Ne zamudite prilike!

Ugoden nakup stavbnih parcel z vodovodom in elektriko v bližini postaje. - Pojasnila: Vižmarje št. 59. (p)

Enodružinska hiša

prenovljena, na periferiji mesta Ljubljane - takoj ugodno napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 54.000 št. 1959. (p)

Parcela

na Mirju Lepi pot, poleg trgovine Razboršek - napredaj po zelo ugodni ceni. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3071. (p)

Hiša

velika, trgovska, enodružinska, s 6 stanovanji, gospodarskim poslopjem, in 3 parcele: njiva, travnik in gozd - ugodno napredaj v večjem kraju in z zelo obiljuno okolico na Gorenjem. Naslov v upr. »Slov.« pod 2134. (p)

Veleposedstvo

v neposredni bližini Maribora, rentabilno mlekarstvo in živinorejo, prvovrstni pašniki in polja, lep gozd, obsežni hmeljski nasadi, sigurna naložitev kapitala - napredaj. Za podrobnejša pojasnila vprašati pod »Veleposedstvo« na oglasni zavod Hinko Sax, Maribor. (p)

Dražbeni oklic

Dne 16. februarja 1938 dopoldne ob 9 bo pri sodišču v Trebnjem v sobi št. 10 dražba nepremičnin, zemlj. knjiga Mirna, VI. št. 701 in 673. Cenilna vrednost 597.670.60 din; vrednost priteklina 16.740 din; najmanjši ponudek 598.447.25 din; vadij znaša 59.767. Vse nadaljnje informacije nudi »Hranilnica kmetijskih občin«, Ljubljana, Miklošičeva c. 19, telefon 21-83. (p)

Parcela ob Linhartovi ul.

prodaja na obroke. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2102. (p)

Lepa kmetija

za 12 glav goved, z vinogradi in lepimi gozdi, ugodno napredaj. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ugodno« št. P 2125. (p)

Graščinsko posedstvo

arondirano, v dobrem stanju, do 300 ha, z vsemi kulturami, prvenstveno lepimi gozdovi - išče za nakup proti gotovini I. Malingar, Novo mesto. (p)

Gostilno

z inventarjem in zelenjadnim vrtom, kupim za 30.000 do 40.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Promete« št. 2131. (p)

Vilo

z večjim vrtom, na najlepšem prostoru Ljubljane, prodaja iz proste roke. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2110. (p)

V Šmartnem ob Savi

št. 50 - je napredaj hiša za 30.000 din. Gotovine 12.000 din, hipoteke 18.000 din. Vprašati se v Šmartnem št. 50. (p)

Stavbna parcela

1 orala, napredaj zam. 1/4 orala, ob glavni cesti v Dobu pri Domžalah - napredaj za 9000 din. - Izve se: Cika Pirnat, Rodica. (p)

Zaradi prezaposlenosti prodam hišo v Ljubljani z dobro idčo trgovino - dobremu trgovcu. Potreben kapital 150.000 din, drugo po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3076. (p)

Majhno posedstvo

je napredaj v laki vasi pri Ljubljani. Pritlična hiša z gospodarskim poslopjem, lepa njiva s kolenjem, nekaj parcel travnikov in gozdov ter s pravico do javnih pašnikov. Več se poizve v Ljubljani, Vidovdanska cesta 9. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 2044. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodnjakom, vodovodom, ob drž. cesti, pol ure od postaje Celje, zaradi selitve nap

Kupimo

Tračno žago
(Bandsäge), premer vodilnih koles 500—600 mm, kupimo. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 2060. (k)

Rdeč čebulček, šaloto, krompir kiflar in domače korenje seme, kupujemo. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Bukova drva

suha, zdrava, kupim v vagonskih množinah. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Stalen odjem« 2007.

Železna kolesa
za industrijske vozilke (vagonette) kupimo. Ponudbe na »Elektroindustrijo« d. d., Ljubljana, k

140 m železnih cevi
premer 1 1/2—2 col, rabljene, vendar v popolnoma dobrem stanju — kupim. — Jelovšek Rupert, tovarar, Vrhnika. (k)

Pozor!
Kupujem sčetine štajerskih svinj, žimo in goveje repe v vsaki množini, po dnevni ceni. Ponudbe na Simenc Ignac, sčetarstvo, Celje, Kralja Petra 8. (k)

Krojači!

Suknene odpadke
iz volne po 4.50 din kg, iz bombaža po 2 din kg kupuje manufaktura in zaloga sukna

Franc Dobovičnik
Celje

Zahvala

Vsem, ki ste z menoj sočustvovali in me tolažili ob nenadomestljivi izgubi mojega ljubljanskega soproga, mu poklonili cvetje in vence ter počastili na katerikoli način njegov spomin in vsem, ki ste ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti — moja prišerna zahvala.

Ljubljana, 12. februarja 1938.

Olga Mermolja

ZAHVALA

vsem, ki ste nam ob težki izgubi naše nepozabne, drage žene, predobre mame, stare mame in sestre, gospe

Katarine Gmajner

roj. Žumer

kakorkoli pomagali in izrazili sočutje. Posebna zahvala gg. zdravnikom šlajmerjevega doma in častitim sestram in g. dr. Čehu za lajšanje trpljenja ob težki bolezni. Iskrena hvala g. župniku Zbontarju za dušno tolažbo in sveto popotnico. Hvala vsem, ki ste jo pokropili, ji poklonili krasno cvetje in jo v tako obilnem številu spremili na zadnji poti. Vsem še enkrat Bog plačaj!

Javornik, dne 13. februarja 1938.

Zalujoča družina Gmajner in ostalo sorodstvo.

Franc Mayer naznanja v svojem in v imenu svojih hčera Fani in Julči, vnukov Joci, Zdenke in inž. Luceta ter ostalih sorodnikov, da nam je umrla žena ozir. mati in stara mati, gospa

Ivana Mayer

roj. Lavrič

Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne v Mošnjah, postaja Radovljica, na domače farno pokopališče. Venci se hvaležno odklanjajo v prid revnim akademikom.

Mošnje, p. Radovljica, Ljubljana - Mirje, 12. februarja 1938.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

»National« reg. blagajno
rabljeno, kupim. Ponudbe s ceno v upravo »Slov.« pod »National« št. 1242.

Nekaj A.-Ž. panjev
praznih kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Panji« 2197. (k)

Kupimo knjige

Emil Burok - inž. Alfred Birk »Der Bahnmeister«. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Knjige« P 2124. (k)

Rabljeni žico

4 do 5 mm za betonsko ograjo — kupim večjo množino. Naslov v upr. »Slovenca« pod 2010. (k)

Auto-motor

Kupim motor
250 do 350 cm. Plačam takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Dobro ohranjen«. (f)

Avto

mal, stridsedežni; poraba bencina 7 l — se zaradi odpotovanja proda po zelo ugodni ceni. — Vprašati: Vinček, avto-licarstvo, Celovška c. 43

Citroen

4 sedežna limuzina, moderna oblika, v zelo dobrem stanju, poraba bencina ca. 10—12 litrov na 100 km, zaradi likvidacije ugodno naprodam. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Citroen 15« 2179. f

[Pohišstvo]

Moderne spalnice
jedilnice, kuhinje in gosposke sobe, prodaja po najnižjih cenah Mizarstva zadruha, št. Vid-Vizmarje. Daje tudi na obroke, ogleda se lahko tudi ob nedeljah. (8)

Vsakovrstno pohišstvo

najcenejše, najmodernejšee in v priznani solidni izdelavi — se dobi samo v velikih zalogi trdke

»OPRAVA«

Ljubljana, Celovška c. 50
Sprejemajo se naročila.

Pohišstvo

mehke šperane spalnice in kuhinje v modernem slogu in po ugodni ceni. prodam. — Ogled tudi ob nedeljah. — Ivan Bernik, mizarstvo, Guncije št. 3, pri št. Vidu nad Ljublj.

Priporočam

svoje veliko zalogo spalnic, jedilnic, kuhinj, otomane, žimnatih in afrik modroev, zastorov, preprog, otroških postelj in odelj ter vsakovrstnih mizarških in tapetniških potrebščin. — Kvalitetno najboljšo in poceni dobite pri trdki:

E. Zelenka

pohišstvo

Maribor, Ulica X. okt. 5

Spalnica

orehova, šperana, politirana, solidno delo, robovi močno zaokroženi, furnir debelejši (žagan), zamameno suh les — naprodam. Cena nizka. — Teodor Stupica, mizarstvo, št. Vid, Lukovica.

Prodamo

Hrastovi plohi
naprodam. Medvode 7. (f)

Več novih skobelnikov

(Hobelbank) po 400 din proda Mušič, Mengeš 92.

Najboljšo domačo salamo

in najfinjši sir — dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (f)

Naprodam

15.000 čevljev raznega furnirja, spalnice in kuhinje. Ljubljana, Prule 8

Pšenične in ovsene slame

imam nekaj tisoč kilogramov naprodam. — Jernej Klemenc, Zg. Šiška. (f)

Rabljena okna

v dobrem stanju, s steklom, proda Drnikovič, Ljubljana-Vič, c. XVII/4.

Kolesa

dobrih znamk kupite najceneje v trgovini Triglav na Resljevi c. 16. (f)

Trgovino z živili

s koncesijo ali brez — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 2191. (f)

Poročne prstane

ure, veržice, uhane, kakor tudi očala, kupite najbolj ugodno pri Josipu JANKO, urarju v Kamniku, Sutra, nasproti farne cerkve. — Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8.

Trgovina

z mešanim blagom, vpekljana, v sredini industrijskega kraja na Gorenjskem, zaradi preselitve naprodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Proti gotovini« 1915. (f)

Nove hrastove sode

iz klanega lesa, od 40 do 500 litrov vsebine, prodam. Vsake vrste po 20 na zalogi. — Cena jako nizka. Sodi so za takojšnjo uporabo. Močna in solidna izdelava. Franc Pirc, sodarstvo, Ljubljana, Dravlje. (f)

Že 10 let obstoječa

dobrodošla trgovina šperije, barv, lakov in firneža, na zelo prometnem prostoru v večjem banovinskem mestu s sodnišjo in glavarstvom — zelo ugodno naprodam. Potrebni kapital 100.000 din. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod 2013. (f)

Pokrito kočijo

4 sedežna, črna plečkano, dobro ohranjeno; pokrit »prek« voz za 10 oseb, zelo pripraven za izletnike, strela iz nepremičljivega platna, ki se lahko tudi odstrani, po ugodni ceni proda Zavečič sv. Jožefa v Ljubljani, Vidovdanska c. 9.

HALO!

Velika prilika za ugoden nakup blaga. Zakaj? Ker Vam nudimo na vse zimske blago 20% popusta. Kje? V manufakturi

PRI »ZVONU« - I. Strojanšek

LJUBLJANA — Pred škotijo št. 21 (poleg rotovža)

Pri nas je najcenejše!

100 stolov

malo rabljenih, prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nizka cena« 2167.

Zvočno kino-aparaturu

prodam ali oddam v najem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Kino« 2168.

Najcenejša kolesa dobite pri

»TEHNIK«

Josip Banjaj

Ljubljana, Miklošičeva 20

Prodaj

več stoječih hrastov in polkrite kočije, v dobrem Zg. Šiška 29. (f)

Vreče za moko,

otrobe, bale za ogelje; dobite najceneje pri tv. Alojz Grebenc, Tyrševa cesta 36. (f)

Registrirno blagajno

»National« - prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi »Slov.« pod 2146.

Zobozdravniško ordinacijo

kompletno, in čakalnico proda dr. Wolff, Sevnica ob Savi.

Ugodno prodamo

malo rabljen in popolnoma nov šivalni stroj s okroglim čimnikom, katera šivata naprej in nazaj. Ogled pri trdki A. Gorec, d. s. o. z., Tyrševa cesta 1. (f)

Jabelčnik

dobrega okusa, in pristna domača vina — nudi:

Ivan Vehovar

Koprivnica pri Rajhenburgu.

kupi lokomobilu

v dobrem stanju 20-30 ks.

Z 1 kg »Polinit«

politure napravite osem litrov najfinjšee politure za izpolnitranje, katera vzdrži na vlagi in na soncu. Zahtevajte vzorec in prospekte!

Glavna zaloga:

Rudolf Hafner

Ljubljana, Miklošičeva 36 (v bližini kolodvora) in Celovška cesta 61.

Družabnika (-co)

k lesni trgovini s večjim kapitalom sprejemam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nova žaga« 2031. d

Hranilne knjižice

vrednostne papirje, 3% obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov

stalno kupuje

AL. PLANINSEK
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

60.000 din posojila

v gotovini iščem. Vrnem v 50 zaporednih mesečnih obrokih po 1500 din. 100% sigurno naložen denar. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod zn. »Visoke obresti« št. 1929. (d)

Hranilne knjižice

vrednostne papirje, delnice, kupone, 3% obveznice kupujemo proti takojšnji gotovini

Rudolf Zore

Ljubljana

Gledališka ulica 12.

Telefon 38-10.

Za gradbo elektrarne

70 k. s. na Gorenjskem se iščejo kapitalisti z 200 tisoč din. Ponudbe pod »Vodna moč« št. 1929 v upravo »Slovenca«. (d)

POSOSILA

vezana na štednjo in mesečna odplačila nudi denarni zavod. Zahtevajte prospekte.

RUDOLF ZORE

GLEDALIŠKA ULICA 12

Znamka 3 din

Razno

Jabelčnik
zamenjam za tesan in žagan les. Anton Bibič, Globoko, p. Brežice. (r)

Koncesijo

za ljudsko kuhinjo takoj oddam. Poizve se v upr. »Slov.« pod št. 2114. (r)

Otroka v oskrbo

starega od 5 mesecev dalje, sprejem na periferiji Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2101

Na prevzitek do smrti

s popolno oskrbo v okolič Celja se sprejmeta dve osebi. Naslov pove uprava »Slov.« v Celju.

Otroka

nad 1 1/2 leta starega vzajem v oskrbo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Oskrba« št. 1993.

1 ali 2 dojenčka

boljših ljudi, vzajem v oskrbo za mesečno po 200—300 din. Cenj. ponudbe na naslov: Marija Blatnik, Podvin 36, Laško. (r)

Pozor!

Prevzamem komisijako prodajo dvokoles. Razpolagam z lokalom in dobro prodajno organizacijo. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 2208. (r)

Pozor!

Kateri zidarski mojster bi sezidal enodružinsko hišo v Celju na mesečna odplačila po 1000 din? Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Točna odplačila«. (t)

Žrebanje

1000 dinarske nagrade poleg ostalih 299 daril, bo 21. februarja pod osebnim nadzorstvom g. notarja dr. Andreja Kuharja. Takoj zahtevajte list: Rejce malih živali, Ljubljana, Karunova ulica 10 na ogled, kjer prejmete vsa navodila. (r)

Zasluzek

80 do 100 din dnevno zasluži vsak. Zglasite se v trgovini Kimeswenger, Zg. Šiška, pri šol. (z)

Akviziterje

spretni, agilni - iščemo v vseh večjih tujsko-prometnih krajih proti visoki proviziji. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Tajska propaganda« št. 2185. (z)

Dober zaslužek

se Vam nudi. Brez vsake predizobrazbe lahko pristopite kot družabnik k trgovini. Potrebno 8—10 tisoč din gotovine. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (z)

Do 2000 din mesečno

in več morete zaslužiti pri prodaji brezkonkurne renenege, zelo dobro ideje čega predmeta — v celotni trgovini, potnikom, za drugim itd. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Masenartikel« 2019. (z)

1000 dinarjev

in več več lahko zaslužite s primerno majhnim investiranjem, mesečno delom doma. Pošljem material, prevzamem gotovo izdelke. — Zahtevajte prospekte, priložite znamko. »HEMIPA«, Pančevo, Braće Jovanović br. 20.

Umrla nam je sestra, teta, svakinja, gospa

Marija Babnik

vdova Gruntar, roj. Arrigler

Blagopokojnico spremimo k večnemu počitku v ponedeljek, dne 14. februarja ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Ljubljana, Ulica Stare pravde št. 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

Po želji blagopokojnice se cvetje hvaležno odklanja.

Sveta maša za dušo se bo darovala v cerkvi sv. Jožefa v torek ob 7 zjutraj in v župni cerkvi sv. Petra v četrtek ob 7 zjutraj.

Ljubljana, Senožče, Kobarid, Ljutomer, dne 12. februarja 1938.

Žalujoči ostali

Zahvala

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja in velike pozornosti, ki smo je bili deležni ob nenadomestljivi izgubi naše srčno ljubljene soproge, mame, sestre, evakinje in tete, gospe

Marije Komauer

vdove Čas roj. Aberšek

izrekamo vsem našo iskreno zahvalo! Predvsem se zahvaljujemo dravograjskemu mil. gosp. proštu Mundi za duhovno tolažbo in njeni težki bolezni, za vodstvo pogreba in tolažilni govor ob odprtem grobu, in vsem gg. duhovnikom za udeležbo pri pogrebu. Dalje se zahvaljujemo gg. primarijem dr. Strnadu in dr. Simonitiju za vso njuno skrb in požrtvovalnost, da olajšata trpljenje pokojnici; domačemu moškemu pevskemu zboru za ganljivo petje doma in ob grobu ter gosp. dr. Eratu za poslovljni govor. Prišerna zahvala tudi industriji gosp. Gollu in gasilski četi za izredno naklonjenost. Končno se najlepše zahvaljujemo vsem številnim darovalcem krasnih vencev in cvetja, zastopnikom oblasti in uradov ter vsem sočustvujočim, ki ste ob blizu in daleč prihajali ter spremili nepozabno pokojnico v tako ogromnem številu na njeni zadnji poti!

Vsem Bog plačaj!

Meža-Dravograd, dne 10. februarja 1938.

Žalujoča rodbina Komauer

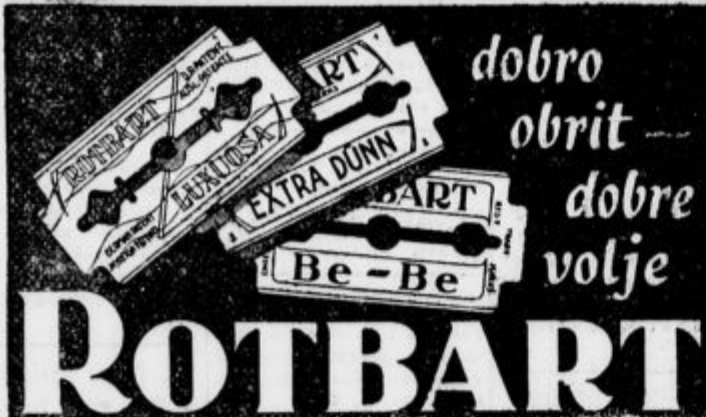

Pri hripl, prehladu, nahodu
poskusite novo sredstvo

VUTOX

ki Vam more pomagati in Vas osvoboditi težav.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Steg a. d., Beograd. Reg. S. P. br. 941 s dne 22. X. 1937.

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, parf. oddelek, Zagreb.

Originalni angleški

Exide akumulator

6 Volt 90 Amp. ur

Din 750.—

Zastopstvo
za Dravsko banovino:

M. BAHAR LJUBLJANA
Celovška c. 38
Telefon 22-92

Št. 224/2.

Razpis

Občina Boh. Srednja vas razpisuje službo pogodbenega obč. tajnika. Imeti mora štiri razrede srednje ali tej enake strokovne šole ali spregled kvalifikacije na to mesto. Mesečna plača 750 din. Prva službena doba od 1. aprila 1938 do 31. marca 1939. Prošnje je poslati podpisani upravi.

Uprava občine Boh. Srednja vas.
dne 9. februarja 1938.

Vabilo

13. redni občni zbor

Usnjarske in čevljarke zadruge »RUNO«
v Trzinu registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se vrši v nedeljo dne 20. februarja ob 3. uri po-
podne v Rokodelskem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. Poročilo načelnstva in nadzorstva;
3. Odboritev računskega zaključka za leto 1937;
4. Volitev nadzorstva;
5. Slučajnosti.

Odbor.

Širite katoliško časopisje!

Jščemo v Ljubljani

in bližnji okolici dobro vpeljanega

potnika

za prodajo kandičev, čokolade in keksov. —
Prednost imajo tisti, ki so že s tem delali.
Ponudbe z navedbo zahtevkov ter doseda-
njega delovanja na upravo pod značko »Ta
kojšen nastope 2037.

Uživamo bronaste zvonove

vseh velikosti iz prvovrstne bronovine.
Izdelujemo motorne brizgalne in vse
gasilske potrebščine po konkurenčni ceni.
Kratki dobavni rok — točna postrežba!

Se priporoča

„Zvon“ k. d. št. VID
nad Ljubljano

Na vogalni parceli Fügnerjeve in Ilirske
ulice bo do jeseni zgrajena

stanovanjska hiša
s poslovnimi lokali v pritišlju. Inter-
senti-naemniki naj se čim prej javijo pri
stabilnem podjetju SLOGRAD D. D.,
Vrtača št. 9, kjer dobe vse informacije.

Občine, klavnice, mesarji!
Pištolo za ubijanje goveda,
kot jo predpisuje ministrska naredba, dobite kot
tudi patrone in vse rezervne dele pri tvrdki
SPECIA, trg. kom. dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

Čajno maslo

iz pasterizirane smetane
dobavlja

E. VAJDA, Čakovec

Telefon 59, 60, 88. Brzjaviti: Vajda, Čakovec

Za jugoslovanski patent št. 6927 od 1. nov. 1929 na:

**„Avstenitične zlitine
Krom-nikljevega jekla“**

„(Austenitische Chrom-Nickelstahllegierungen)“.

se iščejo kupci

Cenjene ponudbe na: patentni inženjer ing. Hinko
Petrič, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Prispeli so
najnovejši
modeli mo-
tornih koles
svetovno zna-
nih tvrdk

ARDIE, HOREX in DIAMANT

od 98 do 500 ccm. Izdelava istih je najsolid-
nejša in garantirana. Poraba bencina mini-
malna, ker porabi 125 ccm na 100 km samo
1 1/4 l. bencina in vozi z brzino 75 km. Vsa
motorna kolesa so opremljena z 2 izpušnimi
cevmi, električnim signalom in akumulatorji.
Veliko zalogo teh motornih koles, kakor tudi
moških in ženskih dvokoles, triciklov in š-
valnih strojev si lahko ogledate pri tvrdki

J. PRAPROTIK, DOMŽALE, Ljubljanska c.
kjer si vsak radi izredno nizkih cen
lahko nabavi svoje tozadavne potrebščine.
NA ŽELJO SE POŠLJE TUDI CENIK,

OBIŠČITE NAŠ

SEJEM

Ugodna prilika za nakup
čevljev in konfekcije.

Na naše že itak nizke, v iz-
ložbah označene cene damo še
10% popusta!

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Mestni trg 26 - Stritarjeva 1-3

A. Verbaj, Ljubljana, Gosposvetska 10

Telefon štev. 2867

Kmetovalci in obrtniki!

Jaspela nam je velika pošiljka prvovrstnih elektromotorjev vseh
velikosti in napetosti — Cene konkurenčne. Provozomamo in
izvršujemo vse tozadavne popravila v lastni delavnici pod stro-
kovnim nadzorom in zani garancijama. — Oglejte izvršujemo tudi
vaskovrsne instalacije kakor toka, telefonskih in signalnih
naprav kakor tudi popravila medicinskih in radijskih aparatov.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1938

Začetek 6. marca

60% popusta na nemških fele-
nicah, znatni popusti v drugih
državah

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpčičkog
sajma, Beograd
Knez Mihajlova 33/1

in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana
Tyrševa 33, Telefon 27-62

in

Jos. Bezjak, Maribor
Gospoka 25, Telefon 20-97

Štev. 487.

Razpis

Občina Senovo, okraj Brežice, razpisuje po-
godbeno mesto občinskega služitelja. Plača 650 din
mesečno.

Pogoji: dovršeno ljudsko šolo, odsluženi ka-
drovski rok ter samski.

Svojeručno pisane in pravilno kolkovane proš-
nje je vložiti v 30 dneh po objavi v »Slovenec«.

Občina Senovo,
dne 9. februarja 1938.

Diamant
pletilni stroji

najnovejše konstrukcije, poznano kvalit. delo
Igle za pletilne stroje vseh strojnih sistemov

Adolf Führ - Ljubljana
Masarykova cesta 19 Telefon 20-60

Georget čista svila po Din 28.—
TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ul. 15

**Vodne
turbine**

za vse razmere, AUTOMATICNE
REGULATORJE, ZATVORNICE.
OPREME ZA ŽAGE IN MLINE
izdeluje in dobavlja

G.F. SCHNEITER, Škofja Loka
TOVARNA STROJEV

Proračuni brezplačno. Zmerni cene. Prvo-
vrstne reference — Zahtevajte ponudbe.

**ZOLČNI
KAMENČKI**

Poznani SALVAT-čaj
zoper žolčne kamne in
bolezni žolčnega me-
hurja se dobiva pri
glavnem zastopniku

lekarni pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17.
Prospekte o zdravljenju pošljemo zastoj.

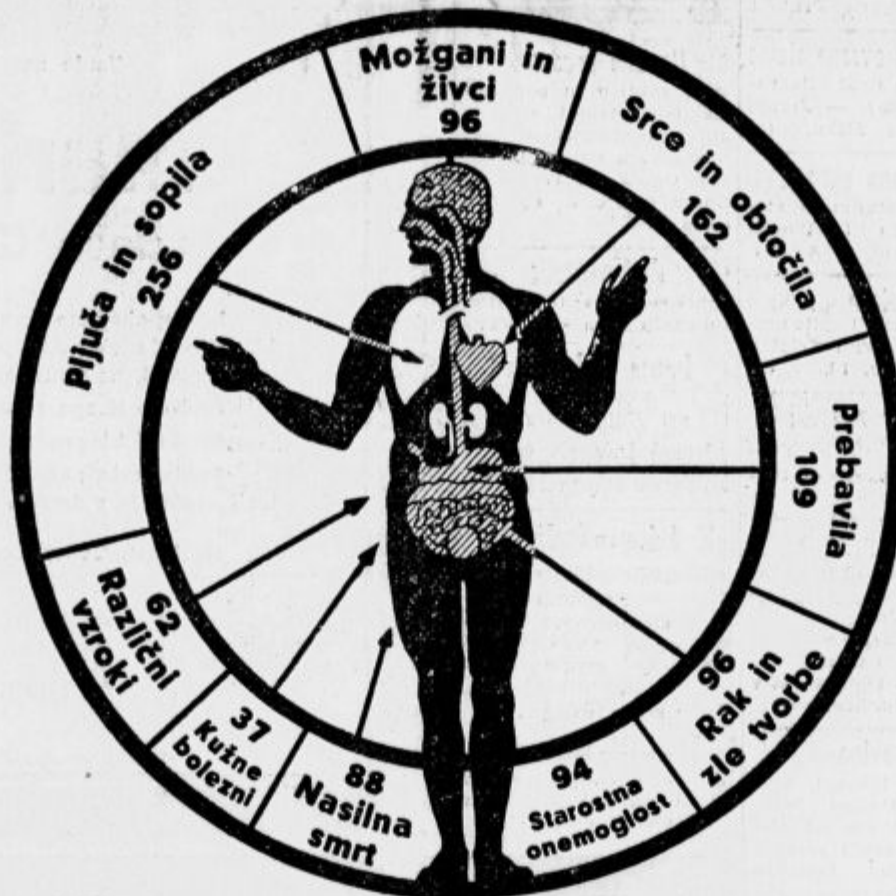
Ogl. reg. S. br. 27870

MESARJI, SLAŠČICARJI, RESTAVRATERJI,
INDUSTRIJE!

»WITT« HLADILNI STROJI

že nad 40 let v obratu, za vse svrhe in za vse
kapacitete do 1 milijona kalorij. Večletno jamstvo!
Zahtevajte ponudbe! Zastopstvo: Specia, trg. kom.
dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

ZA ČIM MRJEMO?

Od tisoč ljudi jih le 94 umrje za starostno onemoglostjo

Kje je gotovost, da si ti med temi? Neprimerno bolj verjetno
je, da te smrt NEPRİČAKOVANO iztrga tvojim dragim, ki si
jim ti edina opora.

Zavarovanje KARITAS ti je ob takem razmišljanju v veliko uteho!

KARITAS

NAJVEČJE LJUDSKO ZAVAROVANJE V JUGOSLAVIJI